

Kunnskapsgrunnlaget

Rapport

Befolkning, bolig, næring,
arealbruk og reisevaner

Foreløpig per 21.10.2020

Innherredsbyen
sammen for attraktivitet og grønne reiser

Forsidefoto:
Steinar Johansen

Innhold

Innledning	4
1 Befolkning.....	5
1.1 Folketall og befolkningsutvikling	5
1.2 Flytting.....	10
1.3 Befolkningsprognoser	11
1.4 Befolkningen i tettsteder	12
2 Boliger.....	14
2.1 Boligmasse og boligbygging.....	14
2.2 Omsetning av brukte boliger	14
2.3 Husholdningssammensetning og bosetting	16
2.4 Boligbygging siste 10 år	17
3 Næring og arbeid.....	23
3.1 Næringsstruktur og sysselsetting.....	23
3.2 Kompetanse og utdanning	34
3.3 Pendling.....	37
3.4 Store arbeidsplasser og offentlige institusjoner.....	38
3.5 Handel	40
4 Arealbruk.....	41
4.1 Fortetting og konsentrert arealbruk.....	41
4.2 Jordbruk og omdisponering av jord.....	42
4.3 Kulturlandskap og kulturmiljø	43
4.4 Rett virksomhet på rett plass	47
5 Reisevaner i Innherredsbyen	56
6 Klimagasser etter kilde	62

Innledning

Innherredsbyen et samarbeid som skal resultere i en felles areal- og transportstrategi for kommunene på Innherred i Trøndelag. I dette arbeidet samarbeider kommunene, Trøndelag fylkeskommune, Fylkesmannen i Trøndelag, Jernbanedirektoratet, Statens vegvesen og AtB. Sammen skal disse aktørene sikre en omforent og koordinert tilnærming til areal- og transportplanlegging på Innherred.

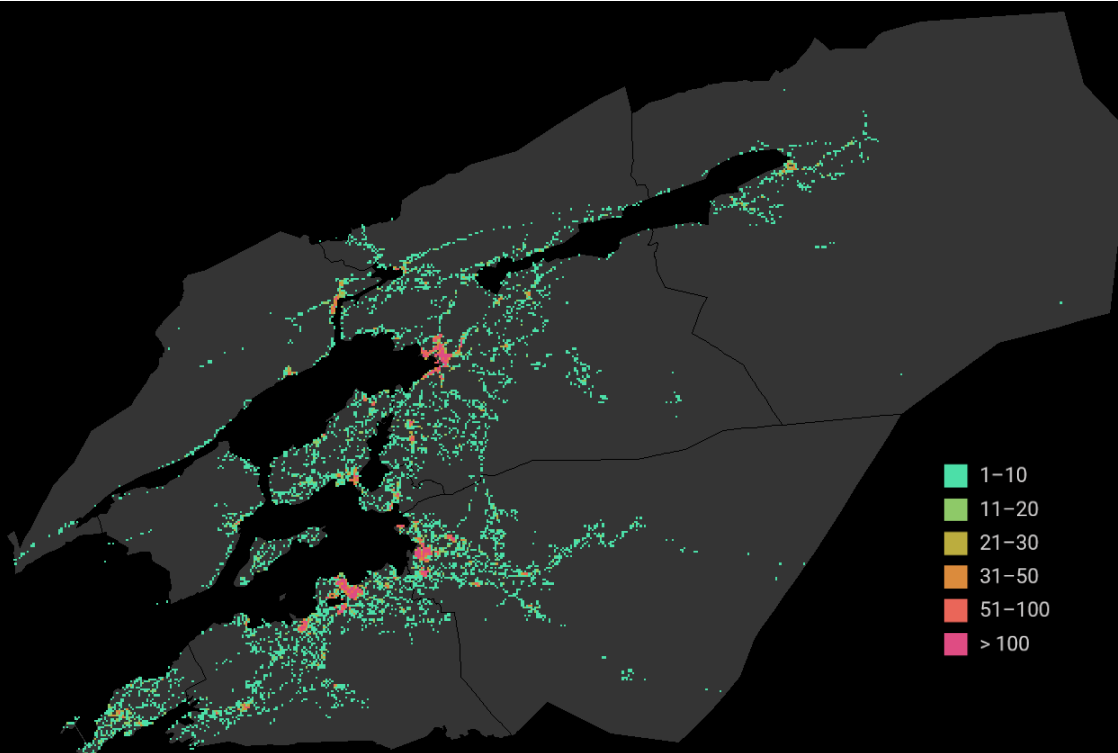
En viktig forutsetning for å lykkes i dette arbeidet er å samle kunnskap om samfunnsutvikling som er relevant for areal- og transportutfordringene i regionen. Denne rapporten er en del i dette arbeidet, og sammenstiller grunnleggende fakta og analyser av flere ulike temaer knyttet til areal og transport på Innherred. Rapporten omhandler befolkning, bolig, næring, arbeidsmarked, arealbruk, reisevaner og klimagassutslipp.

Alt av kunnskapsgrunnlag som utarbeides i samarbeidet publiseres på hjemmesiden:

<https://www.innherredsbyen.no/faktabank/>

Steinkjer 21.10.2020

1 Befolkning

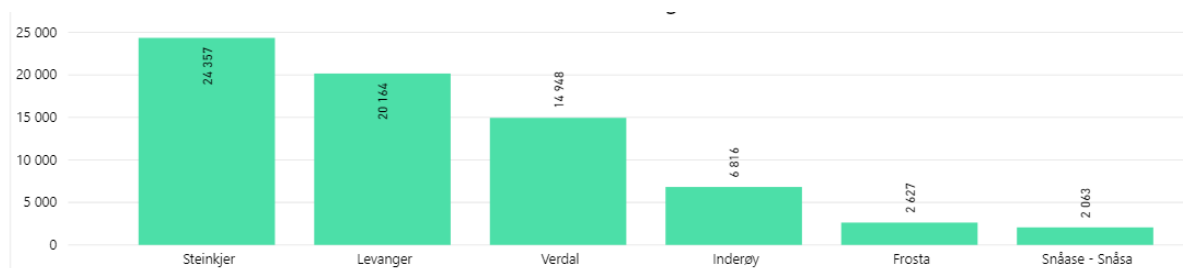

Figur 1.1: Bosetting på Innherred i rutenett på 250x250 meter. Antall bosatte. Kilde: Geodata og SSB.

Helt overordna følger bosettingsmønsteret i regionen transportkorridorene og Trondheimsfjorden, mens innlandet er tynt befolka. Alle de tre byene i regionen er stasjonsbyer på Trønderbanen.

1.1 Folketall og befolkningsutvikling

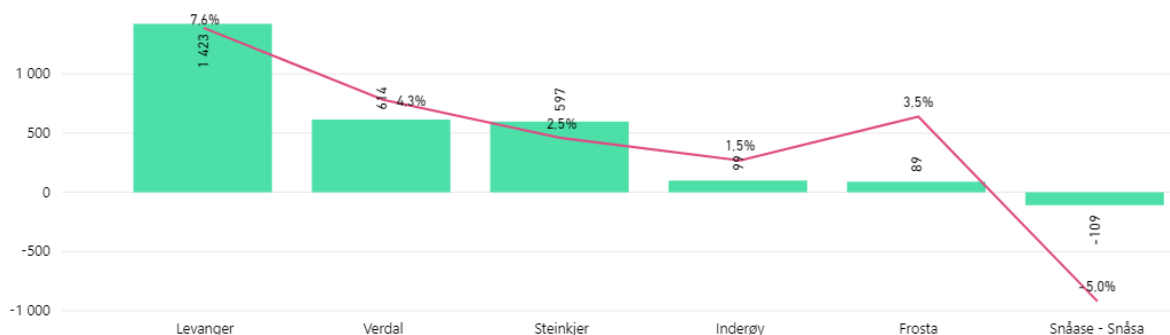
De seks kommunene på Innherred hadde 70 975 innbyggere per 1. januar 2020. Steinkjer er den største kommunen med 24 357 innbyggere (34,3 % av totalen). Deretter følger Levanger med 20 164 (28,4 %), Verdal 14 948 (21,1 %), Inderøy 6 816 (9,6 %), Frosta 2 627 (3,7 %), og Snåase - Snåsa 2 063 (2,9 %).

Figur 1.2: Befolkning etter kommune per 1. januar 2020.

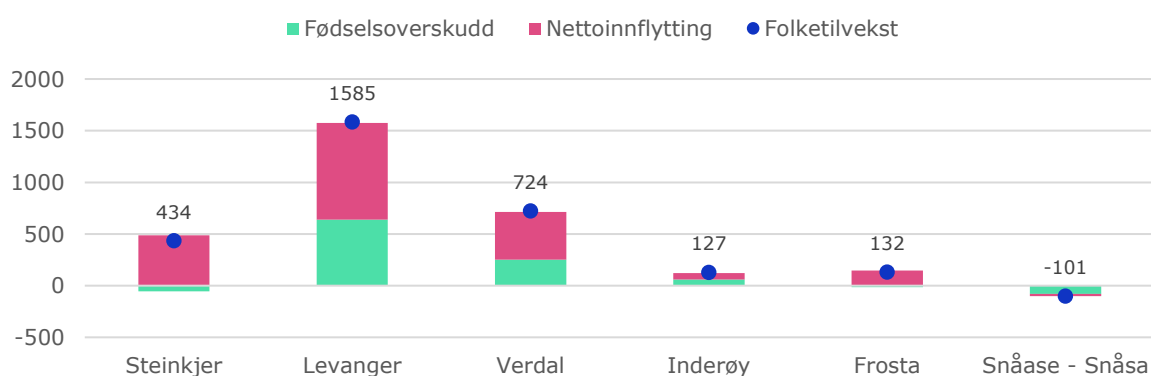
Befolkningsutviklinga siden 2010 har samlet sett vært positiv for Innherred med 2 831 flere bosatte, en vekst på 4,2 %. Til sammenlikning har likevel Trøndelag som helhet vokst med 9,4 % i samme periode og Trondheimsregionen med 12,6 %. Trøndelag utenom Trondheimsregionen vokste med 4,4 %.

På Innherred har den største befolkningsveksten kommet i sentrale strøk, og veksten er avtakende med avstand til Trondheimsregionen. I perioden 2010–2019 vokste Levanger med 7,6 %, Verdal med 4,3 %, Steinkjer 2,5 % og Inderøy 1,5 %. Snåsa hadde en befolkningsnedgang på -5,0 % i perioden.

Figur 1.3: Endring i folketall 2010-2020 per kommune.

Det er kun Levanger, Verdal og Inderøy som både har fødselsoverskudd (flere fødte enn døde i kommunen) og netto innflytting (flere innflyttere enn utflyttere fra kommunen) i perioden 2010-2019. Fødselsoverskuddet i perioden var 639 i Levanger, 251 i Verdal og 59 i Inderøy. Nettoinnflyttinga var 935 i Levanger, 461 i Verdal og 62 i Inderøy.

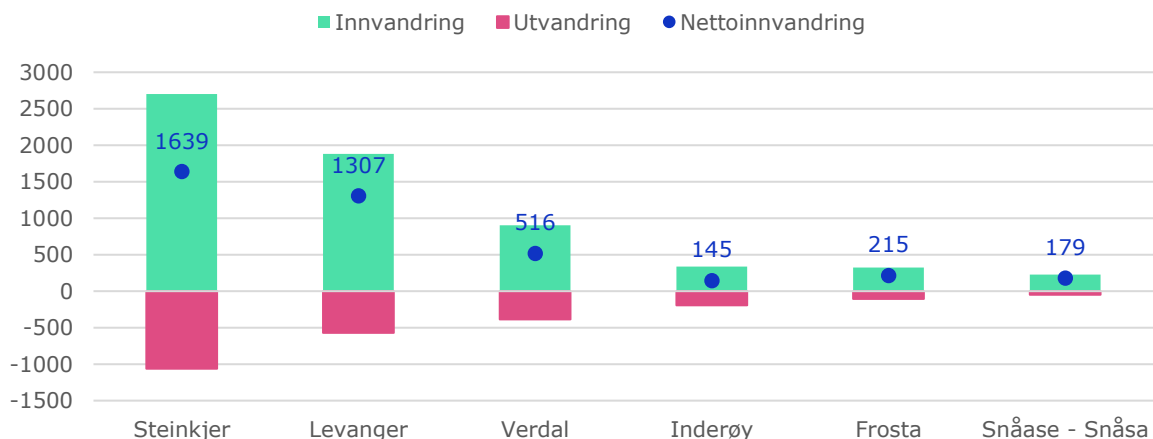
Figur 1.4: Befolkningsutvikling fordelt på fødselsoverskudd og nettoutflytting i løpet av årene 2010-2019. Kilde: SSB tabell 06913

Steinkjer og Frosta hadde fødselsunderskudd i perioden, men positiv nettoutflytting. Fødselsunderskuddet var på -54 og -16 for hhv. Steinkjer og Frosta, mens nettoinnflyttinga til Steinkjer var på 487 personer og til Forsta 146 personer.

Tidligere Verran kommune som nå inngår i Steinkjer hadde både fødselsunderskudd og negativ flyttebalanse i perioden.

Snåsa har både fødselsunderskudd og negativ nettoutflytting. Fødselsunderskuddet er -79 personer og nettoutflyttingen er -21 personer i 10-årsperioden.

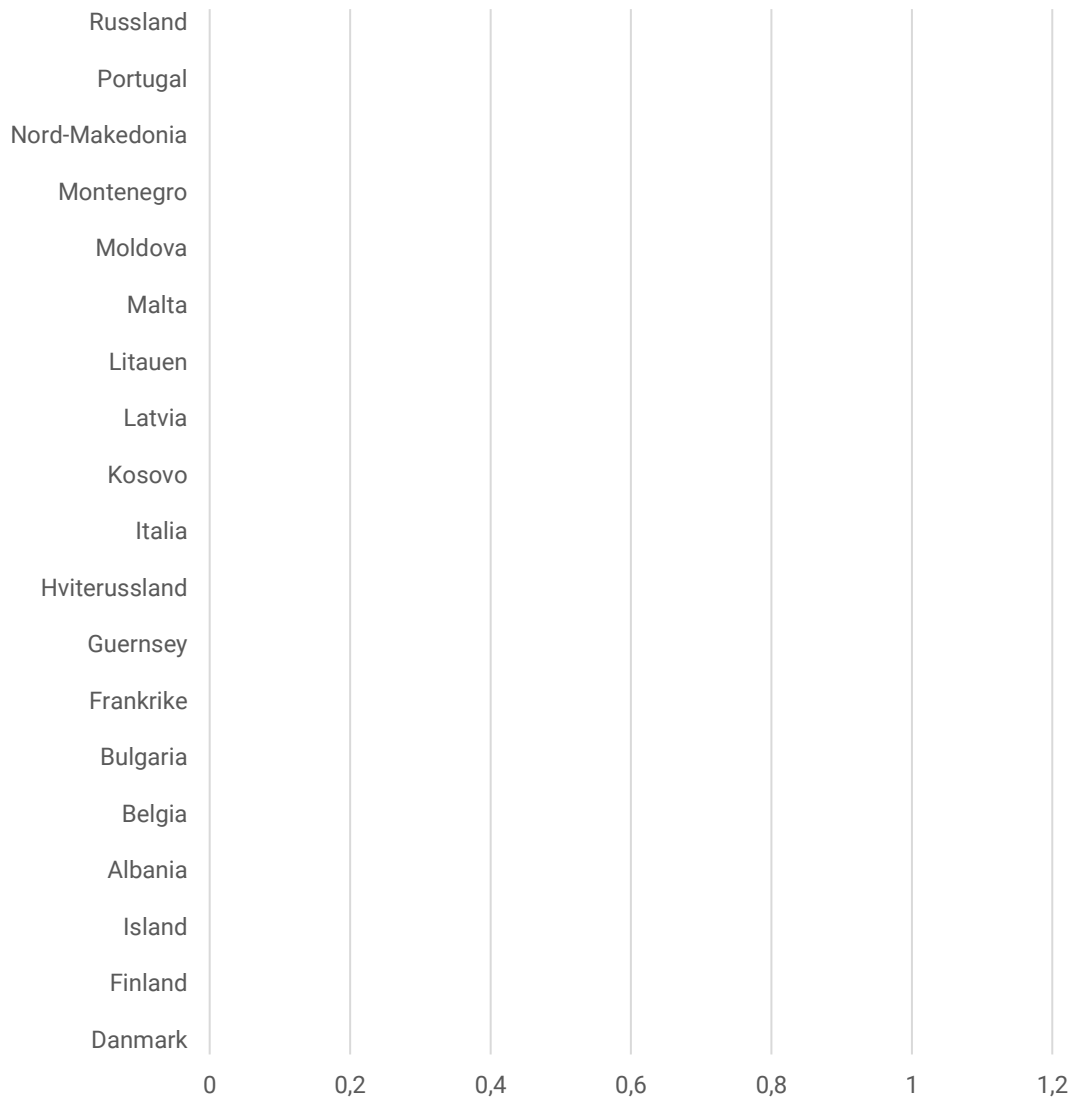
Den største komponenten i nettoinnflytting på Innherred i perioden 2010–2019 var innvandring. Figur 4.5 viser antall innvandret, utvandret til utlandet og netto innvandring i hver av kommunene i perioden.

Figur 1.5: Innvandring, utvandring og nettoinnvandring per kommune, 2010–2019. Kilde: SSB tabell 05426.

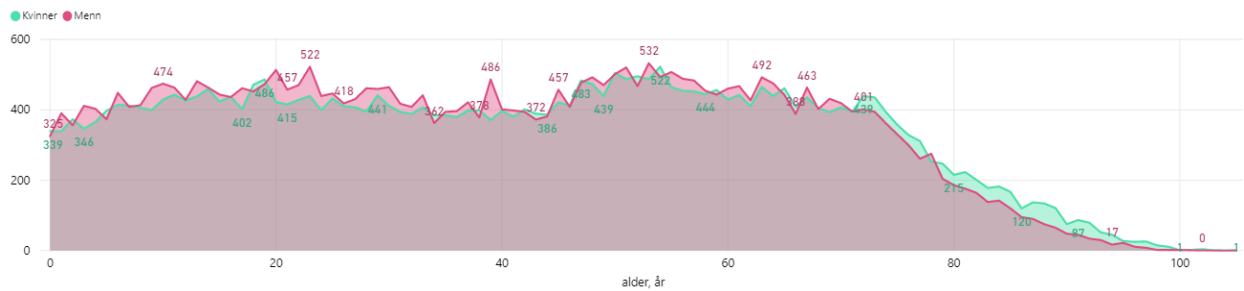
Samtlige kommuner på Innherred hadde i perioden 2010–2019 nettoinnvandring. Steinkjer (inkl. Verran) hadde størst nettoinnvandring med 1 639 personer i perioden. I Levanger var nettoinnvandringen 1 307 personer i perioden, Verdal 516, Inderøy 145, Frosta 215 og Snåsa 179.

Dersom innvandring ekskluderes og vi ser på innenlandsk flytting så har samtlige kommuner på Innherred negativ nettoutflytting. Steinkjer hadde i perioden 2010–2019 en innenlandsk flyttebalanse på -1152 personer (men dette tallet er for høyt både på grunn av feilregistrering i Verran i 2010 og grensejustering i Verrabotn i årsskiftet 2019/2020. Levanger har innenlandsk nettoutflytting på -372, Verdal -55, Inderøy -83, Frosta -69 og Snåsa -200. Det er viktig å påpeke at videreflytting for innvandrere internt i landet inngår i innenlands flytting. Innvandrerbefolkningen er mye mer mobil enn befolkningen ellers. For bosatte flykninger og deres familie er slutten av introduksjonsprogrammet en viktig milepæl.

Figur 1.6: Antall innvandrere og norskfødte i innherred 2020 etter landbakgrunn. Kilde: SSB 09817.

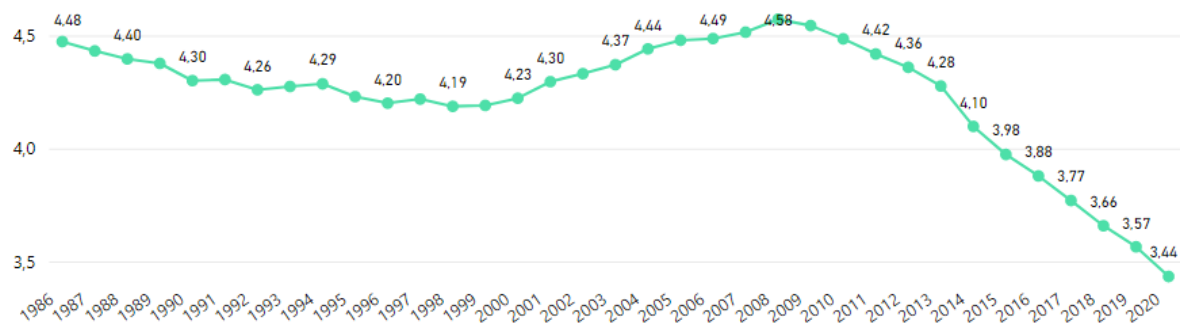
Figur 1.7: Befolkning på Innherred etter kjønn og alder.

Kvinneandelen på Innherred varierer noe etter alder. Unge kvinner flytter i noe større grad for å ta utdanning enn menn, og dermed er antall kvinner noe lavere enn antall menn i aldersspennet 19–30 år. Kvinner lever også lengre enn menn, som fremgår tydelig av kjønnsfordelinga i de eldre aldersgruppene. Det er en tendens til større kjønnsubalanse i distriktene enn i tettbygde strøk i Norge og Trøndelag ellers, men likevel har alle kommunene på Innherred relativt god kjønnsbalanse.

Kommune	0-24 år	25-34 år	35-44 år	45-69 år	70-79 år	80 år+	Totalt
Frosta	50,6 %	51,9 %	51,0 %	47,5 %	51,6 %	57,6 %	50,3 %
Inderøy	49,6 %	47,5 %	48,2 %	49,8 %	50,7 %	57,5 %	49,8 %
Levanger	48,9 %	50,2 %	49,6 %	50,0 %	52,1 %	58,2 %	50,2 %
Snåase - Snåsa	48,8 %	46,4 %	49,0 %	50,1 %	46,2 %	61,5 %	49,6 %
Steinkjer	47,9 %	47,1 %	48,6 %	48,8 %	51,8 %	60,1 %	49,3 %
Verdal	47,6 %	48,8 %	49,4 %	48,8 %	52,1 %	58,9 %	49,3 %
Totalt	48,5 %	48,6 %	49,1 %	49,2 %	51,6 %	59,1 %	49,6 %

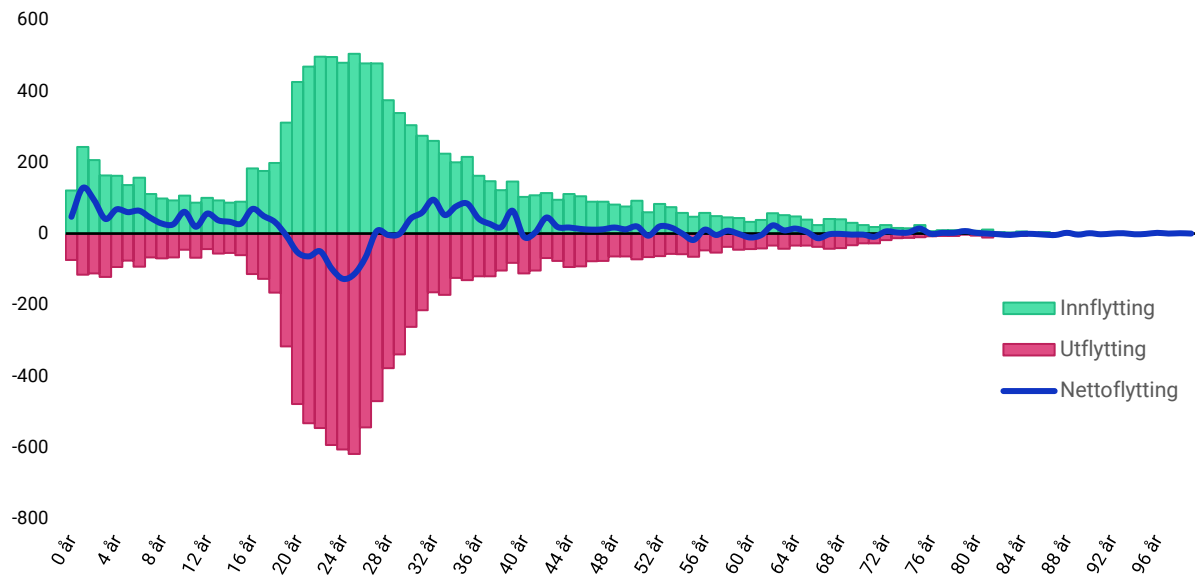
Figur 1.8: Kvinneandel på Innherred fordelt på aldersgrupper.

Antall personer i aldersgruppa 16–66 år målt mot antall eldre (67+ år) har vært synkende på Innherred de siste årene så vel som i resten av Trøndelag. Per 1. januar 2019 er det 3,57 personer i alderen 16–66 år for hver person på 67+ år. I Trøndelag samlet er det tilsvarende tallet 4,29, men dette påvirkes i stor grad av Trondheimsregionen (5,01) som har en relativt ung befolkning. Til sammenlikning er tallet for Namdalsregionen 3,4.

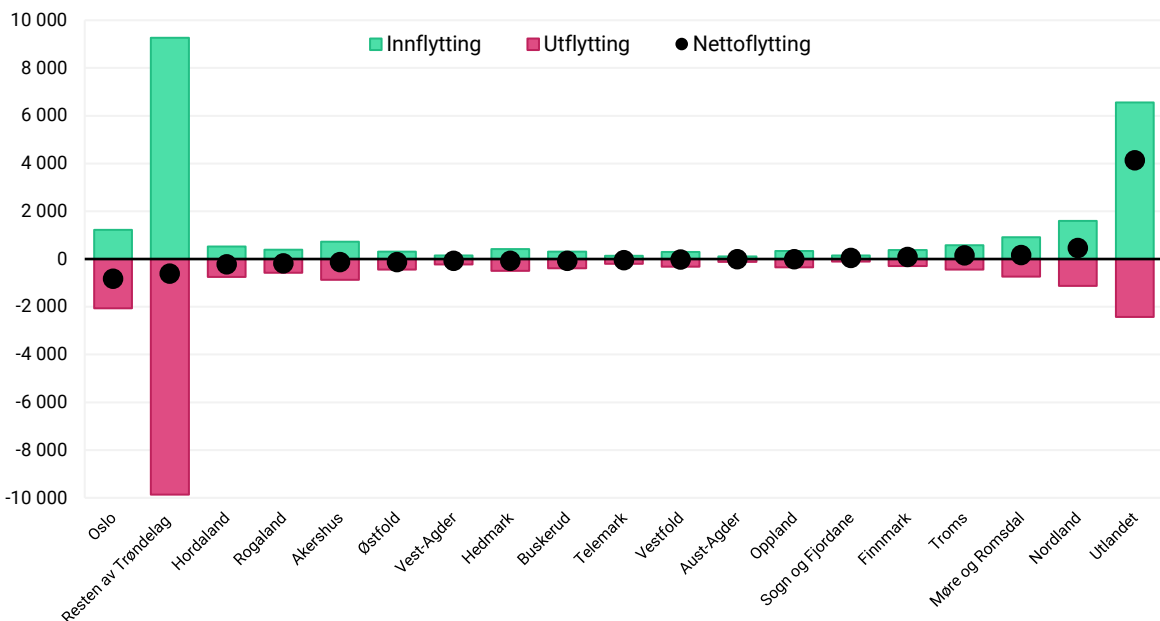
Figur 1.9: Indeks for forsørgerevne på Innherred. Befolkning 16–66 år delt på befolkning 67+.

1.2 Flytting

Figur 1.10: Innflytting, utflytting og nettoinnflytting på Innherred fordelt på alder. Perioden 2008-2018. Kilde: Panda Analyse.

Innherred har positiv nettoinnflytting blant personer i aldersgruppa 0–19 år. Fra 19–26 år har regionen netto utflytting; trolig grunnet at store deler av befolkninga flytter ut av regionen for å ta utdanning. Kvinner har større netto utflytting i denne aldersgruppa enn menn, og Innherred har flere studenter enn studieplasser. I aldersgruppa 30–40 år har regionen igjen netto innflytting før netto inn- og utflytting stabiliserer seg nærmere 0 i de eldre aldersgruppene.

Figur 1.11: Flytting mellom Innherred og andre fylker og utlandet. Perioden 2008-2018. Kilde: Panda Analyse.

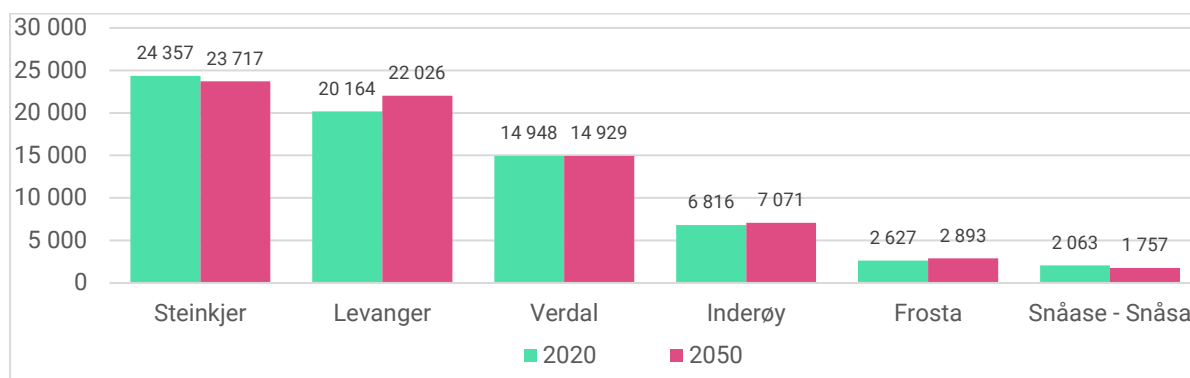
Det meste av flyttinga til/fra Innherred skjer internt i Trøndelag. Innherred har negativ flyttebalanse med resten av Trøndelag, men det aller meste av denne utflyttinga skjer til Trondheim – for Trøndelag eksklusiv Trondheim er balansen positiv. Innherred har også nettoutflytting til Oslo, men nettoinnflytting fra Nordland, Møre og Romsdal og Troms. Den største nettoinnflyttingen kommer imidlertid fra utlandet.

1.3 Befolkningsprognoser

De nyeste framskrivingene fra SSB (hovedalternativet) viser svak vekst i folketallet på Innherred de neste 30 årene. I 2050 er estimert befolkning i regionen 72 393, opp 1 418 personer eller 2,0 %.

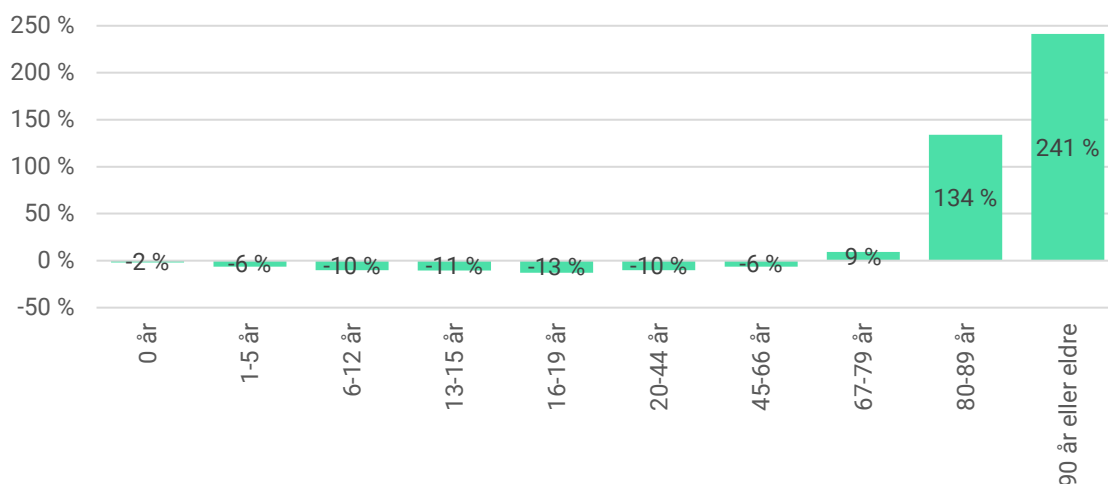
De nye framskrivingene er nedjustert ganske kraftig i forhold til prognosene fra 2018 hvor hovedalternativet ga et folketall på 77 815, opp 6 694 personer eller 9,4 % fra 2018.

Levanger er forventet å ha størst absolutt befolkningsvekst med 1 862 nye innbyggere innen 2040, eller en vekst på 9,2 %. Frosta får høyest relativ vekst med 10,1 % og 266 flere innbyggere. Inderøy er den tredje kommunen med vekst med 255 flere innbyggere og + 3,7 %. For Verdal viser hovedalternativet i framskrivingene en flat utvikling med -19 personer og -0,1 % til 2050. Steinkjer får 640 færre innbyggere som betyr -2,6 %. Snåsa har svakest utvikling i framskrivingene relativt sett med -14,8% og 306 færre innbyggere i 2050.

Figur 1.6: Befolkning i kommunene på Innherred, 2018 mot 2040, og endring i prosent.

Det er forventet ulik befolkningsvekst i ulike aldersgrupper. Prognosen for Innherred under ett viser negativ utvikling i alle aldersgruppene under 66 år. 9 % vekst i aldersgruppen 67-79 år, og stor vekst i aldersgruppene fra 80 år og oppover, men 134 % vekst for aldersgruppen 80-89 år og 241 % vekst for befolkningen fra 90 år og eldre.

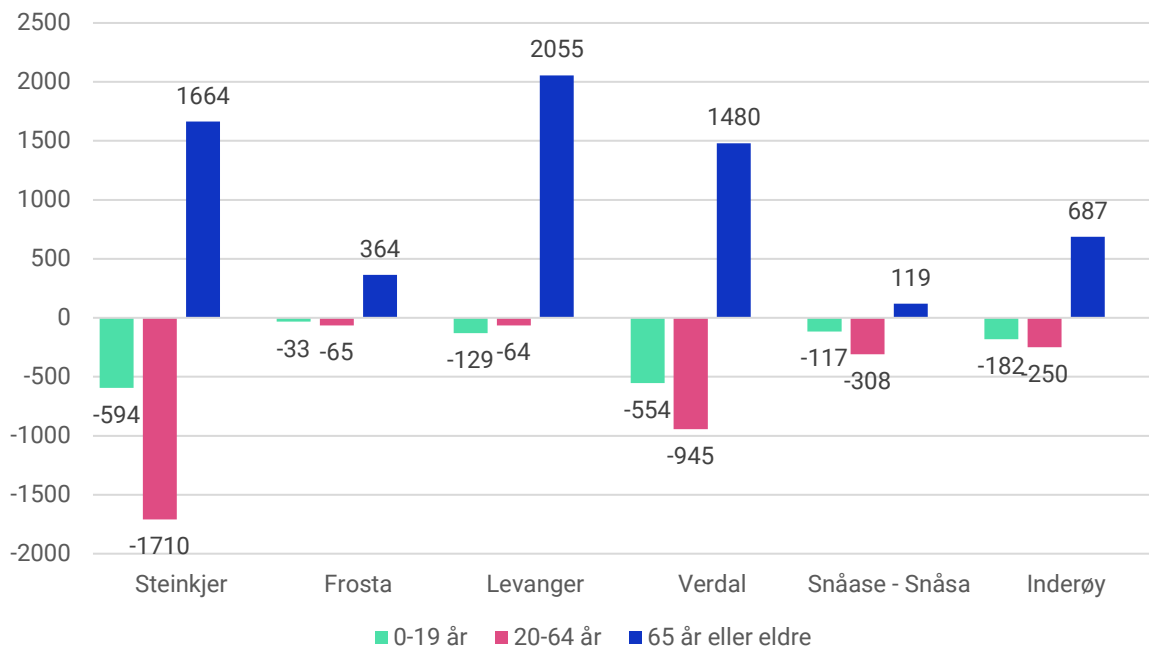

Figur 1.8: Aldersfordelt befolkningsprognose for Innherred. Endring 2020-2050. SSB hovedalternativ (MMMM)

Aldersfordelt befolkningsprognose for Innherred 2020-2050						
Hovedalternativet (MMMM)						
	2020	2030	2040	2050	Endring 2020-2050	
0 år	664	679	700	651	-13	-2 %
1-5 år	3 753	3 507	3 726	3 513	-240	-6 %
6-12 år	6 025	5 205	5 336	5 423	-602	-10 %
13-15 år	2 707	2 428	2 275	2 421	-286	-11 %
16-19 år	3 618	3 412	3 006	3 150	-468	-13 %
20-44 år	20 783	20 654	19 688	18 658	-2 125	-10 %
45-66 år	20 391	19 371	18 656	19 103	-1 288	-6 %
67-79 år	9 432	10 442	11 363	10 322	890	9 %
80-89 år	2 929	4 923	5 883	6 854	3 925	134 %
90 år eller eldre	673	870	1 746	2 298	1 625	241 %
Alle	70 975	71 491	72 379	72 393	1 418	2 %

Tabell 1.1: Aldersfordelt befolkningsprognose for Innherred 2020-2050. SSB hovedalternativet (MMMM).

Det er vekst i den eldre delen av befolkningen i samtlige kommuner i Innherredsbyen. Samtidig er det nedgang i gruppene 0-19 år og 20-64 år i samtlige kommuner.

Figur 1.12: Aldersfordelt befolkningsprognose for Innherred. Endring 2020-2050. SSB hovedalternativet (MMMM).

1.4 Befolkningen i tettsteder

Kommunene som utgjør Innherredsbyen har et samlet areal på 6 670 km². Dette gir Innherred en befolkningstetthet på 10,7 innbyggere per km², lavere enn landet som helhet hvor befolkningstettheten er 13,8 innbyggere per km². Samtidig er bosettinga på Innherred konsentrert på et relativt lite areal. Tettsteder utgjør kun 0,44 % av det samlede arealet men likevel bor 62,1 % av befolkninga på Innherred i et tettsted. Som ellers i landet ser man en tendens til sentralisering også innad på Innherred hvor en stadig minkende andel av befolkninga bor spredtbygda (utenfor tettsted). Tettstedene som allerede er store blir dessuten større, mens mange av de små blir mindre.

Etter SSBs definisjon har Innherred 24 tettsteder. Steinkjer er det største med 12 985 innbyggere mens Vuku er det minste med 221.

Tabell 1.2: Tettsteder og innbyggertall. Kilde: SSB tabell 04859.

Steinkjer		Levanger		Verdal		Inderøy		Snåsa		Frosta	
Steinkjer	12 985	Levanger	10 333	Verdalsøra	8 325	Straumen	1 688	Snåsa	681	Frosta	594
Malm	1 232	Skogn	1 957	Forbregd/Lein	863	Røra Stasjon	436				
Sparbu	602	Åsen	639	Trones	403	Hylla	371				
Mære	448	Ekne	316	Lysthaugen	301	Småland	298				
Vellamele	441	Eidsbotn	224	Vuku	221	Mosvik	283				
n	396					Gangstadhaugen	225				
Follafoss											
Tettsted	Spredt	Tettsted	Spredt	Tettsted	Spredt	Tettsted	Spredt	Tettsted	Spredt	Tettsted	Spredt
66 %	34 %	67 %	33 %	68 %	32 %	48 %	52 %	33 %	67 %	23 %	77 %

Andelen bosatt i tettsted og spredtbygd varierer en del mellom kommunene. De tre bykommunene har naturlig nok høyest andel, ca. to tredeler, av befolkninga bosatt i tettsteder mens Inderøy har litt under halvparten. I Snåsa og Frosta derimot bor langt på vei de fleste spredtbygd, og i Frosta bor mer enn tre firedeler av befolkninga spredt. Samtidig er Frosta den klart minste kommunen på Innherred arealmessig. Dette gjør at befolkningstettheten i Frosta kommune (35 innb./km²) faktisk er høyere enn både i Steinkjer (12 innb./km²), Levanger (33 innb./km²) og Verdal (10 innb./km²).

Tettsted

En samling hus hvor det bor minst 200 personer, og avstanden mellom husene normalt ikke overstiger 50 meter.

Sentrumssone

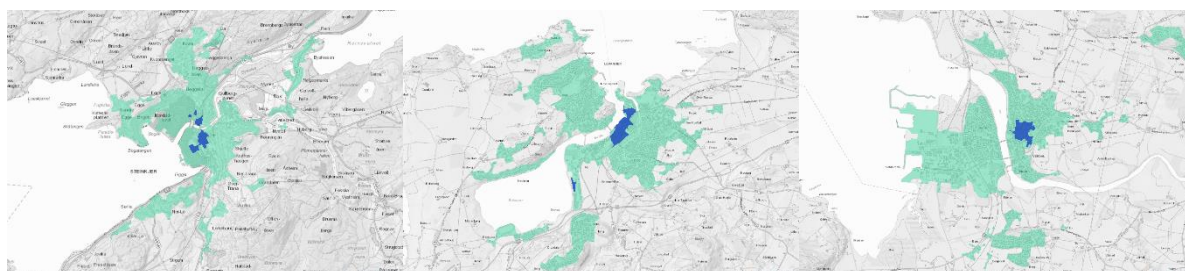
Et område med mer enn tre ulike hovednæringsgrupper og sentrumsfunksjoner, herunder detaljvarehandel, offentlig administrasjon og sosiale tjenester. Avstanden mellom funksjonene skal ikke overstige 50 meter.

Kilde: SSB

Til tross for flere byer og tettsteder i regionen er ikke bosettingsmønsteret i disse spesielt tett. Hvis vi sorterer Norges 168 tettsteder med mer enn 3 000 innbyggere etter befolkningstetthet finner vi Levanger på 52. plass, Steinkjer på 101. plass og Verdalsøra på 129. plass. Bosettinga i de tre byene kan, helt overordna, beskrives som småhus- og villabebyggelse som omkranser en sentrumssone i byene. Brorparten av tettstedsbefolkninga bor i «randområdet» utenfor sentrumssonen, og disse randområdene er mange ganger så store i utstrekning som sentrumssonen.

Figur 1.13: Antall bosatte innenfor 100x100 meters rutenett i Steinkjer, Levanger og Verdalsøra. (klikk på kartene for stor versjon)

Figur 1.14: Grenser for tettsteder (grønn) og sentrumssoner (blå) for Steinkjer, Levanger og Verdalsøra. (klikk på kartene for stor versjon)

Figur 2.13 viser antall bosatte innenfor rutenett på 100x100 meter i tettstedene Steinkjer, Levanger og Verdalsøra, mens figur 2.14 viser utbredelsen av hhv. tettstedene (grønn) og sentrumssonene (blå). Sett i sammenheng illustrerer disse kartene poenget over, nemlig at det i områder definert som sentrumssoner finnes noen lommer av tett bosetting, men at majoriteten av befolkninga bor relativt spredt rundt sentrumssonene. Tettsteds grensene er også relativt vidstrakte sett i sammenheng med sentrumssonen de omkranser, noe som indikerer en viss byspredning.

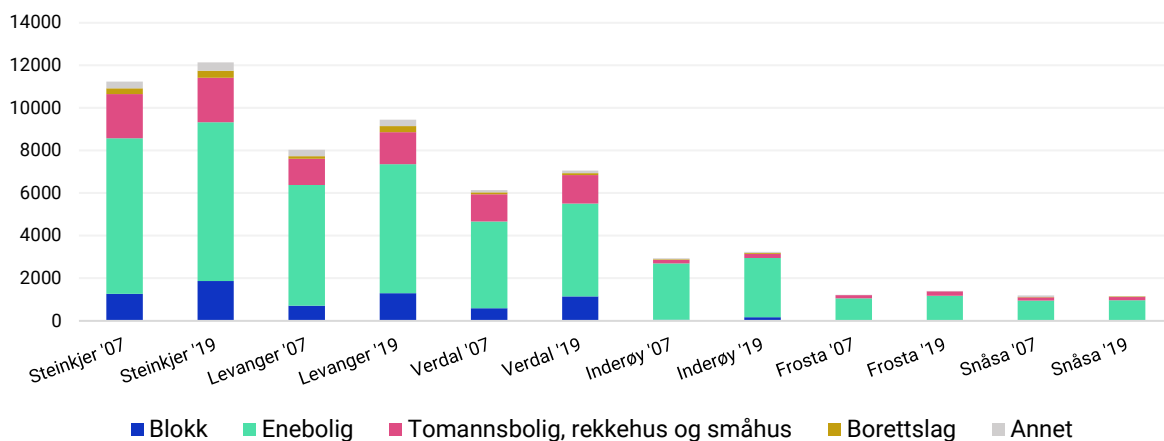
2 Boliger

2.1 Boligmasse og boligbygging

Den totale boligmassen på Innherred består av 34 491 boliger per 1. januar 2019. 66 % av dette er eneboliger, 15,9 % flermannsboliger/rekkehus mens boligblokker kun utgjør 13,2 % av boligmassen.

Andelen eneboliger er imidlertid synkende da boligblokkbebyggelse (leiligheter) bygges i økende grad på Innherred, som i landet ellers. I perioden 1. kvartal 2011–3. kvartal 2019 ble det fullført i alt 812 nye eneboliger og 1 328 boliger i blokk eller andre store boligbygg. Ettersom en økende andel boliger bygges som del av større blokk- og boligprosjekter varierer den årlige boligbyggingen mye avhengig av når større prosjekter ferdigstilles. Utviklingstrekk bør derfor betraktes over et større tidsspenn enn fra år til år.

Figur 3.1 viser hvordan veksten i bygging av boligblokker har påvirket boligmassesammensetningen i de ulike Innherredskommunene over en tolvårsperiode. Andelen boliger i blokk har økt i samtlige kommuner, og Frosta og Snåsa fikk sine første blokkboliger i løpet av perioden 2007–2019. Blokkleiligheter utgjør imidlertid fremdeles en svært liten andel (>1 %) av boligmassen i sistnevnte kommuner.

Figur 2.1: Fordeling etter boligtype per kommune, 2007 og 2019. Kilde: SSB tabell 06065.

2.2 Omsetning av brukte boliger

Gjennomsnittlig kvadratmeterpris på boliger i de tre bykommunene på Innherred er forholdsvis jevn dem imellom spesielt for blokkleiligheter (jf. tabell 3.1). Levanger har en noe høyere

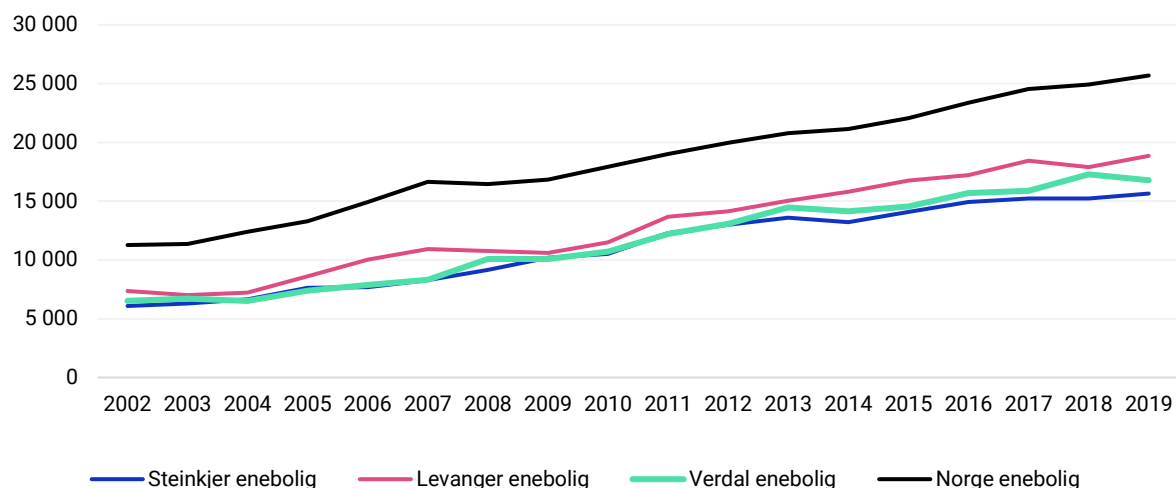
gjennomsnittspris for eneboliger fulgt av Verdal, Frosta, Inderøy og Steinkjer. Prisnivået per kvadratmeter er betydelig lavere i Snåsa og tidligere Verran.

Prisnivået i de tre kommunene ligger under landsnittet for begge boligtyper, men dette snittet er i stor grad påvirket av prisnivået i storbyene – særlig for blokkleiligheter.

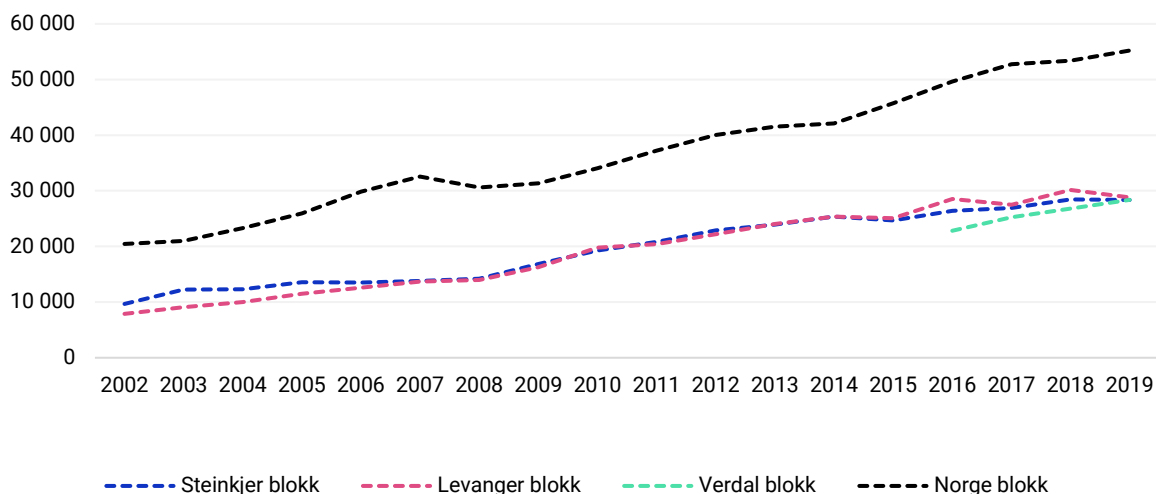
Prisindeks for brukte boliger. 2019. Gjennomsnittlig kvadratmeterpris og antall omsetninger.					
	Eneboliger		Blokkleiligheter		
	Gjennomsnittlig kvadratmeterpris (kr)	Antall omsetninger	Gjennomsnittlig kvadratmeterpris (kr)	Antall omsetninger	
Levanger	18 857	112	28 817	27	
Verdal	16 783	123	28 373	10	
Frosta	16 459	11	-	2	
Inderøy	16 400	58	-	6	
Steinkjer	15 649	170	28 347	51	
Snåase - Snåsa	8 021	11	-	0	
Verran	7 541	20	-	0	

Tabell 2.1: Prisindeks for brukte boliger. 2019. Gjennomsnittlig kvadratmeterpris og antall omsetninger i 2019. Kilde: SSB tabell 06035

For en del av kommunene på Innherred har det ikke vært nok boligomsetninger hvert år i perioden 2002–2018 til å utarbeide gjennomsnittlig kvadratmeterpris for ulike boligtyper. Prisnivået i

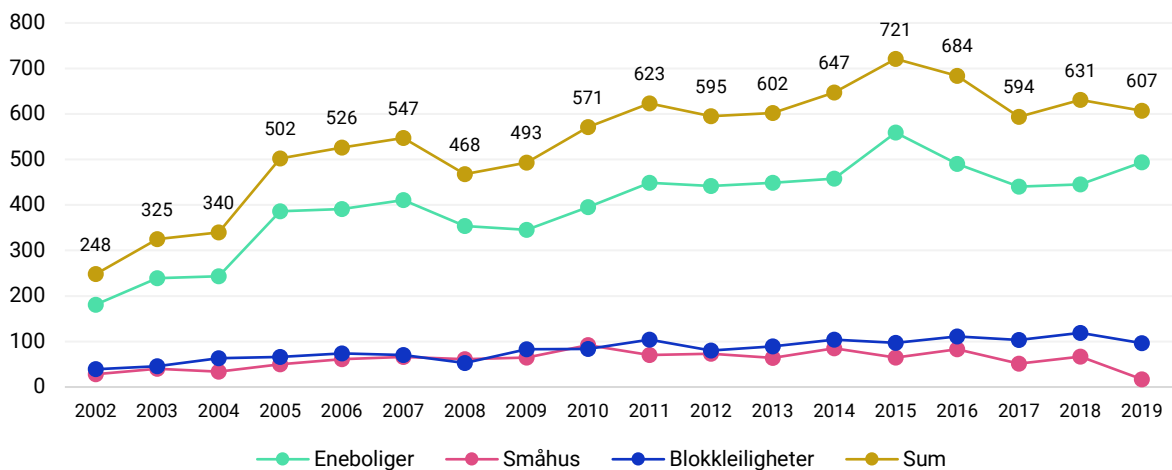
Figur 2.2: Gjennomsnittlig kvadratmeterpris for eneboliger, 2002–2018.

Figur 2.3: Gjennomsnittlig kvadratmeterpris for blokkleiligheter (selveier), 2002–2019.

Omsetningsvolumet i boligmarkedet varierer noe fra år til år. I perioden 2002–2007 var det en relativt stor årlig økning i antallet omsatte boliger på Innherred. Deretter falt omsetninga noe i 2008–2009, for så å ta seg opp igjen mot 2011. Fra 2011 og frem til 2019 har utviklingen flatet noe ut. Enkeltåret med høyest boligomsetning var i 2015 da det ble solgt 721 boliger i regionen.

Eneboliger utgjør den største delen av boligmarkedet, men omsetningen av blokkleiligheter er svakt økende, og henger naturlig nok sammen med at det bygges flere leiligheter i regionen i dag enn tidligere. Likevel utgjorde blokkleiligheter kun 16 % av de omsatte boligene på Innherred i 2019.

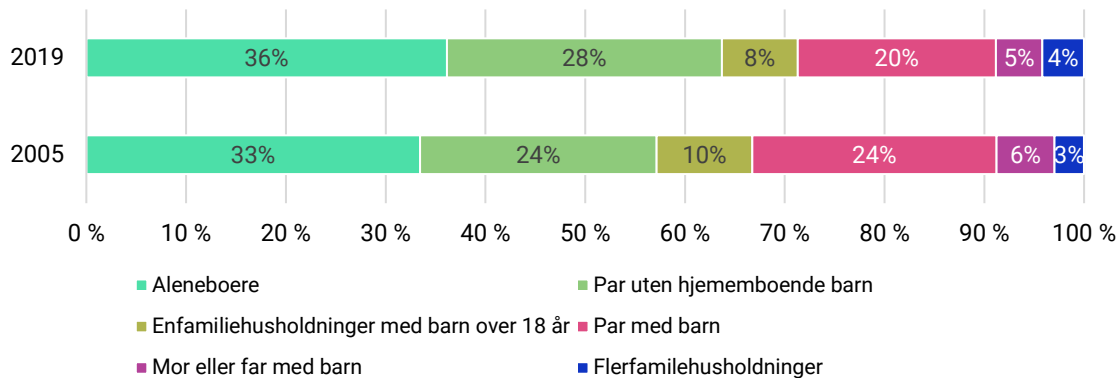

Figur 2.4: Omsatte boliger på Innherred (selveier), 2002–2019. Kilde: SSB tabell 06035.

2.3 Husholdningssammensetning og bosetting

Endringer i husholdningssammensetninger er blant driverne bak hvorfor det bygges flere blokkleiligheter framfor eneboliger, både på Innherred og nasjonalt. Figur 3.5 viser hvordan husholdningene på Innherred har endret seg fra 2005 til 2019.

Figur 2.5: Husholdninger etter husholdningstype på Innherred. Kilde: SSB tabell 06070.

Andelen aleneboere og par uten hjemmeboende barn er økende, og utgjør til sammen 64 % av husholdningene i 2019. Befolkningsprognosene viser at andelen eldre øker betraktelig i de kommende tiårene, samtidig som det er nedgang i de øvrige aldersgruppene. Det betyr at veksten i små husholdninger fortsetter.

Boligpreferansestudier fra andre steder i landet viser at denne typen husholdninger i stor grad etterspør mindre og lettstelte boareal, mens barnefamilier og større husholdninger ønsker seg enebolig med stor plass og hage (Ruud, Schmidt, Sørlie, Skogheim, & Vestby, 2014). Dette sett i sammenheng med dagens boligmassestruktur, hvor 66 % av boligene er eneboliger, indikerer at det vil være et begrenset behov for nye eneboliger fremover og økende behov for leiligheter. Det bør i lys av dette vurderes å legge til rette for sentrumsnære småhus- og leilighetsprosjekter. Dette kan frigjøre eneboliger for barnefamilier og store husholdninger som i dag bor trangt, og bidra til bedre sirkulasjon og dynamikk i boligmarkedet.

2.4 Boligbygging siste 10 år

Prosjektgruppen har gjort en kartlegging av boligbyggingen de siste 10 årene basert på data fra matrikkelen. Hensikten med kartleggingen er å se hvor boliger har blitt bygget i forhold til knutepunkt og eksisterende sentra, som et utgangspunkt for å forstå markedet og boligpolitikken og dens virkning i perioden. Metoden er inspirert av tilsvarende kartlegging i Mjøsbyen¹.

Det er slik at status i matrikkel ikke er oppdatert på alle bygg, og det betyr at følgende statuser fått betydningen «tatt i bruk» i vår analyse; ferdig, tatt i bruk, midlertidig brukstillatelse, igangsettingstillatelse og rammetillatelse.

Boligtype klassifiseres i matrikkelen på et detaljert nivå², men i vår kartlegging har vi aggregert opp til 4 kategorier.

¹

<https://www.innlandsgis.no/Html5ViewerNorsk/index.html?viewer=Mjosbyprosjektet.Mjosbyprosjektet&layerTheme=&scale=80000&basemap=YmFrZ3J1bm5za2FydCBzdGFuZGFyZA%3D%3D&center=290370.2686221432%2C6746573.823409918&layers=2lxWKe20fS5Z31GkyH>

² <https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/31>

Steinkjer

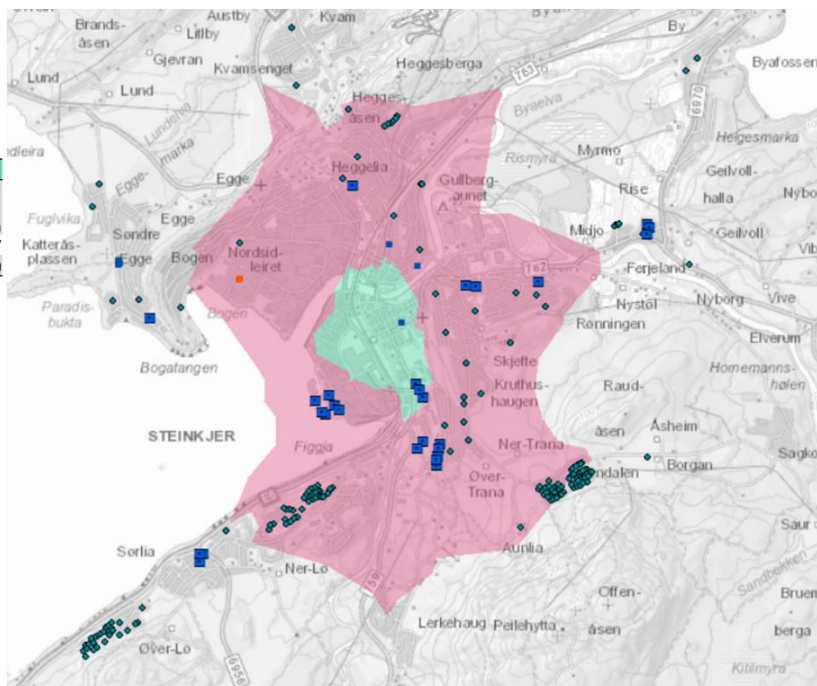
Steinkjer Boligbygging siste 10 år				
	10 min gåavstand	10 min sykkelavstand	Steinkjer tettsted	Kommunen
Bygninger	3	120	191	347
Boenheter	74	568	681	1010

Boligtype

- Enebolig, tomannsbolig
- Rekkehus, kjedehus, andre småhus
- Store boligbygg
- Bygning for bofellesskap

Avstand fra kollektivknutepunkt

- 750 m - 10 min gåavstand
- 2500 m - 10 min sykkelavstand

Figur 2.6: Boligbygging siste 10 år etter boligtype i Steinkjer. Kilde: Matrikkelen.

For Steinkjer viser kartleggingen at det bygges lite nye boenheter innenfor 10 minutter gangavstand fra stasjonen. Litt lenger fra sentrum har det kommet større boligbygg med mange boenheter både på Jektbyen og Sannan - Krogsbakken.

Totalt er det bygget 1010 boenheter i perioden og 351 av disse er i kategorien enebolig, tomannsbolig (inkludert våningshus). En stor andel av disse kommer fra områder med sykkelavstand til sentrum som Tranaskogen, Lø og Frøsetåsen.

Antall boenheter	Steinkjer st.10 min gåavstand	Steinkjer st. 10 min sykkelavstand	Steinkjer tettsted	Steinkjer Kommune	Folla	Mære	Malm	Sparbu	
Enebolig, tomannsbolig			119	205	351	1	1	5	3
Rekkehus, kjedehus, andre småhus	4	13	13	68		4		22	
Store boligbygg	70	435	462	549				11	16
Bygning for bofellesskap		1	1	42					
Sum	74	568	681	1010		5	1	38	19

Tabell 2.2: Boligbygging i Steinkjer siste 10 år. Etter geografi og bygningstype. Kilde: Matrikkelen

Verdal

Verdal	Boligbygging siste 10 år			Verdalsøra tettsted	Kommunen
	10 min gåavstand*	10 min sykkelavstand*	Verdalsøra tettsted		
Bygninger	72	206	212	404	
Boenheter	372	755	742	1009	

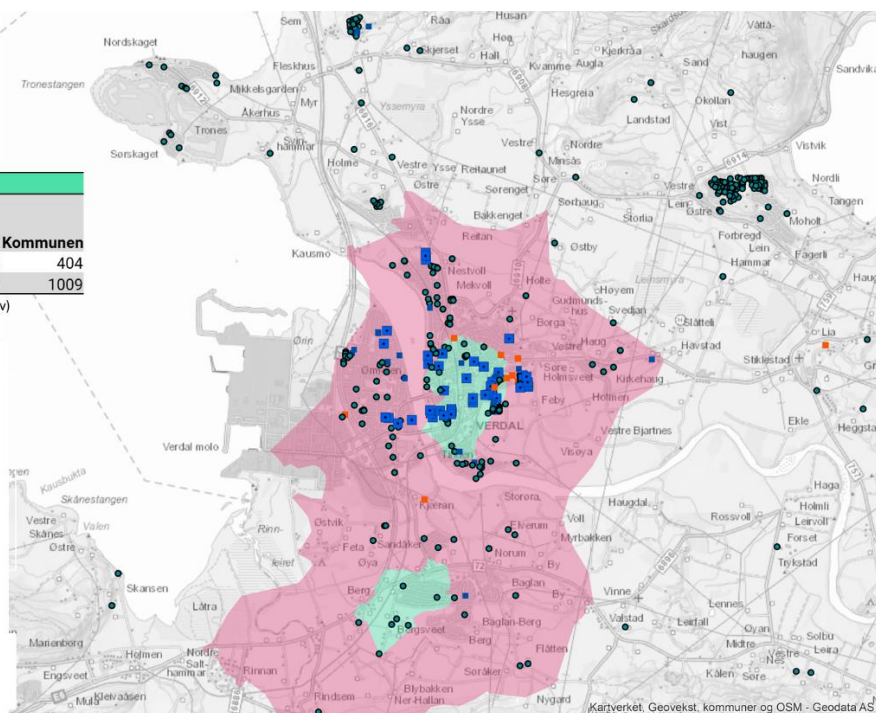
*Boligbygging i avstand fra Verdals stasjon (ikke Bergsgrav)

Boligtype

- Enebolig, tomannsbolig
- Rekkehus, kjedehus, andre småhus
- Store boligbygg
- Bygning for bofellesskap

Avstand fra kollektivknutepunkt

- 750 m - 10 min gåavstand
- 2500 m - 10 min sykkelavstand

Figur 2.7: Boligbygging siste 10 år etter boligtype i Verdal. Kilde: Matrikkelen.

I Verdal kommune er det bygget 1009 boenheter i perioden. 372 innenfor 10 minutter gåavstand fra stasjonen og 755 boenheter innenfor 10 minutter sykkelavstand fra Verdals stasjon.

Den største nybyggingen av eneboliger har skjedd i tettstedet Forbregd-Lein med 82 boenheter i perioden.

Antall boenheter	10 min gåavstand Verdal st	10 min sykkelavstand Verdal st	Verdalsøra tettsted	Verdal kommune	Forbregd/Lein	Vuku
Enebolig, tomannsbolig	38	159	172	373	82	1
Rekkehus, kjedehus, andre småhus	22	62	72	89		4
Store boligbygg	336	527	492	541		14
Bygning for bofellesskap	0	6	6	6		
Sum	396	754	742	1009	82	19

Tabell 2.3: Boligbygging i Verdal siste 10 år. Etter geografi og bygningstype. Kilde: Matrikkelen

Levanger

Levanger	Boligbygging siste 10 år			
	10 min gåavstand	10 min sykkelavstand	Levanger tettsted	Kommunen
Bygninger	17	188	356	635
Boenheter	94	602	852	1298

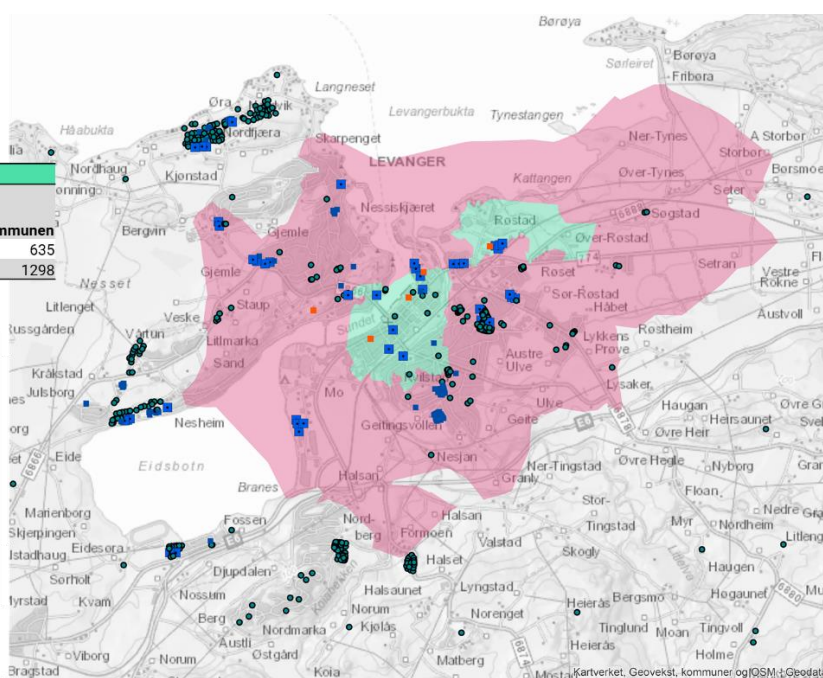
*Boligbygging i avstand fra Levanger stasjon (ikke Røstad)

Boligtype

- Enebolig, tomannsbolig
- Rekkehus, kjedehus, andre småhus
- Store boligbygg
- Bygning for bofellesskap

Avstand fra kollektivknutepunkt

- 750 m - 10 min gåavstand
- 2500 m - 10 min sykkelavstand

Figur 2.8: Boligbygging siste 10 år etter boligtype i Verdal. Kilde: Matrikkelen.

I Levanger er det bygget 1298 boenheter. Kun 94 boenheter innenfor 10 minutter gåavstand fra stasjonen, og 602 boenheter innenfor 10 minutter sykkelavstand. Tettstedet Levanger stikker seg lenger ut enn 10 minutter sykkelavstand og det er bygget 852 boenheter i perioden innenfor tettstedet.

Den største boligbyggingen med lang avstand til knutepunkt og sentrum er på Kjønstadmarka lengst nord i kartet i figur 5.8.

	10 min gåavstand Levanger	10 min sykkelavstand Levanger	10 min gåavstand Levanger tettsted	10 min gåavstand Skogn	10 min sykkelavstand Skogn	10 min gåavstand Skogn tettsted	10 min sykkelavstand Skogn tettsted	Eidsbotn tettsted	Ekne tettsted	Åsen tettsted	Levanger kommune
Enebolig, tomannsbolig	12	125	301	7	28	23	16	12	22	22	576
Rekkehus, kjedehus, andre småhus	10	87	116	13	13	13	3			8	160
Store boligbygg	50	374	419	34	34	34	12	8	8	8	543
Bygning for bofellesskap	8	16	16		3	3		0	0	0	19
Sum	80	602	852	54	78	73	31	20	38	38	1298

Figur 2.9: Boligbygging i Levanger siste 10 år. Etter geografi og bygningstype. Kilde: Matrikkelen

Det bygges også en del i de øvrige tettstedene i Levanger. Skogn har betydelig boligbygging hvor over halvparten er boenheter i store boligbygg i tilknytning til knutepunktet. Eidsbotn er eget tettsted med 31 boenheter bygget i perioden. I Ekne er det bygget 20 boenheter og i Åsen 38 boenheter. Med oppstart av ny E6 Kvithammer- Åsen er allerede etterspørselen etter bolig i Åsen økende.

Tilsvarende kart og tabeller er utarbeidet for alle kommunene i Innherredsbyen³.

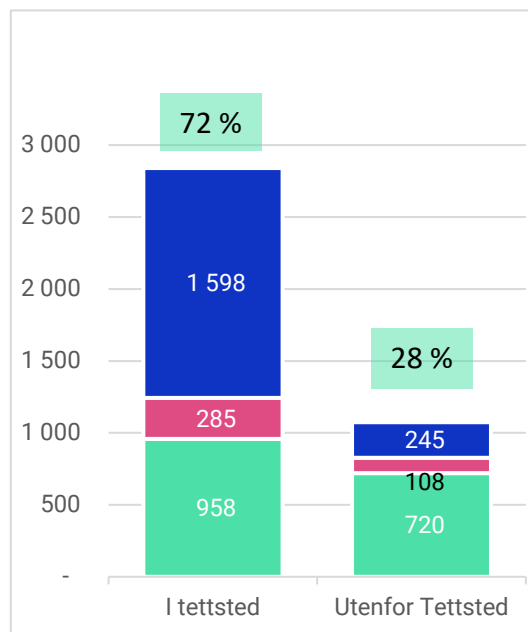
Hovedfunn

Boligbyggingen 2010-2020 fordeler seg ca. 50-50 mellom enebolig og andre småhus mot store boligbygg. I eksisterende boligmasse er 66 % eneboliger, så det går i retning av større andel leiligheter.

Kun 18 % av boenhetene bygges i områder som er innenfor gangavstand til kollektivknutepunkt. Det har altså i liten grad skjedd transformasjon i sentrum av byene og tettstedene. Større boligbygg bygges stort sett mer sentralt, men en del av dem bygges såpass langt unna sentrum og knutepunkt at det blir sannsynlig med høy andel privatbil på mange av hverdagens reiser.

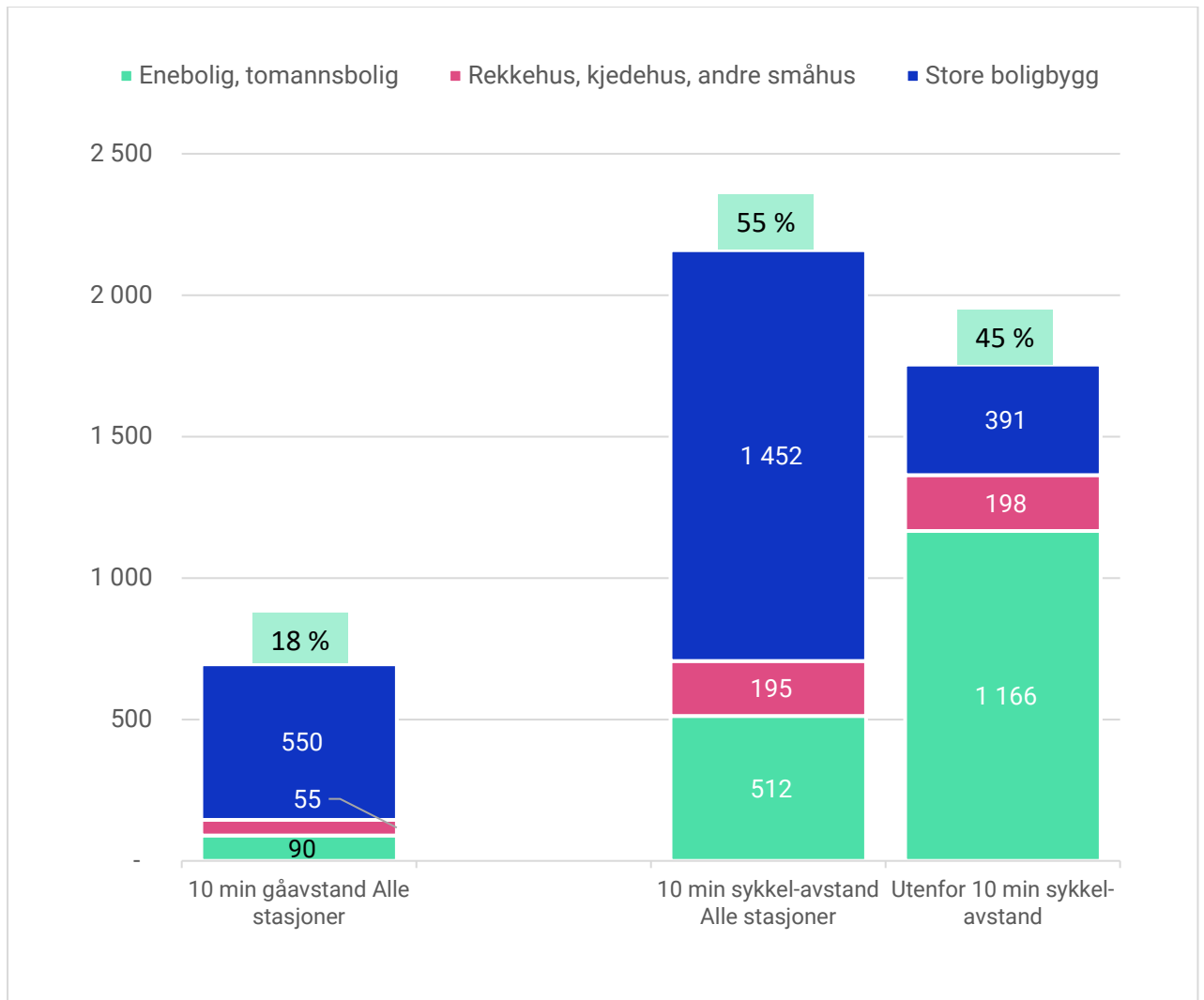
Verdal har i 10-årsperioden hatt mest boligbygging i sentrum, mens Levanger og Steinkjer mer randsonen rundt byene. I de mindre tettstedene bygges det stort sett sentrumsnært.

Befolkningsprognosene viser relativt moderat befolkningsvekst i Innherredsbyen, og samtidig en større andel eldre personer og nedgang i store husholdninger. Er det da nødvendig å legge ut så mye nye boligfelt for eneboliger eller kan etterspørselen møtes med sirkulasjon i boligmarkedet?

Figur 2.10: Boligbygging i Innherredsbyen siste 10 år. I og utenfor tettsteds. Etter bygningstype. Kilde: Matrikkelen

³ https://www.innherredsbyen.no/wp-content/uploads/2020/09/Innherredsbyen_Boligbygging2010-2020_9sept2020.pdf

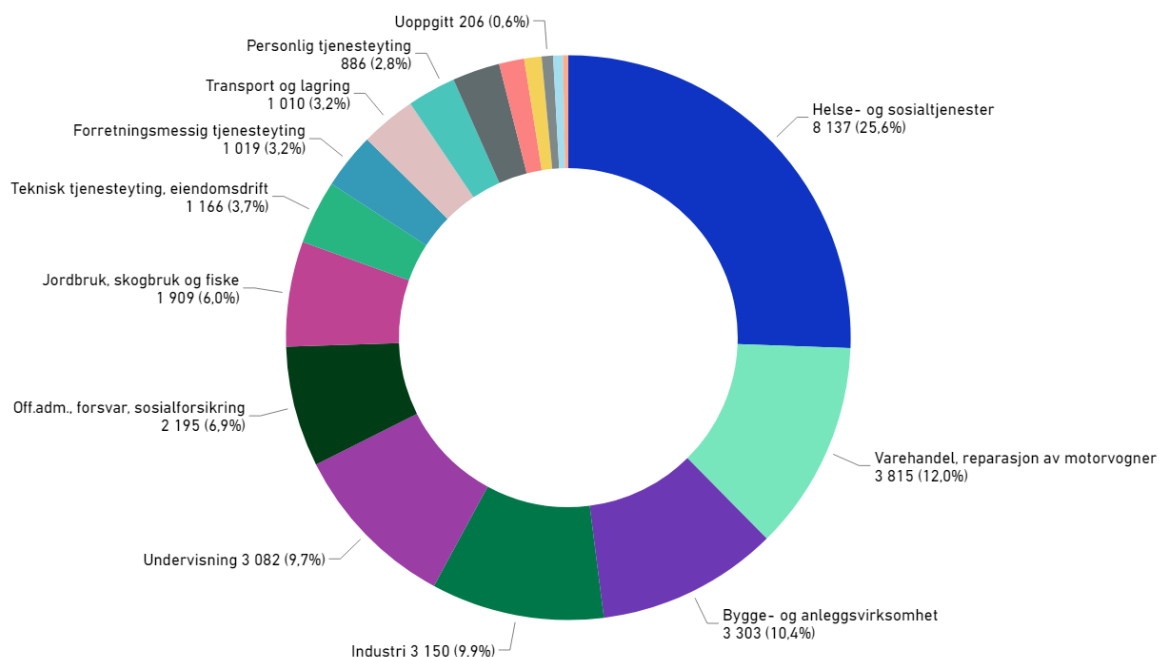

Figur 2.11: Boligbygging i Innherredsbyen siste 10 år. Etter avstand fra knutepunkt og bygningstype. Kilde: Matrikkelen

3 Næring og arbeid

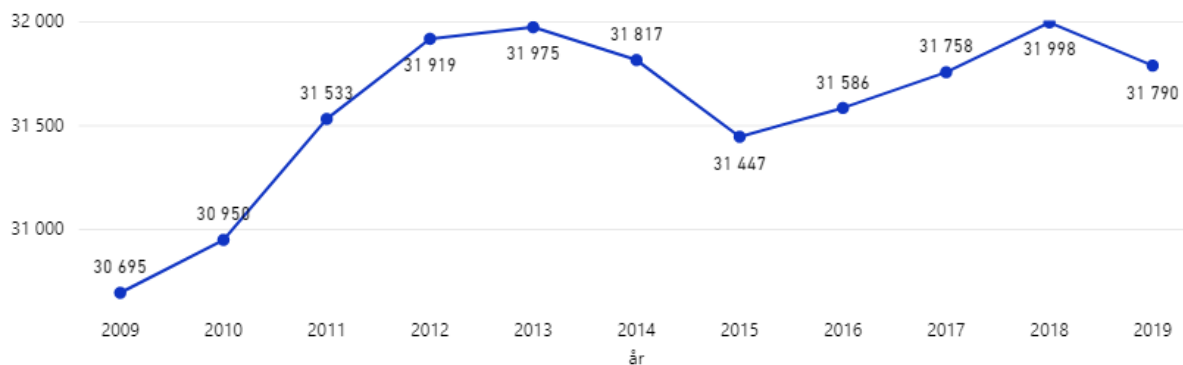
3.1 Næringsstruktur og sysselsetting

I 2019 var det 32 039 sysselsatte på Innherred. Dette utgjør 45 % av den totale befolkninga i regionen og 71 % av befolkninga i arbeidsfør alder (16–66 år). Den største enkeltneringa var helse- og sosialtjenester med i alt 8 137 sysselsatte eller 25,37 % av de sysselsatte. Deretter følger varehandel og reparasjon av motorvogner (3 888 eller 12,14%), bygge- og anleggsvirksomhet (3 323 eller 10,37 %), industri (3 201 eller 9,99 %) og undervisning (3 066 eller 9,57 %).

Figur 3.1: Sysselsatte fordelt på næringsgrupper på Innherred i 2019. Kilde SSB tabell 07984.

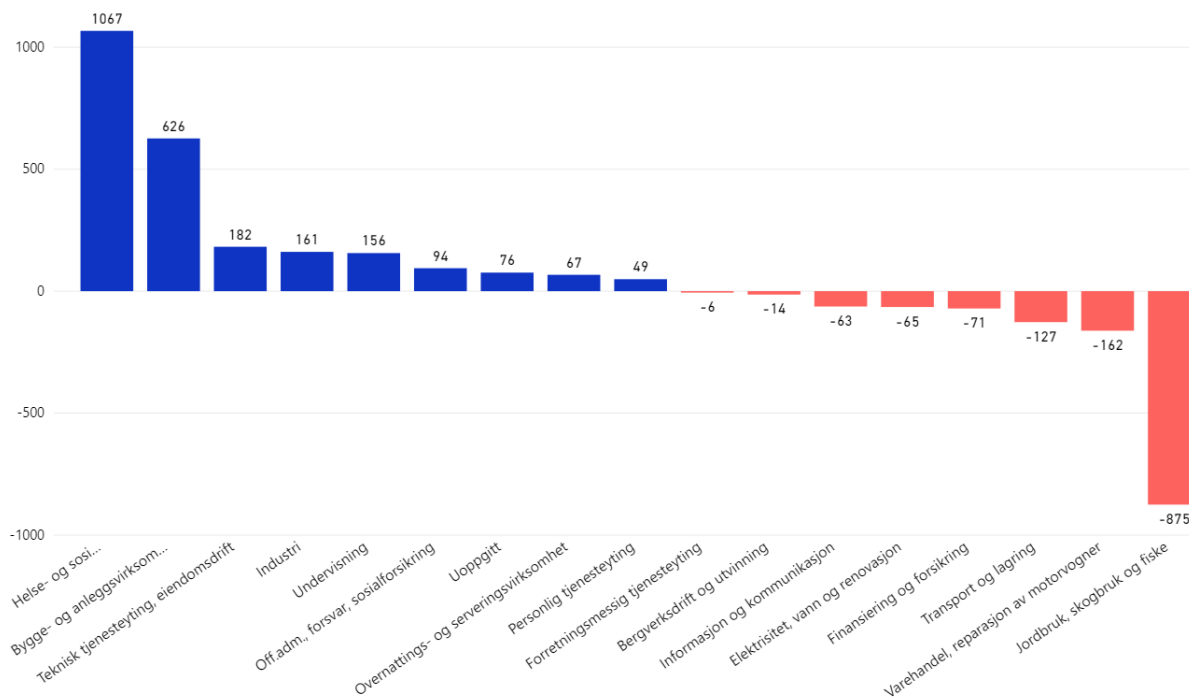
I løpet av de siste elleve årene har antall sysselsatte på Innherred økt med 1 075 personer eller 3,5 %. Til sammenlikning økte antall sysselsatte i Trøndelag med 7,9 % i samme periode, og 4 % på landsbasis. Som det kommer fram av figur 5.2 varierte sysselsetningsveksten en del fra år til år på Innherred og i perioden 2013–2015 var det en nedgang i antall sysselsatte i regionen. Antall sysselsatte var tilnærmet lik toppen fra 2018 også i 2013.

Figur 3.2: Utvikling i antall sysselsatte i Innherredsbyen, 2009–2019. Kilde SSB tabell 07984.

De forskjellige næringskategoriene hadde svært ulik sysselsetningsvekst i perioden. Helse- og sosialtjenester har stått for den klart største veksten i siden 2008, og økte med 1 237 personer eller

18 %. Andre næringer med sysselsettingsvekst var bygge- og anleggsvirksomhet (693 sysselsatte eller 26,35 %) og teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift (266 sysselsatte eller 27,34 %). I motsatt ende av skalaen ligger jordbruk, skogbruk og fiske som så en nedgang på 1 037 sysselsatte eller hele 35,61 %. Også industri så en nedgang i antall sysselsatte med 332 færre ansatte eller -9,4 %. Nedgangen i industrien var størst i perioden 2008–2009 da det ble 544 færre sysselsatte i næringa på ett år. I senere år har industrien sett vekst i antall sysselsatte, men har ennå ikke nådd 2008-nivå.

Figur 3.3: Endring i antall sysselsatte etter næring, 2008–2018.

Sysselsetting i primærnæringene

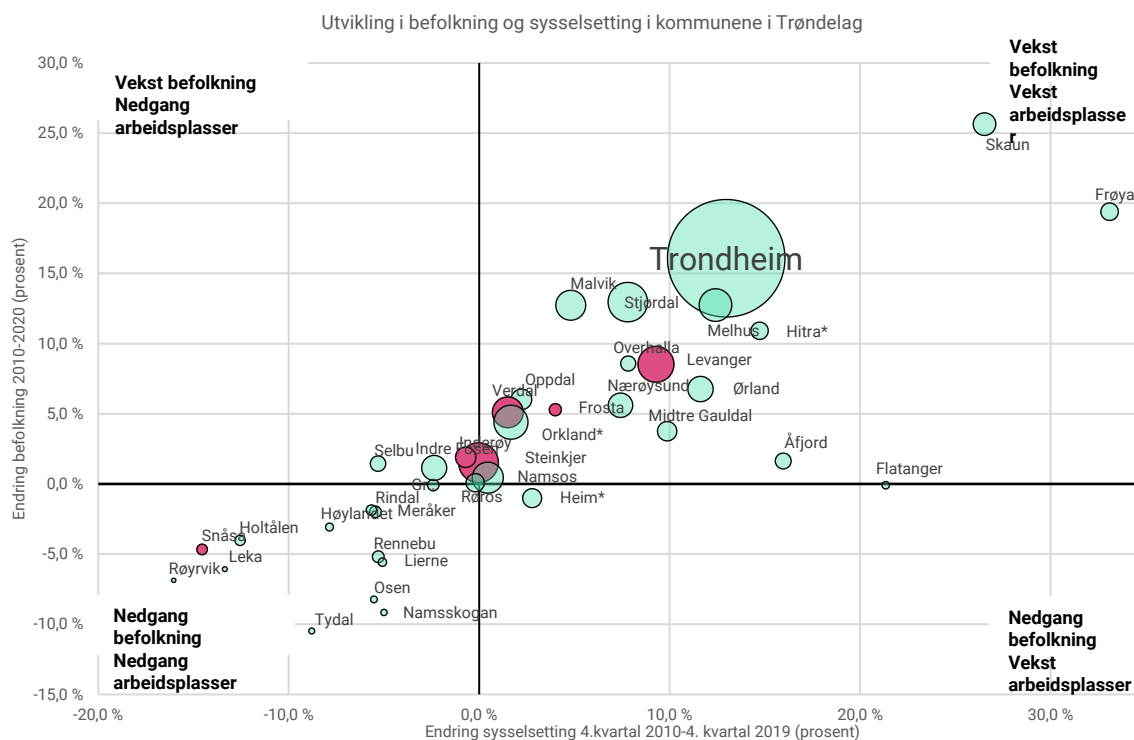
Samtidig som det har vært en nedgang i sysselsettinga i landbruket har det vært en økning i produksjonen. Den store sysselsettingsnedgangen i jordbruket skyldes både økt produktivitet (mer produsert per årsverk) og at færre har jordbruk som sin hovedinntektskilde (en person registreres som sysselsatt i den næringa personen har høyest inntekt). I tabell 5.1 viser at jordbruksarealet i drift har økt i perioden 2008–2018 og at levert mengde melk er på omtrent samme nivå som i 2008 (-2 %) mens antall melkeprodusenter har gått ned med 38 %.

Tabell 3.1: Jordbruksproduksjon på Innherred 2008 og 2018. Kilde Fylkesmannen i Trøndelag og Landbruksdirektoratet.

	2008	2018	Endring i %
Areal i vekstgruppe potet (dekar)	9 478	9 180	-3 %
Areal i vekstgruppe korn (dekar)	197 575	218 159	10 %
Areal i vekstgruppe grovfôr (dekar)	237 986	276 358	16 %
Totalt dyrka jord i drift (dekar)	450 556	511 764	14 %
Leverandører melk (bruk)	645	399	-38 %
Lvert melk (liter)	92 624	91 089	-2 %

Utviklinga på Innherred er ikke ulik resten av Trøndelag og resten av landet, men Innherred har fremdeles høy sysselsetting innen jordbruk relativt til andre deler av landet.

Figur 3.4: Sammenheng mellom sysselsettingsvekst og befolkningsvekst, 2010–2019. Kilde: SSB tabell 07459 og 07984.

Det er en sammenheng mellom befolkningsvekst og sysselsettingsvekst på Innherred, men med ganske stor spredning i kommunene. Levanger hadde i perioden 2010–2019 både den høyeste befolkningsveksten og sysselsettingsveksten blant kommunene. Frosta og Verdal har hatt god utvikling i bosetting, uten å ha så stor vekst i sysselsettingen. Steinkjer og Inderøy har hatt marginal vekst i befolkning kombinert med flat utvikling i sysselsetting, mens Snåsa har hatt nedgang i både bosetting og sysselsetting.

Kommunevis beskrivelse av næringsstruktur og sysselsetting

De kommunevise beskrivelsene baserer seg på registerbasert sysselsetting per 4. kvartal 2018. Tall for 2019 foreligger, men hovedtrekkene er de samme.

Steinkjer

Alle tall er eksklusive Verran, som ble en del av Steinkjer kommune 1. januar 2020.

I 2018 hadde Steinkjer 10 348 sysselsatte. Dette utgjør 47 % av befolkninga i kommunen og 32,3 % av alle sysselsatte på Innherred. Siden 2008 har det blitt 155 flere sysselsatte i kommunen (1,51 %) samtidig som befolkninga økte med 4,5 %. Kommunen hadde en sysselsettingstopp i 2014 med 10 576 personer i arbeid, men de senere årene har antall sysselsatte gått ned og nådde bunn i 2017 med 10 158 personer.

De største næringene i Steinkjer er helse- og sosialtjenester (1 838 personer eller 17,8 %), varehandel og reparasjon av motorvogner (1 611 eller 15,6 %) og offentlig administrasjon, forsvar og sosialforsikring (1 322 eller 12,8 %). Næringene med størst sysselsettingsvekst i absolutte tall i perioden 2008–2018 var helse- og sosialtjenester (306 eller 20 %), offentlig administrasjon, forsvar og sosialforsikring (227 eller 20,73 %) og bygge- og anleggsvirksomhet (205 eller 27,12 %). Størst nedgang var det i jordbruk skogbruk og fiske (-226 eller -33,33 %), forretningsmessig tjenesteyting (-190 eller -34,73 %) og transport og lagring (-159 eller -32,64 %).

Figur 3.5: Fordeling av sysselsatte i Steinkjer i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.

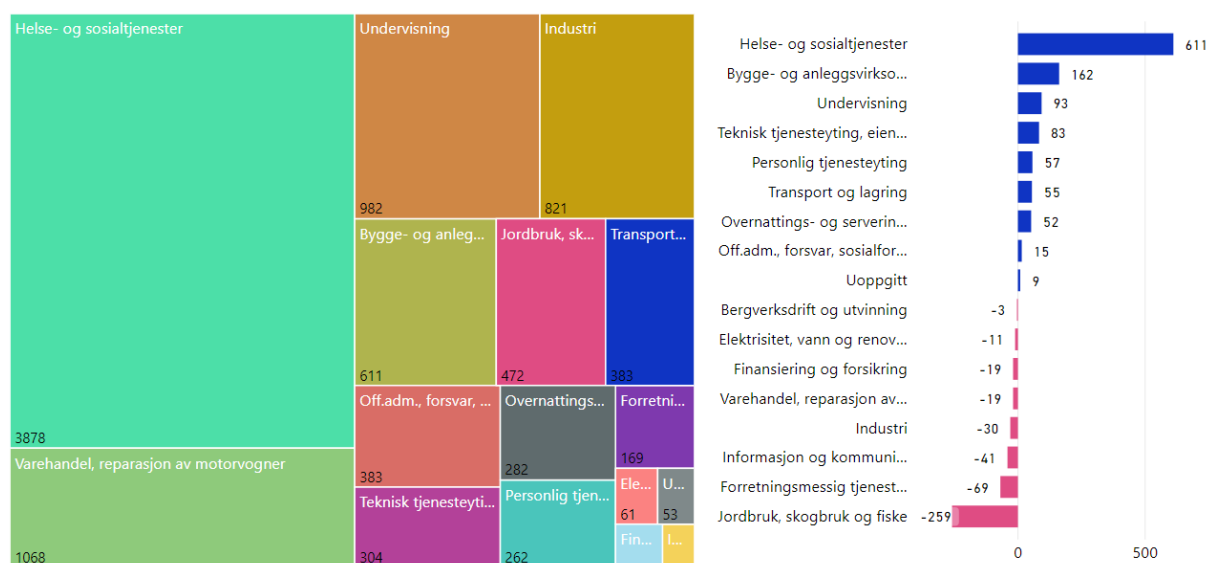
Fordelt på aldersgrupper har gruppene 25–39 år og 55–66 år hatt høyest vekst i antall sysselsatte (hhv. 200 og 162), mens de på 40–54 år hadde størst nedgang (-271). Blant 25–39-åringene har sysselsettingsveksten skjedd hovedsakelig innen bygg- og anleggsvirksomhet og helse- og sosialtjenester, mens den for 55–66-åringene stort sett kun skjedde i helse- og sosialtjenester. Blant 40–54-åringene skjedde nedgangen i transport og lagring samt jordbruk, skogbruk og fiske.

Fordelt på kjønn har kvinner fått flere nye arbeidsplasser (104) enn menn (51) i perioden 2008–2018. Samtidig er det flere sysselsatte menn (5 444) enn kvinner (4 904) i Steinkjer. Blant kvinner har antall ansatte innen helse- og sosialtjenester økt mest (271) fulgt av offentlig administrasjon, forsvar og sosialforsikring (142). Den største nedgangen var i forretningsmessig tjenesteyting (-111). Blant menn var veksten størst i bygge- og anleggsvirksomhet (192) mens det var en stor nedgang i antall sysselsatte menn i jordbruk, skog og fiske (-180).

Levanger

I Levanger var det 9 818 sysselsatte i 2018. Dette utgjør 48 % av befolkninga i kommunen, og 30,64 % av alle sysselsatte på Innherred.

Sysselsettinga i kommunen domineres av helse- og sosialtjenester med i alt 3 878 sysselsatte personer eller 39,5 % av alle sysselsatte. Deretter følger varehandel og reparasjon av motorvogner (1 068 eller 10,9 %), undervisning (982 eller 10 %) og industri (821 eller 8,4 %). Mye av regionens samlede økning innen helse- og sosialtjenester har kommet i Levanger, og kan nok knyttes til at kommunen huser regionens sykehus. Fra 2008–2018 ble det 611 flere sysselsatte i sektoren i Levanger, en økning på 18,7 %. Det var også en økning i bygge- og anleggsvirksomhet (162 sysselsatte eller 36,08 %), undervisning (93 eller 10,46 %) og teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift (83 eller 37,56 %). Den største nedgangen fantes i jordbruk, skogbruk og fiske med 259 færre sysselsatte eller -35,43 %.

Figur 3.6: Fordeling av sysselsatte i Levanger i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.

Aldersgruppa 25–39 år fikk 291 flere sysselsatte, 40–54 år 204 færre, og 55–66 år 343 flere. Sysselsettingsveksten blant 25–39- og 55–66-åringene skjedde i helse- og sosialtjenester (hhv. 233 og 152) og bygge- og anleggsvirksomhet (hhv. 152 og 35). Til tross for at sysselsettinga innen industri falt som helhet har disse to aldersgruppene også sysselsettingsvekst i denne næringa (hhv. 53 og 68). Samtidig sank antall sysselsatte i aldersgruppa 40–54 år. Den største nedgangen var i industri (-174) og jordbruk, skogbruk og fiske. Den største økninga i denne aldersgruppa var innen undervisning med 91 nye sysselsatte.

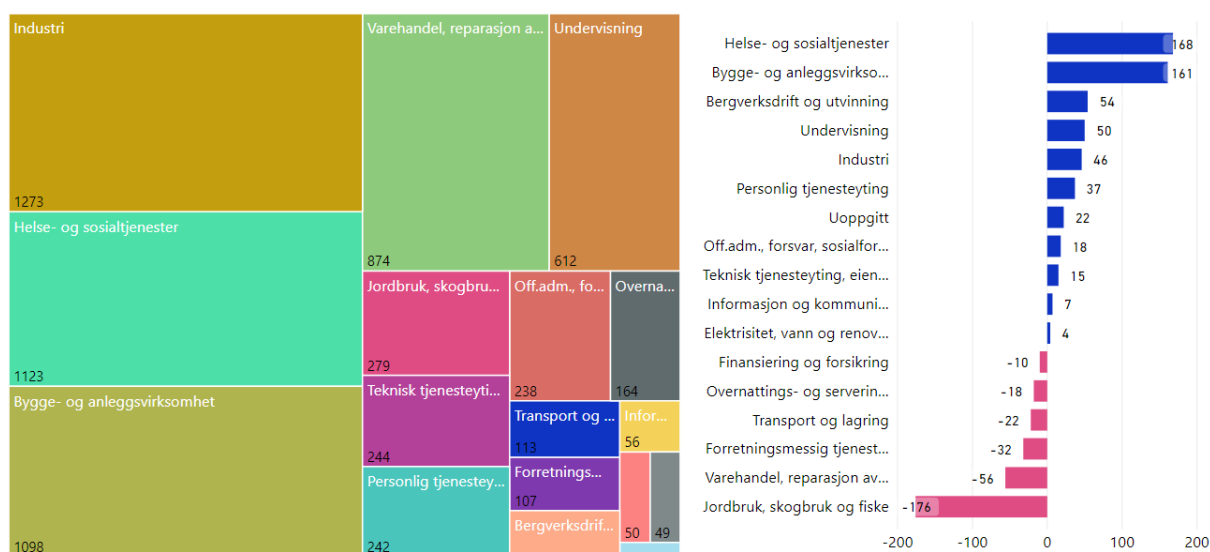
I Levanger er det flere sysselsatte kvinner (5 398) enn menn (4 420) og sysselsettingsveksten i perioden 2008–2018 var også større blant kvinner (417) enn blant menn (269). De fleste som er sysselsatt i helse- og sosialtjenester i Levanger er kvinner, og veksten i denne næringa har bidratt til at kvinner har høyere sysselsettingsvekst enn menn. For menn var den største sysselsettingsveksten innen bygge- og anleggsvirksomhet med 166 nye sysselsatte.

Verdal

Verdal hadde 6 631 sysselsatte i 2018 som tilsvarer 44,41 % av befolkninga og 20,70 % av alle sysselsatte på Innherred. Den største næringa i kommunen er industri som sysselsatte 1 273 personer eller 19,2 %. Helse- og sosialtjenester er neststørst med 1 123 sysselsatte eller 16,9 %, fulgt av bygge- og anleggsvirksomhet med 1 098 eller 9,2 %.

Den største veksten i perioden 2008–2018 var også i Verdal innen helse- og sosialtjenester som økte med 168 sysselsatte eller 17,59 %, mens bygge- og anleggsvirksomhet økte med 161 sysselsatte eller 17,18 %. Unikt for Verdal er at selv om det totale antallet sysselsatte innen industri på Innherred sank i perioden 2008–2018 økte den i Verdal med 46 sysselsatte eller 3,75 %. Samtidig var det en særdeles sterk sysselsetningsnedgang i industrien i perioden 2008–2009 med hele 2 013 færre sysselsatte, men siden har altså Verdalsindustrien tatt seg opp igjen.

Næringa med størst nedgang i sysselsetting var jordbruk, skogbruk og fiske med 176 færre sysselsatte eller -38,68 %.

Figur 3.7: Fordeling av sysselsatte i Verdal i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.

Ulikt de andre kommunene i regionen hadde aldersgruppa 40–54 år relativt sterk sysselsetningsvekst i Verdal i perioden 2008–2018, med 103 flere sysselsatte eller 4,9 % vekst. Veksten skjedde i hovedsak innen undervisning med 77 nye sysselsatte i denne aldersgruppa. Også aldersgruppene 20–24 år og 67–74 år, som i de andre kommunene hadde negativ- eller moderat vekst, så høy sysselsetningsvekst i Verdal med hhv. 86 (16,14 %) og 94 (74,02 %) nye sysselsatte. Det meste av denne veksten skjedde i industri.

Fordelt på kjønn hadde menn høyere sysselsetningsvekst enn kvinner med hhv. 216 og 52. Kvinner så sysselsetningsvekst i helse- og sosialtjenester (143) mens menn så vekst i bygge- og anleggsvirksomhet (149). Nedgangen for begge kjønn skjedde i jordbruk, skogbruk og fiske, (-83 for kvinner og -93 for menn) og i varehandel og reparasjon av motorvogner (62 personer; alle kvinner).

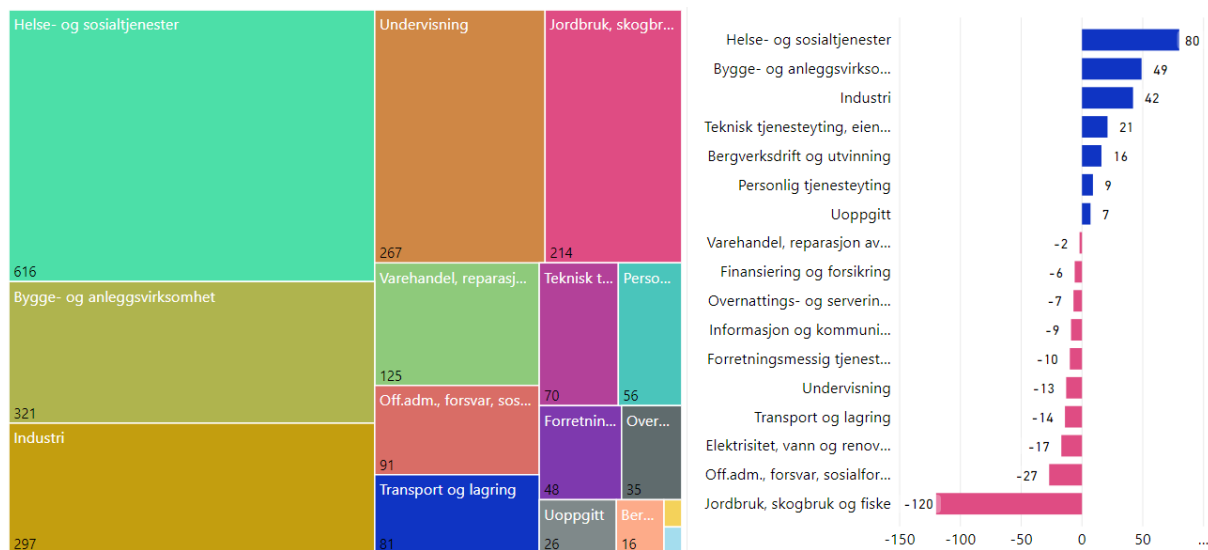
Inderøy

Inderøy hadde 2 269 sysselsatte i 2018, noe som kun tilsvarer 33,35 % av befolkningen. Dette er den laveste sysselsettingsgraden målt mot befolkning i regionen. Likevel var bare 1,5 % av kommunens befolkning i aldersgruppa 15–74 år registrert helt arbeidsledige 3. kvartal 2018. Inderøy har dessuten færrest arbeidsplasser per innbygger på Innherred. Dette gjør kommunen til en typisk utpendlingskommune, hvor de fleste bosatte jobber utenfor Inderøy.

Den største næringa i kommunen er helse- og sosialtjenester (616 sysselsatte eller 27,1 %), bygge- og anleggsvirksomhet (321 eller 14,1 %), industri (297 eller 13,1 %) og jordbruk, skogbruk og fiske (214 eller 9,4 %).

Sammenlagt fra 2008–2018 har Inderøy mistet kun én sysselsatt, men fra år til år har antall sysselsatte variert mer. Enkeltåret med størst nedgang i antall sysselsatte var 2015 med -103, men også 2009 og 2018 så en relativt kraftig nedgang med hhv. -48 og -26 sysselsatte. Nedgangen foregikk hovedsakelig i bygge- og anleggsvirksomhet. Enkeltåret med størst sysselsettingsvekst var 2017, med 74 nye sysselsatte.

I likhet med de andre kommunene har enkelte næringer vokst på bekostning av andre i perioden 2008–2018. Størst vekst var det i helse- og sosialtjenester (80 sysselsatte eller 14,93 % vekst), bygge- og anleggsvirksomhet (49 eller 18,01 %) og industri (42 eller 16,47 %). Størst nedgang var det i jordbruk, skogbruk og fiske (-120 eller -35,93 %).

Figur 3.8: Fordeling av sysselsatte i Inderøy i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.

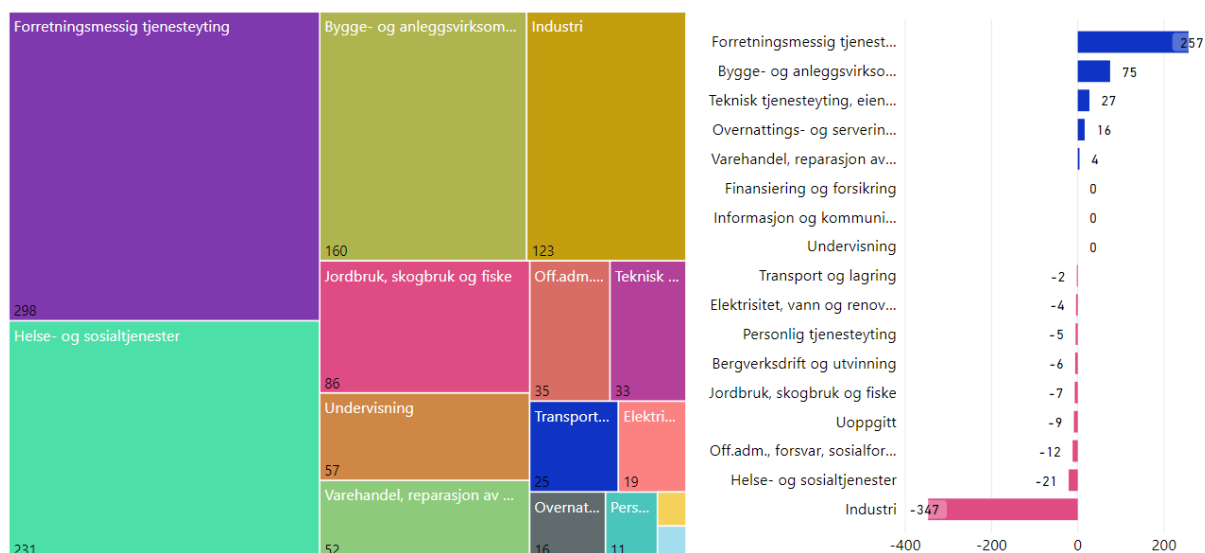
Fra 2008–2018 har det vært betydelig nedgang i antall sysselsatte i aldersgruppene 40–54- og 55–66 år i næringene jordbruk, skogbruk og fiske (hhv. -55 og -39 sysselsatte). Aldersgruppene 20–24-, 25–36- og 67–74 år hadde i økning i antall sysselsatte jevnt fordelt på tvers av næringer.

I perioden 2008–2018 mistet kvinner 55 arbeidsplasser, hovedsakelig innen jordbruk, skogbruk og fiske, men fikk 42 nye arbeidsplasser i helse- og sosialtjenester. Menn mistet 82 arbeidsplasser i jordbruk skogbruk og fiske, men fikk 54 nye innen bygge- og anleggsvirksomhet og 52 innen industri.

Verran

Selv om Verran kommune er en del av Steinkjer fra 1. januar 2020 har vi valgt å presentere den gamle kommunen for seg selv ettersom vi betrakter endring i sysselsetting over tid.

Totalt antall sysselsatte i Verran i 2018 var 1 152 personer, som tilsvarer 47,07 % av befolkninga. Brorparten var sysselsatt innen forretningsmessig tjenesteyting (298 personer eller 25,9 % av de sysselsatte). Deretter følger helse- og sosialtjenester (231 eller 20,1 %), industri (123 eller 10,7 %) og bygge- og anleggsvirksomhet (85 eller 7,2 %). Enkeltnæringa med størst nedgang i antall sysselsatte fra 2008–2018 var industri, med hele 347 færre sysselsatte personer eller -73,38 %. Den største økningen var i forretningsmessig tjenesteyting med 257 personer eller hele 626,83 %.

Figur 3.9: Fordeling av sysselsatte i Verran i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.

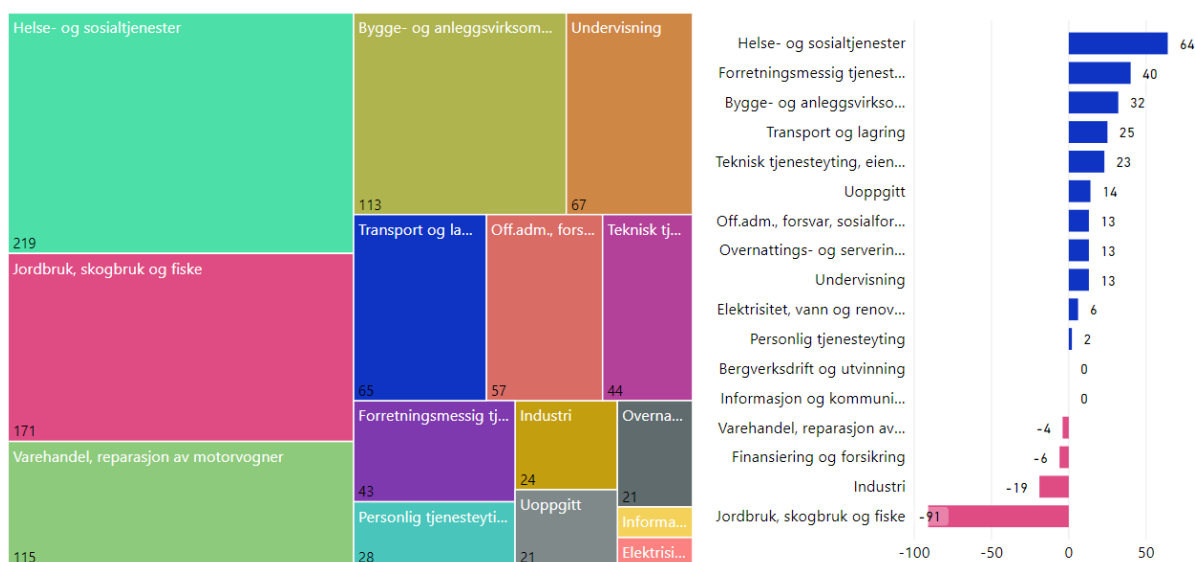
Den store økningen i antall sysselsatte i forretningsmessig tjenesteyting gjaldt hovedsakelig aldersgruppene 25–39 år og 40–54 år (hhv. 79 og 132), men de samme befolkningsgruppene sto også for brorparten av nedgangen i industri (hhv. -165 og -159), og hadde dermed totalt sett en nedgang i antall sysselsatte i perioden 2008–2018. Aldersgruppa 55–66 år hadde økt sysselsetting i helse- og sosialtjenester (37 sysselsatte), forretningsmessig tjenesteyting (28) og bygge- og anleggsvirksomhet (21).

Sysselsettingsendringene fra 2008–2018 berørte i all hovedsak menn.

Frosta

I 2018 hadde Frosta 1 000 sysselsatte, som utgjør 38 % av befolkninga i kommunen. Den største næringa i kommunen er helse- og sosialtjenester (219 sysselsatte eller 21,9 %), deretter jordbruk, skogbruk og fiske (171 eller 17,1 %), varehandel og reparasjon av motorvogner (115 eller 11,5 %) og bygge- og anleggsvirksomhet (113 eller 11,3 %).

I perioden 2008–2018 hadde jordbruk, skogbruk og fiske den største nedgangen i antall sysselsatte med -91 personer eller -34,47 %. Helse- og sosialtjenester hadde en økning i antall sysselsatte med 64 personer eller 41,29 %, forretningsmessig tjenesteyting 40 personer eller 133,33 % og bygge- og anleggsvirksomhet med 32 personer eller 39,51 %.

Figur 3.10: Fordeling av sysselsatte i Frosta i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.

Alle aldersgrupper hadde i perioden 2008–2018 sysselsetningsvekst i Frosta, men den største var i aldersgruppa 25–39 år med 47 nye sysselsatte. Nedgangen i jordbruk, skogbruk og fiske påvirket mest aldersgruppene 40–54 år (-29 sysselsatte) og 55–66 år (-32). 40–54-åringene så imidlertid sysselsetningsvekst i undervisning (18) mens 55–66-åringene fikk flere sysselsatte innen helse- og sosialtjenester (23).

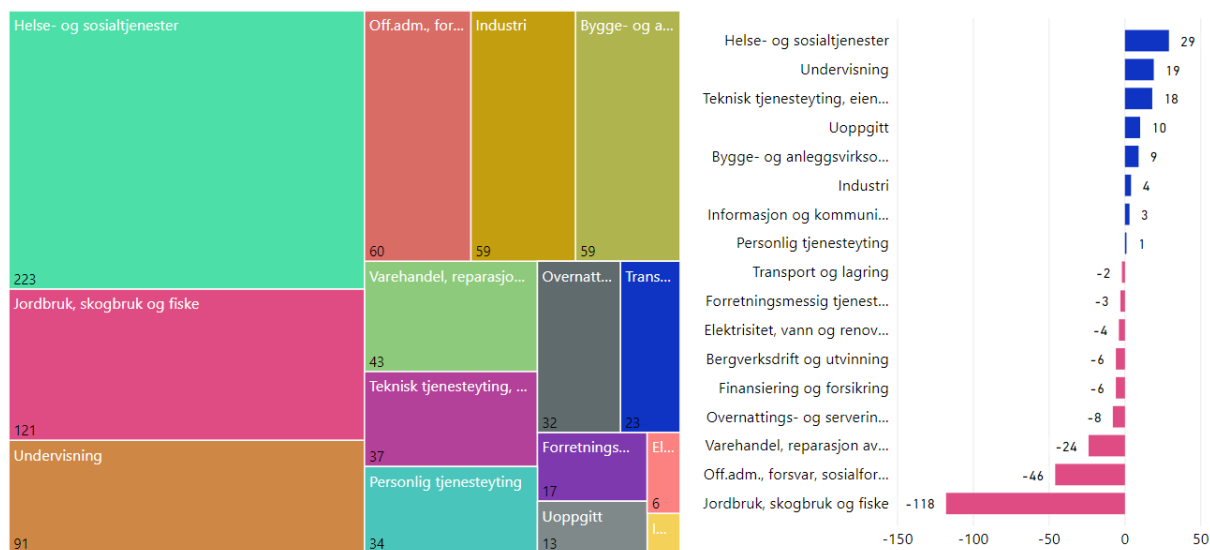
Begge kjønn hadde sysselsetningsvekst i perioden, men menn i noe større grad enn kvinner. Utviklingen i enkelte næringer gikk imidlertid motsatt veg avhengig av kjønn. F.eks. ble det 22 færre sysselsatte kvinner innen varehandel og reparasjon av motorvogner mens det ble 18 flere menn. Kvinner hadde størst sysselsetningsvekst i helse- og sosialtjenester og undervisning. Menn hadde størst vekst i forretningsmessig tjenesteyting og bygge- og anleggsvirksomhet.

Snåsa

Den største næringa i Snåsa er helse- og sosialtjenester med 223 sysselsatte eller 27,2 %, fulgt av jordbruk, skogbruk og fiske med 121 eller 14,7 % og undervisning med 91 eller 11,1 %. Totalt falt antall sysselsatte i kommunen i perioden 2008–2018 med 124 personer eller 13 %. Nedgangen i antall sysselsatte har vært jevn siden 2008 med unntak av 2017–2018 da det var en sysselsetningsnedgang på 56 personer.

Mye av nedgangen skyldes reduksjon i antall sysselsatte innen jordbruk, skogbruk og fiske. I alt 118 færre personer eller -49 % er sysselsatt med dette i 2018 mot 2008. offentlig administrasjon, forsvar og sosialforsikring falt også med 56 sysselsatte eller -43 %.

Til tross for dette har noen enkelt næringer hatt en positiv utvikling i perioden. Helse- og sosialtjenester vokste med 29 sysselsatte eller 15 %, undervisning med 19 eller 26 % og teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift med 18 eller 95 %.

Figur 3.11: Fordeling av sysselsatte i Snåsa i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.

De fleste aldersgrupper har lavere sysselsetting i 2018 mot 2009, særlig gruppene 15–19 år og 40–54 år. I sistnevnte gruppe var det 70 færre sysselsatte eller -20 %, mens det i førstnevnte var -38 eller -47 %. For aldersgruppa 55–74 år er utviklinga marginalt positiv.

Det var 89 færre sysselsatte menn i 2018 målt mot 2008, og 35 færre kvinner. I 2018 var det flere sysselsatte kvinner i Snåsa enn menn.

Fremtidige utfordringer for næringsstruktur og sysselsetting

Verdal har sterk industri med store hjørnesteinsbedrifter som Kværner som tiltrekker seg kompetanse og arbeidskraft fra hele Innherred. Levanger har et sterkt fagmiljø knyttet til sykehuset og Nord universitet, mens Steinkjer er lokalitet for offentlig forvaltning og administrasjon. Alle tre byene er dessuten handelssentra for sitt omland, selv om de ligger relativt tett.

Bredde i næringsstruktur betyr bredde i arbeidsmarkedet og er viktig for bosettingen ettersom det gir karrieremuligheter begge personer i en husholdning som vurderer å flytte til regionen.

Enkelte utviklingstrekk i næringsstrukturen i regionen skape utfordringer i årene fremover.

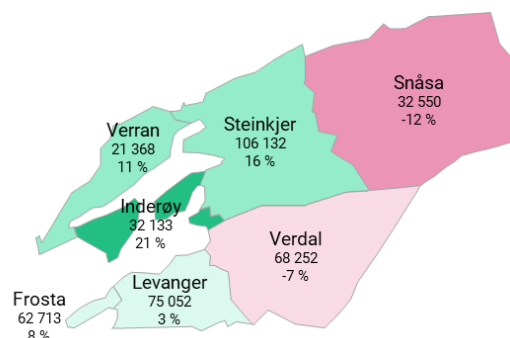
Jordbruk er en sterk næring på Innherred, med høy produksjon relativt til landet ellers. Det er imidlertid ikke så mange arbeidsplasser i primærleddet, og potensialet for vekst i sysselsettingen synes ikke å være så stort. I næringsmiddelindustrien er det en rekke store arbeidsplasser på Innherred, men det er en del konsolidering mot større anlegg og sentralisering av produksjon som kan være en trussel for sysselsettingen i Innherredsbyen.

Industrien på Innherred er sterk og inngår i internasjonale verdikjeder i global konkurranse. I en verden hvor masseproduksjon i stor grad er flyttet vekk fra Norge og resten av Europa, så får vår industri konkurransekraft gjennom høy teknologi og høy kompetanse. Industrierarbeidsplassene er mest utsatt for internasjonale konjunkturer.

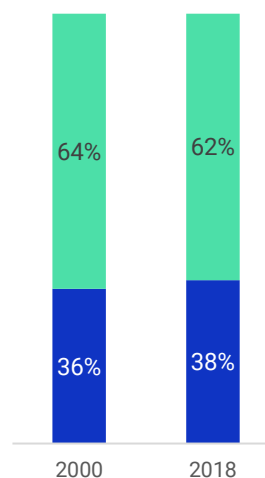
Så langt har det ikke vært noen stor sysselsettingssvikt i denne varehandelen på Innherred, men trender i Norge og verden ellers indikerer en skarp dreining mot netthandel som trolig vil påvirke lokal sysselsetting og verdiskaping i denne næringa negativt. Fra 2011 til 2018 var det kun Inderøy (21 %), Steinkjer (16 %) og Verran (11 %) som hadde relativt sterk prosentvis realvekst (KPI-justert) i detaljhandel-omsetning per innbygger i løpet av niårsperioden, mens Snåsa (-12 %) og Verdal (-7 %) hadde negativ realvekst.

I andre enden av skalaen ligger helse- og sosialtjenester, hvor sysselsettinga vokser kraftig i alle kommuner på Innherred som i landet for øvrig. En del av veksten kan tilskrives demografiske endringer. Eldrebølgen er nært forestående, befolkninga lever lenger enn før og vil ha økt behov for pleie og omsorg i årene fremover. En arbeidsmarkedstilpasning for å møte disse utfordringene er trolig både riktig og viktig, men kan samtidig påvirke verdiskapinga i regionen om sysselsettingsveksten i helse og sosial skjer på bekostning av f.eks. industri og annet privat næringsliv. Andelen sysselsatt i offentlig sektor har dessuten vært økende på Innherred de siste årene til 38 % i 2018, og ligger med det godt over landssnittet som er på 32 %. Den forventede fremtidige sysselsettingsveksten i bl.a. helse- og sosialtjenester kombinert med nedgangen i handel samt jordbruk, skogbruk og fiske vil trolig drive denne utviklingen ytterligere. Det er derfor positivt at bygge- og anleggsbransjen også har hatt en sterk sysselsettingsvekst i perioden 2008–2018.

Den forventede befolkningsveksten på Innherred positiv, men all veksten vil skje i de eldste aldersgruppene. Dette vil føre til at forsørgerevnen (antall innbyggere i arbeidsfør alder målt mot antall i ikke-arbeidsfør alder) går ned, og at arbeidsstyrken utgjør en mindre andel av den samlede befolkningen. Med andre ord vil en mindre andel av befolkninga i fremtiden nødvendigvis stå for verdiskapinga i regionen.

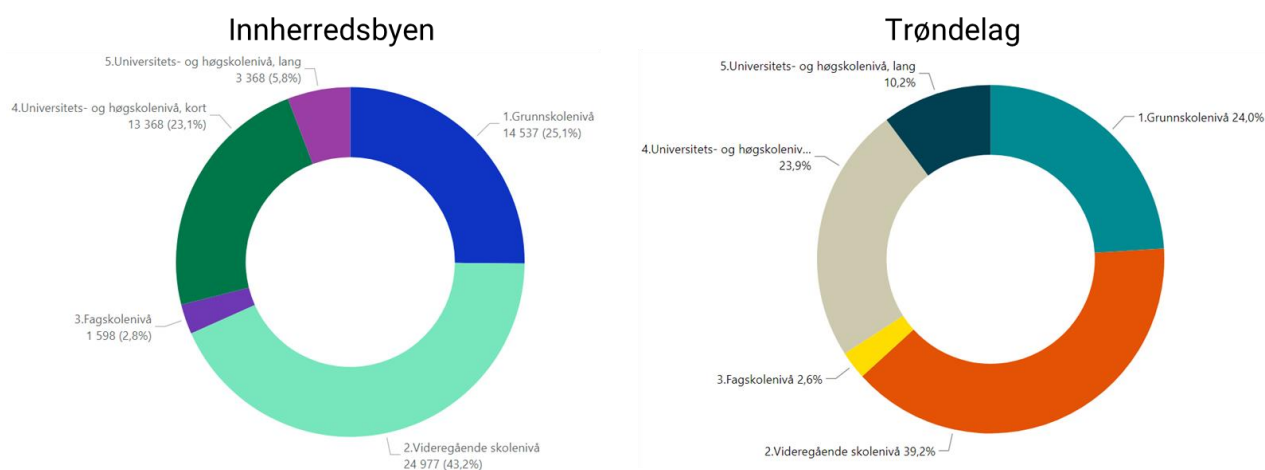
Figur 3.12: Omsetning i detaljhandel per innbygger i 2018 og KPI-justert prosentvis endring fra 2011.

Figur 3.13: Andel sysselsatte i offentlig og privat sektor på Innherred, 2000 og 2018.

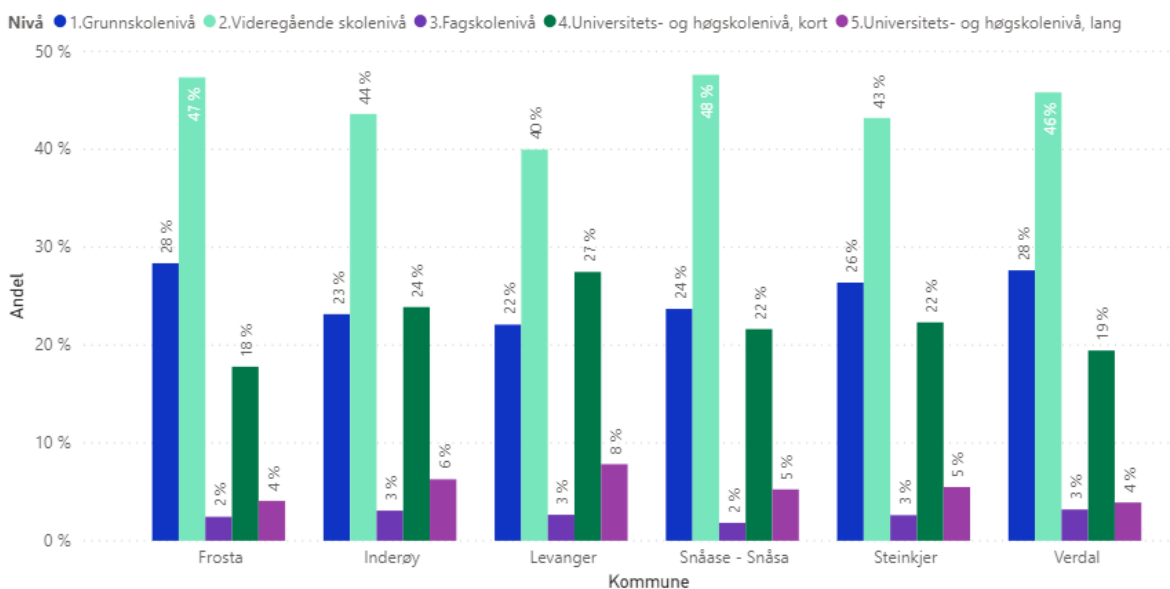
3.2 Kompetanse og utdanning

Utdanningsnivået i Innherredsbyen varierer fra kommune til kommune og mellom kjønn. Generelt så er utdanningsnivået ikke å ulikt det vi finner i resten av Trøndelag. I Trøndelag har 24,0 % grunnskole som høyeste utdanning mot 25,1 % i Innherredsbyen samlet. Innherredsbyen har høyere andel med videregående som høyeste utdanning med 43,2 % mot 39,2 % i Trøndelag. Fagskolenivå har 2,8 % i Innherredsbyen mot 2,6 % i hele fylket. Innherredsbyen har omtrent like høy andel med kort (inntil 4 år) høyere utdanning, 23,1 % mot 23,9 % i Trøndelag. Men andelen med lang høyere utdanning (master og høyere) er bare 5,8 % i Innherredsbyen mot 10,2 % i Trøndelag.

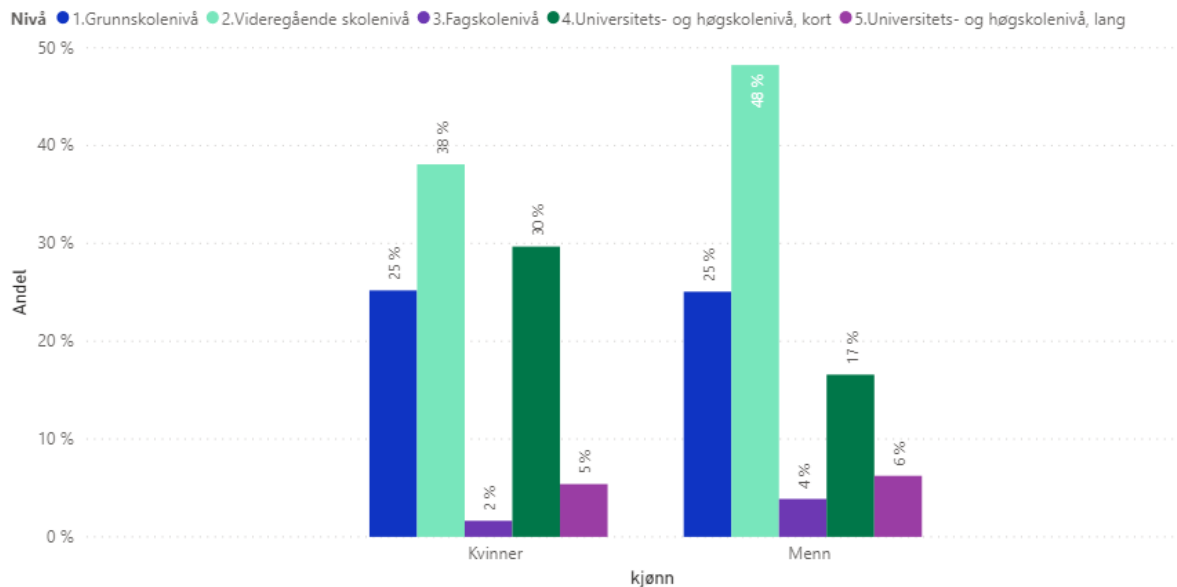
Figur 3.14: Utdanningsnivå i Innherredsbyen og Trøndelag for personer over 16 år i 2018 Kilde: SSB 09429

Det er Trondheim som skiller seg ut med høy andel av befolkningen med høy utdanning. Levanger er etter Trondheim og Malvik kommunen i Trøndelag med tredje høyest andel med høyere utdanning (kort og lang).

Figur 3.15: Utdanningsnivå i kommunene for personer over 16 år i 2018 Kilde: SSB 09429

Det er ganske tydelige kjønnsforskjeller i utdanningsnivå. Menn har høyere andeler med videregående som høyeste utdanning, og flere kvinner har tatt kort høyere utdanning (bachelornivå). Disse kjønnsforskjellene finner vi også for fylket samlet, men forskjellene er større for Innherredsbyene enn for Trøndelag.

Figur 3.16: Utdanningsnivå etter kjønn i Innherredsbyen for personer over 16 år i 2018 Kilde: SSB 09429

Utdanningstilbud

I Innherredsbyen finns det kapasitet og muligheter for økt kompetansebygging, samarbeid, kunnskapsdeling og utdanning.

På videregående skoler finns det 15 forskjellige utdanningsprogrammer i de fire kommunene Inderøy, Levanger, Steinkjer og Verdal som har egen videregående skoler. Studieprogrammene «Studiespesialisering» og «Helse- og oppvekstfag» tilbys ved alle 4 kommuner, mens «Salg, service og reiseliv» og «IKT og medieproduksjon» tilbys i Verdal, «Design og arkitektur» i Steinkjer og «musikk, dans og drama» i Inderøy. Dessuten finnes det høyere yrkesfaglig tilbud (fagskole) i Levanger med helserelevante programmer og Steinkjer som tilbyr elkraftutdanning.

Nord universitetets campuser i området ligger i dag i Steinkjer, Levanger og Verdal. I Levanger finns det de fleste tilbud fra Nord universitet som rekker fra lærerutdanning, kunst og kulturfag til samfunnsvitenskap, sykepleie og helsevitenskap. I Steinkjer er biovitenskaplige studieprogrammer Totalt tilbyr Nord Universitet i Innherredsbyen 12 årsstudier, 12 bachelor- og 8 masterstudier.

I Steinkjer sentrum er det nylig bygget et Innovasjonscampus Steinkjer, «InnoCamp». Planen for InnoCamp er å styrke samarbeid og kunnskapsdeling som fører til innovasjoner og styrket næringsutvikling (særlig blå-grønn vekst), utdanning og forskning. Til dette konseptet bidrar 38 bedrifter og virksomheter som flyttet til bygningen i 2019. De 38 leietakere er bedrifter og virksomheter fra landbruksektoren, kreative bransjer, forskning og utdanning. Blant disse organisasjonene er f. eks. Norsk institutt for bioøkonomi, Nord universitet, Distriktsentret - Kompetansesenter for distriktsutvikling, Steinkjer næringssselskap, Intro Trainee, Innovasjon Norge, Trøndelag fylkeskommune, Trøndelag forskning og utvikling og SINTEF.

Utdanning og kompetanse		Frosta	Inderøy	Levanger	Snåsa	Steinkjer	Verdal	
Barnehager	kommunal	2	10	10	5	7	9	
	privat	1		17		24	7	
Skoler	barn og ungdom, privat&kommunal	2	7	11	3	17	9	
Videregående skoler	Idrettsfag			X		X	X	
	Bygg- og anleggsteknikk					X	X	
	Kunst, design og arkitektur			X		X		
	Design og handverk			X		X		
	Elektrofag			X		X		
	Helse- og oppvekstfag		X	X		X	X	
	IKT og medieproduksjon						X	
	Jordbruk, skogbruk og klima					X		
	Lokalmat og reiseliv					X		
	Medier og kommunikasjon			X		X		
	Musikk, dans og drama		X					
	Restaurant og matfag			X		X		
	Salg, service og reiseliv						X	
	Service og samferdsel					X	X	
Studiespesialisering		X	X		X	X		
Teknikk og industriell produksjon				X	X	X		
Fagskoler	Elkraft					X		
	Kreftomsorg og lindrende pleie			X				
	Psykisk helsearbeid og rusarbeid			X				
	Rehabilitering			X				
	Veiledning			X				
Nord Universitet	Bachelor	Barnehagelærer			X			
		Faglærer i musikk			X			
		Film og TV produksjon			X			
		Human Resource Management			X			
		Husdyrfag, velferd og produksjon					X	
		Idrettsvitenskap			X			
		Musikkpedagog og formidler i kulturskolen			X			
		Public Administration			X			
		Spill og oppvekstteknologi			X			
		Sykepleie			X			
		Teaterproduksjon og skuespillerfag			X			X
	Økonomi og ledelse					X		
	Master 1-2år	Biovitenskap					X	
		Kroppsøving og idrettsvitenskap			X			
		Musikk			X			
		Samfunnsvitenskap			X			
		Tilpasset opplæring			X			
	Master 5år	Grunnskolelærer 1.-7. trinn			X			
		Lektor i kroppsøving og idrettsfag			X			
	Sørsamisk grunnskolelærer			X				

Tabell 3.2: Utdanningstilbud i kommunene i Innherredsbyen.

Ellers er Innherred i den heldige stilling at avstanden til NTNU i Trondheim ikke er så stor. Studenter er dessuten stadig mer mobil, og ungdom fra Innherred studerer i hele Norge og i utlandet.

3.3 Pendling

Det er en betydelig arbeidsmarkedsinteraksjon mellom kommunene på Innherred. Dette muliggjøres blant annet av relativt korte reiseavstander, forholdsvis god transportinfrastruktur på veg og bane og et variert og komplimenterende næringsliv i regionen.

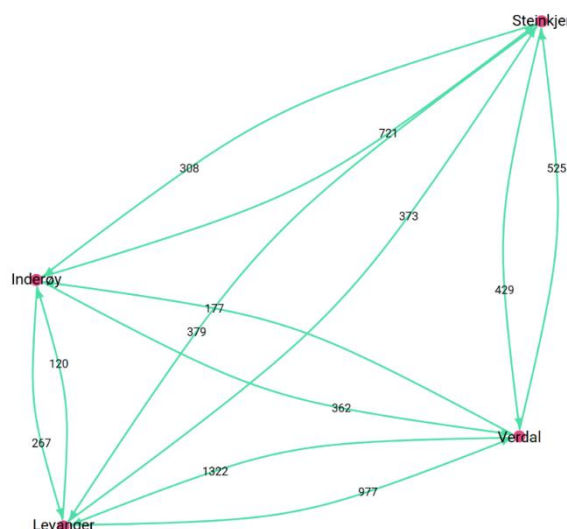
De største pendlerstrømmene innad på Innherred går mellom Verdal og Levanger, som også ligger svært tett. Det tar 15 minutter å kjøre fra Levanger sentrum til Verdalsøra. I alt 1 322 personer med bosted Verdal har arbeidssted Levanger, mens 977 personer har bosted Levanger og arbeidssted Verdal.

Inderøy–Steinkjer er den tredje største pendlerstrømmen i regionen med 721 pendlere. Inderøy har også betydelig utpendling til Verdal (362) og Levanger (267). Ellers har Verdal og Levanger også relativt høy utpendling til Steinkjer (hhv. 525 og 373) mens det motsatt vei fra Steinkjer pendler 429 personer til Verdal og 379 til Levanger.

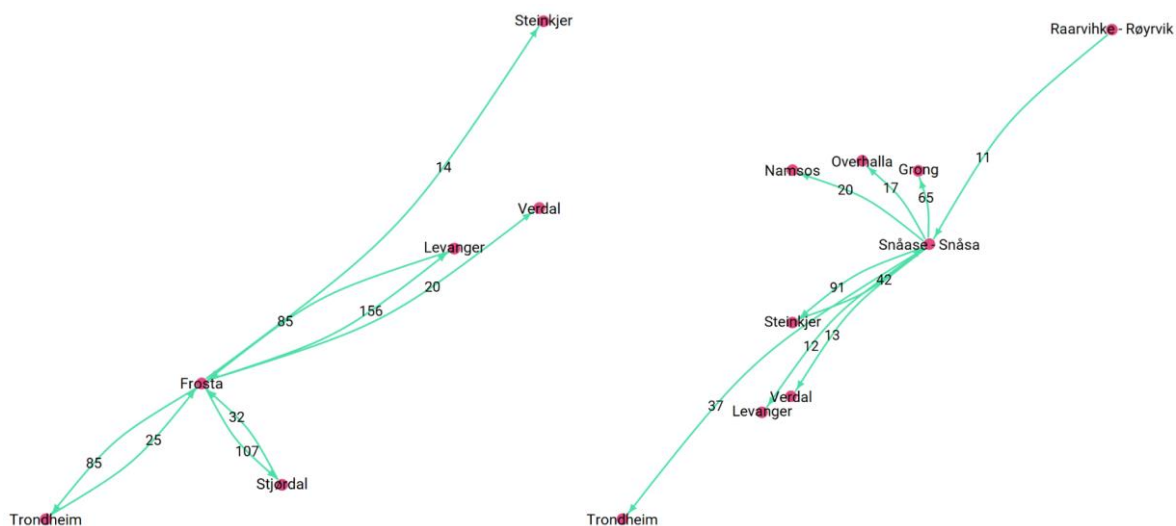
Inderøy er den kommunen på Innherred med høyst andel bosatte som jobber i en annen kommune med hele 53 % av de sysselsatte. Steinkjer har færrest sysselsatte som jobber i en annen kommune enn bokommunen (25 %), mens de øvrige kommunene på Innherred ligger på mellom 31 og 39 %.

Også Snåsa og Frosta har en sterk tilknytning til arbeidsmarkedet på Innherred i hver sin himmelretning. De har imidlertid også en del pendlerstrømmer ut av regionen, men de største strømmene går innad på Innherred. Frosta har flest pendlere mot Levanger, men har også store strømmer til Stjørdal og Trondheim. Snåsa har mest pendling med Steinkjer, med 91 pendlere til Steinkjer og 42 pendlere fra Steinkjer. Grong er nest største pendlermål med 65 pendlere fra Snåsa.

Pendler
En person som jobber i en annen kommune enn bostedskommunen.

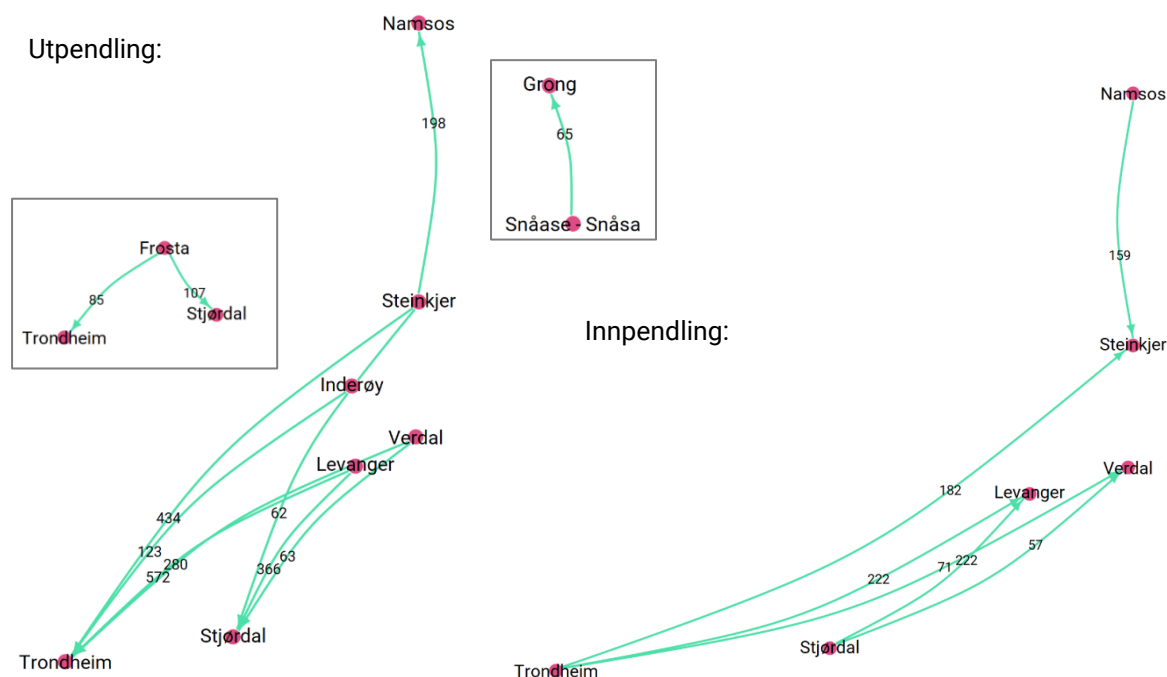

Figur 3.17: Pendlerstrømmer mellom de fire største kommunene på Innherred. Kilde SSB tabell 03321.

Figur 3.18: Pendlerstrømmer Frosta og Snåsa. Relasjoner over 10 personer.

Det går også store pendlerstrømmer inn- og ut av Innherredsbyen da mange yrker, bransjer og næringer har et vidstrakt arbeidsmarked.

Figur 3.19: Største pendlerstrømmer hhv. ut fra- og inn til Innherredsbyen. Relasjoner over 50 personer.

Hele 572 personer pendler fra Levanger til Trondheim, 280 fra Verdal til Trondheim og 434 fra Steinkjer til Trondheim. Motsatt veg pendler 222 personer fra Trondheim til Levanger, 71 fra Trondheim til Verdal og 182 fra Trondheim til Steinkjer.

Til Stjørdal er det 366 pendlere fra Levanger, 63 fra Verdal og 62 fra Steinkjer. Motsatt veg pendler det fra Stjørdal 222 personer til Levanger og 57 til Verdal. Til Steinkjer er det 40 pendlere fra Stjørdal.

Fra Namdalsregionene er det Namsos som kommer fram i figurene ettersom disse kun viser relasjoner med mer enn 50 pendlere. Nye Namsos inkluderer også Namdalseid, som ligger nære Steinkjer og har mye interaksjon med Steinkjer.

3.4 Store arbeidsplasser og offentlige institusjoner

Tabell 3.3: Største arbeidsplasser på Innherred, 2019. Kilde: Enhetsregisteret (modifisert).

Arbeidsplass	Kommune	Sektor	Ansatte
Levanger sykehus ⁴	Levanger	Offentlig	2 540
Fosdalen AS	Steinkjer	Privat	811
Kværner AS lokasjon Verdal	Verdal	Privat	749
Nord universitet Levanger	Levanger	Offentlig	525
Norske Skog Skogn AS	Levanger	Privat	418
Steinkjer videregående skole	Steinkjer	Offentlig	305
Levanger videregående skole	Levanger	Offentlig	242
Grande Entreprenør AS	Verdal	Privat	233
Nortura SA avdeling Steinkjer	Steinkjer	Privat	210
Accurate Care AS avdeling Steinkjer	Steinkjer	Privat	178
Verdal bo- og helsetun	Verdal	Offentlig	177

⁴ Alle Helse Nord-Trøndelags underavdelinger i Levanger

Steinkjer sykehjem	Steinkjer	Offentlig	168
TINE SA avdeling Verdal	Verdal	Privat	168
Verdal videregående skole	Verdal	Offentlig	166
Ecura bo- og habilitering AS avdeling Ekne	Levanger	Privat	164
Statens vegvesen Region Midt avd. Steinkjer	Steinkjer	Offentlig	164
Inderøyheimen	Inderøy	Offentlig	159
Staup helsehus	Levanger	Offentlig	154
Fylkesmannen i Trøndelag hovedkontor	Steinkjer	Offentlig	151

Tabell 4.3 viser arbeidsplasser på Innherred med mer enn 150 ansatte. Det er gjort modifiseringer i uttrekket fra enhetsregisteret ved at underenheter med ulike oppmøtesteder er sortert ut. Kommuner, fylkeskommune og kommunale helsetjenester er også sortert ut. Private bedrifter er tatt med uavhengig av oppmøtested, men er på underenhetsnivå der dette er relevant.

Levanger sykehus er den klart største arbeidsplassen på Innherred med over 2 500 ansatte med oppmøtested på sykehusområdet. Deretter følger Fosdalen AS som er et bemanningsselskap lokalisert i Malm, men med hovedvirksomhet på norske offshoreinstallasjoner. Dermed blir Kværner Verdal den nest største arbeidsplassen i regionen etter oppmøtested med 749 ansatte, fulgt av Nord universitet Levanger (525), Norske Skog Skogn (418) og Steinkjer videregående skole (305).

Tabell 3.4: Største virksomheter per kommune etter omsetning, 2019. Kilde: Enhetsregisteret (modifisert).

Kommune	Virksomhet	Driftsinntekter 2019 (i hele 1000)
Steinkjer	Nord-Trøndelag elektrisitetsverk ⁵	6 260 590
Steinkjer	Byggmakker Nord AS	1 495 128
Steinkjer	Gipling Holding AS	1 256 930
Steinkjer	Ligna AS	1 010 827
Steinkjer	Inntre Holding AS	993 426
Levanger	Helse Nord-Trøndelag HF	3 184 090
Levanger	Norske Skog Skogn AS	2 199 548
Levanger	Trønderbilene AS	726 732
Levanger	Midt-Norge Slakteri AS	430 153
Levanger	Normilk AS	349 023
Verdal	Kværner AS lokasjon Verdal ⁶	1 878 311
Verdal	Grande Entreprenør AS	514 428
Verdal	Byggmesteran AS	295 953
Verdal	Innherred Renovasjon IKS	220 506
Verdal	Sulland Verdal AS	217 972

⁵ Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS, NTE Marked AS, NTE Energi AS, og NTE Elektro AS

⁶ Hovedkontoromsetning per ansatt fordelt på ansatte med lokasjon Verdal

3.5 Handel

Varehandelen er relativt sterk på Innherred, med store kjøpesenter i alle Innherredsbyene. Det er til sammen 2450 sysselsatte i varehandel per 4. kvartal 2019. 1148 av disse er sysselsatt i Steinkjer, 712 i Levanger og 414 i Verdal.

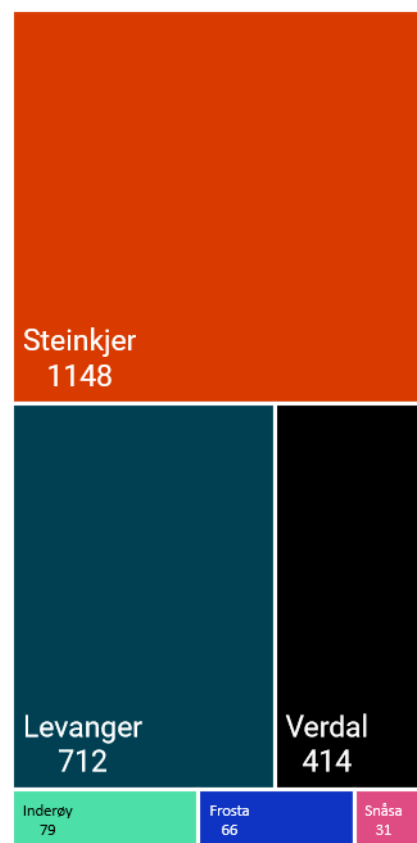
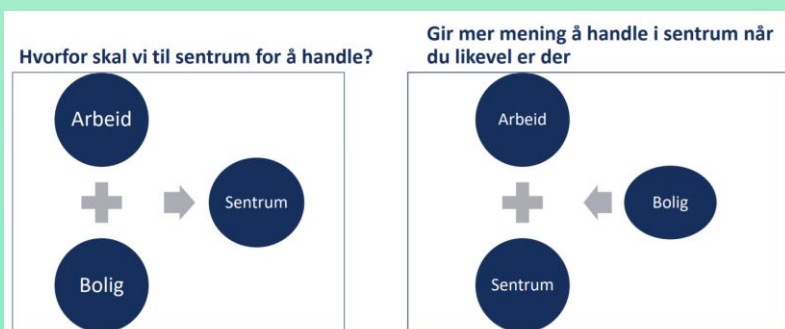
Sysselsettingstallene er jo før covid-19 pandemien, som ga omsetningssvikt og en del permitteringer i første fase. Senere har omsetningen tatt seg opp, og vært rekordstor innen enkelte segmenter som byggevare, møbel og sport og friluftsliv. Trender som digitalisering, globalisering og netthandel har allerede påvirket sysselsettingen i detaljhandelen. Det er usikkert hvordan det vil utvikle seg videre, men videre nedgang i sysselsettingen i detaljhandelen er sannsynlig.

I perioden 2009-2019 er det en nedgang på - 380 sysselsatte (-16%) i detaljhandelen i Innherredsbyen. Nedgangen er størst i Verdal (-165) og Levanger (-133), og betydelig mindre i Steinkjer (-27).

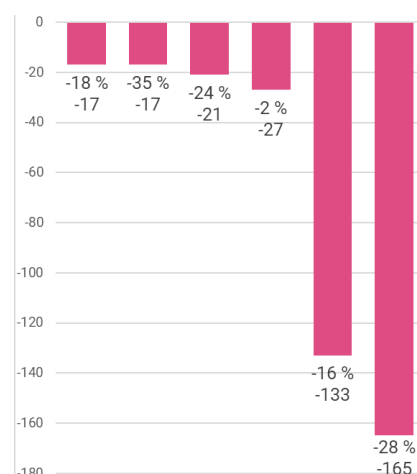
Byene er bygget opp med utgangspunkt i handel som kjøpsteder. På 80-tallet kom kjøpesentrene til Innherred med Zebra kjøpesenter i Steinkjer i 1981 og Magneten på Moan i Levanger i 1986. Kjøpesentrene har vært en suksess, og har vokst helt fram til i dag. Handelen i sentrum har gått ned i hele perioden. Handel på kjøpesenter er i stor grad basert på transport med bil, men kjøpesentrene på Innherred er tross alt ikke lokalisert så langt unna sentrum og kollektivknutepunkt, i alle fall ikke i Steinkjer og Verdal.

En annen viktig trend, som kom seinere, er såkalte big-box konsepter. Frittstående firkantede bygg på ett stort plan tilpasset effektiv logistikk, med mye parkeringsplasser. IKEA er et typisk eksempel på big box, men vi finner eksempler i litt mindre skala også her, spesielt i Steinkjer og på Moan.

Noen byer i landet har klart å revitalisere handel i byene, og på Innherred er det flere gode eksempler på områder, ca. Sentrumshandel gir mer folk og dermed kundegrnlag for andre aktiviteter og mer liv i byen. Arealpolitikken kan støtte opp om handel i sentrum gjennom økt bosetting i sentrum og lokalisering av arbeidsplasser i sentrum.

Figur 3.20: Sysselsatte i detaljhandel, unntatt med motorvogner Innherredsbyen per 4. kv. 2019. Kilde SSB tabell: 11687

Figur 3.21: Utvikling i sysselsatte i detaljhandel, unntatt med motorvogner i Innherredsbyen 2009-2019. Kilde SSB tabell: 11687

4 Arealbruk

4.1 Fortetting og konsentrert arealbruk

Et mål på hvor konsentrert arealbruken og bosettinga er i Innherreds tettsteder er hvor stor andel av tettstedsbefolkninga som bor innenfor rimelig gange- og sykkelavstand til togstasjon. Da togstasjonene fungerer som de største kollektivknutepunktene i de fleste tettstedene, og gjerne er lagt midt i sentrum, gir befolkningens reiseavstand til disse en indikasjon på hvor konsentrert bosettinga er.

Figuren til høyre viser hvor mange av utvalgte tettsteders innbyggere som bor innenfor 10 minutters gange- eller sykkelavstand til togstasjon, og hvor stor andel dette utgjør av det totale antallet bosatte i tettstedene.

I Steinkjer, Levanger og Verdal bor en relativt liten andel av byenes befolkning i gangavstand, noe som indikerer at byene har en nokså spredt bosettingsstruktur. Andelen som bor i gangavstand til togstasjon er faktisk jevnt over høyere i de mindre tettstedene enn i byene.

Når det gjelder sykkelavstand bor +/- tre fjerdedeler av tettstedsbefolkningen i byene innenfor 10 minutters reisetid til togstasjon. Det er likevel verdt å merke seg at dette omfatter et betydelig større areal enn 10 minutters gåavstand. Dette fremgår tydelig av at det i alle de mindre tettstedene vist i figuren til høyre, så omfatter 10 minutters sykkelavstand mer enn samtlige bosatte innenfor tettstedets grenser.

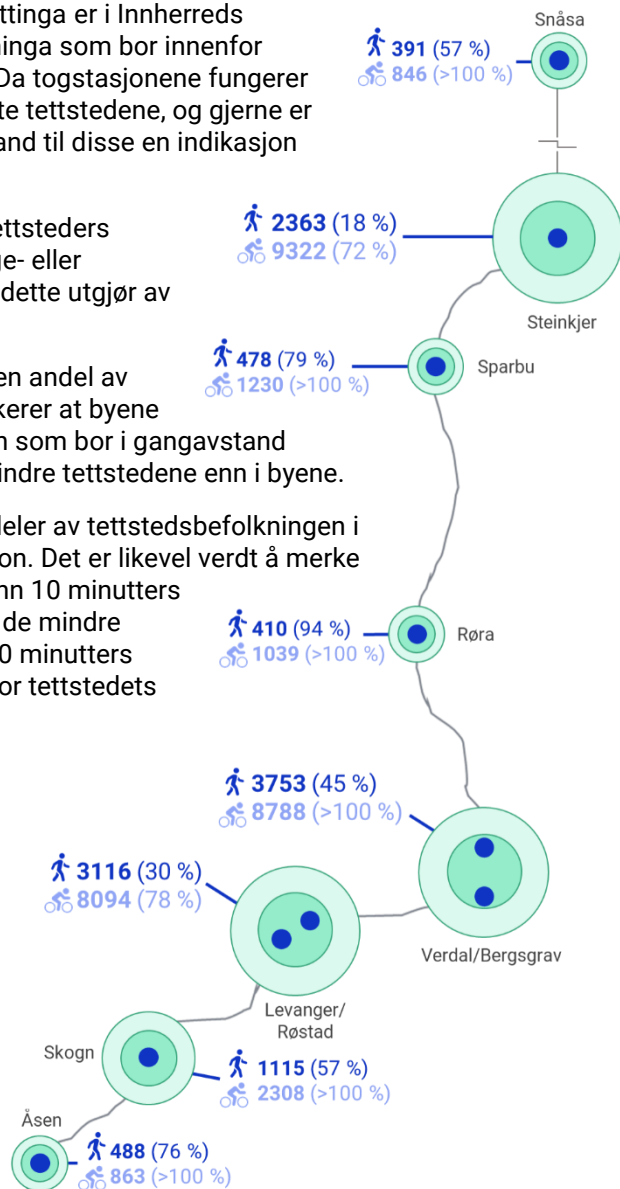
Hvorfor fortetting?

Korte avstander mellom bolig, arbeidsplass, service- og tjenester og kollektivknutepunkt er virkningsfulle grep for å oppnå bærekraftig by- og stedsutvikling.

Avstander og utforming av bymiljøet avgjør om gange, sykkel og kollektivreiser oppleves mer attraktivt enn personbil.

Boligfortetting og fortetting med kvalitet er et virkemiddel for å utvikle levende og attraktive byer og tettsteder.

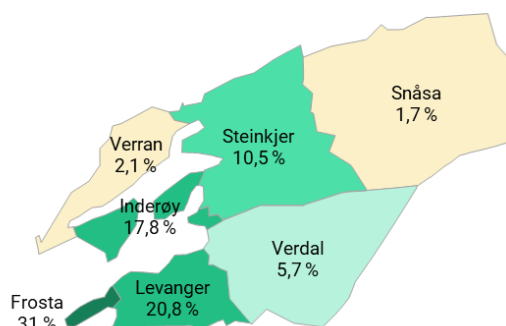
Senter på alle nivå, både bykjerner, bydelssenter og grendesenter bør utvikles innenfra og ut og så kompakte som mulig.

4.2 Jordbruk og omdisponering av jord

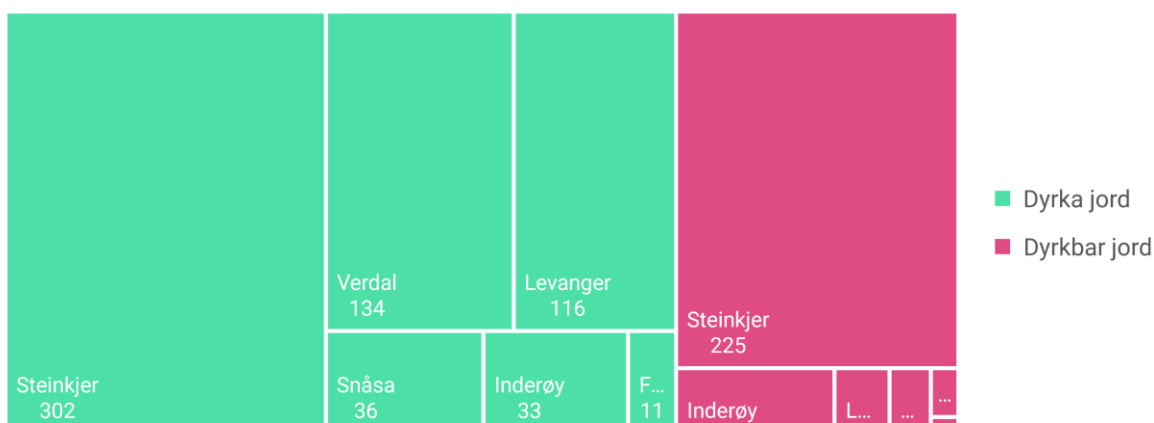
De fleste kommunene på Innherred er store jordbrukskommuner. Med unntak av Snåsa og gamle Verran kommune utgjør jordbruksarealet på Innherred en langt større andel av kommunenes samlede areal enn i Norge som helhet (3,5 %). I 2018 var det i alt 512 894 daa jordbruksareal i drift på Innherred hvorav 466 881 daa var fulldyrka jord.

NIBIO-rapporten [Kunnskapsgrunnlag for trøndersk landbruk](#) fra 2017 anslår at verdiskapinga (bruttoproduktet) fra det trønderske jordbruket var 3,2 mrd. kroner i 2015. Av dette sto jordbruket i de sju kommunene på Innherred alene for 1,23 mrd. kroner. De fem enkeltkommunene med høyest verdiskaping i jordbruket i Trøndelag er alle på Innherred (Levanger 335 mill. kroner, Steinkjer 311 mill., Verdal 174 mill., Frosta 168 mill. og Inderøy 133 mill.).

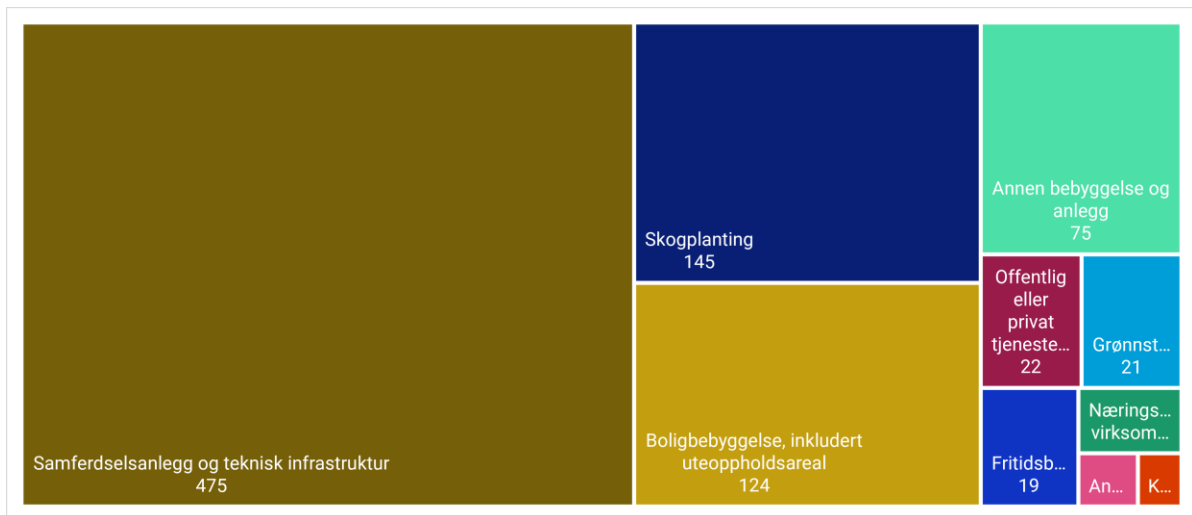
Figur 4.1: Andel av kommunenes areal som er jordbruksareal, 2018. Kilde: SSB tabell 09594.

I perioden 2015–2019 ble det omdisponert i alt 899 daa dyrka og dyrkbar jord til andre formål enn jordbruk på Innherred. Av dette var 632 daa (70 %) dyrka jord og 266 daa (30 %) dyrkbar jord. Figur 5.2 viser hvordan omdisponeringa fordeler seg mellom kommunene i dekar i perioden. Figur 5.3 viser til hvilke formål dyrka og dyrkbar jord har blitt omdisponert på Innherred i samme tidsperiode.

Figur 4.2: Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord per kommune, 2005–2018 (daa). Kilde: SSB tabell 11776.

Tall som ikke vises i figuren er Levanger med 8 daa, Snåsa med 6 daa, Verdal med 3 daa og Frosta med 1 daa omdisponert dyrkbar jord i perioden 2015-2019.

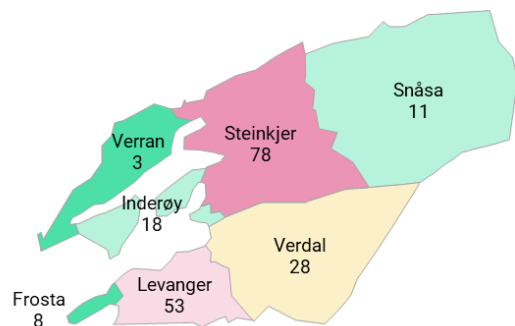
Figur 4.3: Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord på Innherred etter formål, 2015–2019 (daa). Kilde: SSB tabell 11776.

Tall som ikke vises i figuren er Grønnstruktur med 21 daa, Fritidsbebyggelse med 19 daa, Næringsvirksomhet med 11 daa, Annen landbruksvirksomhet med 5 og Kombinasjoner av hovedformål med 4 daa omdisponert dyrka og dyrkbar jord i perioden 2015-2019.

Tatt i betraktning det store jordbruksarealet som er tilgjengelig på Innherred har det ikke blitt omdisponert spesielt mye dyrka og dyrkbar jord på Innherred i perioden 2015–2019, 899 daa utgjør omtrent 0,2 % av samlet jordbruksareal i drift. Den gjennomsnittlige årlige omdisponeringa i perioden for Innherred samlet blir 180 daa.

Samferdselsanlegg og annen teknisk infrastruktur det formålet mest jord har blitt omdisponert til på Innherred (475 daa i perioden 2015–2019) fulgt av skogplanting (145 daa) og boligbebyggelse (124 daa). I forbindelse med utbygging av ny E6 Åsen- Mære kan vi forvente at mer jordbruksareal blir omdisponert til samferdselsanlegg også på Innherred.

Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord er imidlertid ikke det samme som nedbygging, da det gjerne går noe tid fra et areal blir omdisponert til annet formål enn jordbruk til det faktisk blir nedbygd. Jordbruksareal som blir nedbygd, men uten å endre arealformål, kommer heller ikke frem av omdisponeringsstatistikken (KOSTRA-tall). Figur 5.4 viser antall dekar faktisk nedbygd dyrka jord på Innherred per år i perioden 2004–2015, og baserer seg på SSB og NIBIO sine analyser av digitale kartdata som kartlegger faktisk bruksendring og nedbygging av jordbruksareal i Norge. Analysen viser en gjennomsnittlig årlig nedbygging av jordbruksareal på 200 daa per år for Innherred samla. Se for øvrig SSB-rapporten [Nedbygging av jordbruksareal](#) fra 2017.

Figur 4.4: Antall dekar faktisk nedbygd dyrka jord per år (gjennomsnitt årene 2004–2015). Kilde: SSB rapport 2017/14.

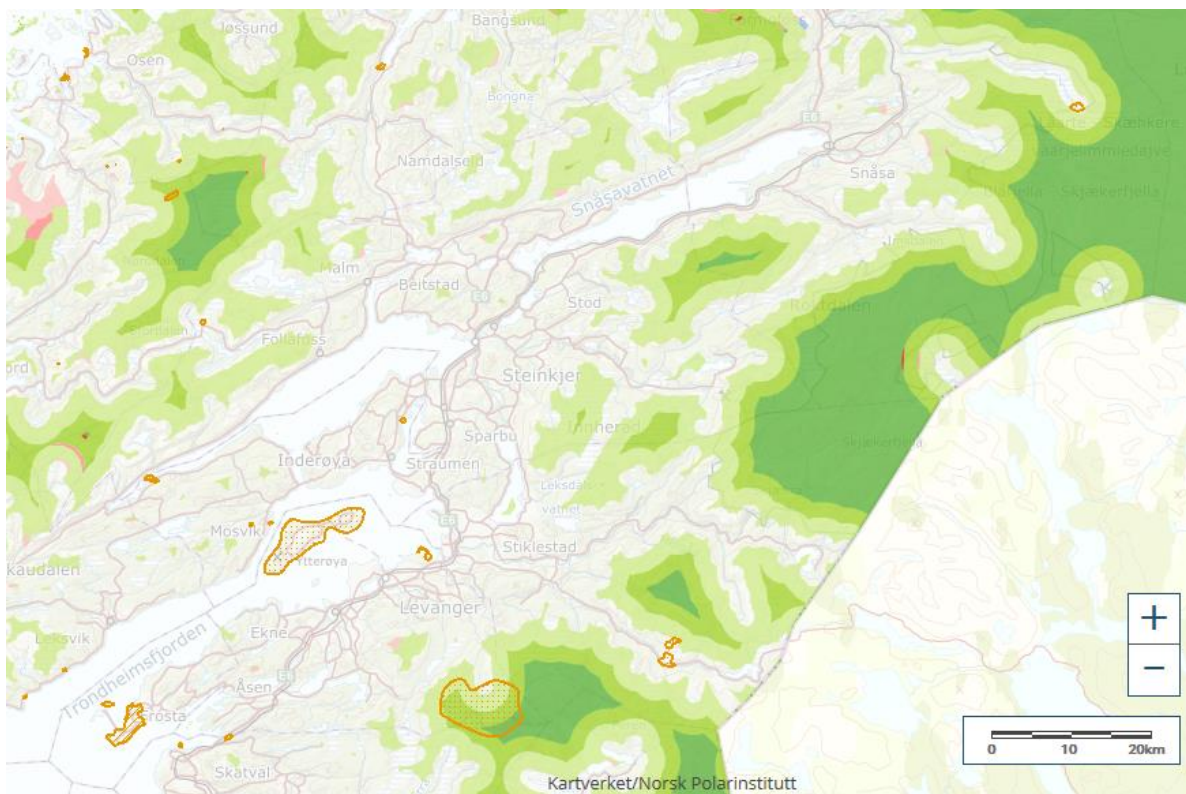
4.3 Kulturlandskap og kulturmiljø

Mennesker har preget naturlandskapet i Innherred siden flere tusen år. Dermed oppstår det typiske kulturlandskap- og miljøet i Innherredsbyen. Det gjelder naturen, jordbruk, reindriften, og samisk og norsk kultur, og nye og eldre historie. Samtidig finns det også store arealer med inngrepsfri natur.

I Verdal ligger Stiklestad Nasjonale Kultursenter som besøkere kan informere seg om utspringet av den moderne Norge. Og om vikingtiden, og tradisjonelt jordbruk og handarbeidet hender det i Egge

museum i Steinkjer. Eldste sted og bevis for et kulturlandskap i Innherredsbyen er helleristningsfelt i Steinkjer kommune. Mest kjent der er veideristningen Bølareinen som er trolig 6.000 år gammel.⁷

Sørsamisk kultur er også en del av Innherredsbyen. I området ligger det 5 reinbeitedriftsgrupper (sitje) som har sitt område i deler av Innherredsbyen. For eksempel driver Skæhkeren sitje (Skjækerfjell reinbeitedistrikt) gjennom hele året i og rundt Skjækerfjella-Skækhøe og i deler av kommunene Verdal, Steinkjer (Stientje) og Snåsa kommune (Snåasen tjielte)⁸. I tillegg fungerer Snåsa kommune som forvaltningsområdet for samisk språk og tospråklig kommune for å fremme det sørsamiske kulturmiljøet. Snåsa kommune er en av fire sørsamiske forvaltningsområder i Norge og den eneste som finns i Innherredsbyen⁹.

Figur 4.5: Kulturlandskaper (oransje) og inngrepsfri natur (grønn) i Innherredsbyen Kilde: Miljøatlas¹⁰

Som gammelt jordbruksområde og en av de viktigste «kornkammer» i Norge er Innherred også kjent for sitt jordbrukskulturlandskap. Spesielt framhevde er Seterdriften i Snåsa og Frostatinget i Frosta. De Seterbygninger i Snåsa har vesentlig preget landskapet på 1700- og 1800-tallet. I dag har denne området skaffet et kulturmiljø og 17 seterbygder er i drift igjen slik at denne spesielle kulturlandskap

⁷Egge museum et.al. (2010): Veiviser til 10 utvalgte kulturminnemiljø i Steinkjer kommune. http://content.yudu.com/Library/A1nnve/Veiviseril10utvalgt/resources/index.htm?referrerUrl=http%3A%2F%2Fwww.visitinnherred.com%2F%3Fpage%3Dpoiart%26tema_art_id%3D273&skipFlashCheck=true (13.10.20)

⁸ Morberg, Robert & Kippe, Kjell (Fylkesmannen i Trøndelag) (u.d.): Reindriften i Trøndelag i dag. <https://spark.adobe.com/page/0lal3xVK3hvOf/> (13.10.20)

⁹ Sør-Trøndelag fylkeskommune (2018): Forvaltningsområde for samisk språk i Norge. <https://gaavnoes.no/2017/09/forvaltningsomrade-for-samisk-sprak/> (13.10.20)

¹⁰Kartverket & Norsk Polarinstitutt (u.d.): Temaer «inngrepsfri natur» og «kulturlandskap» på miljøatlas. <https://miljoatlas.miljodirektoratet.no/KlientFull.htm?ma=0D0FA> (13.10.20)

kan bevares¹¹. I Frosta kommune finns det en av de sju «Utvalgte kulturlandskap» i Trøndelag¹². Alle disse stedene er definert som Norges mest verdifulle kulturlandskap, de innebærer store biologiske og kulturhistoriske verdier. På Frostatinget er et jordbruksområde på den sørlige delen av Frostahalvøya, også kjent som «Trondheims kjøkkenhage». Eldste beviser fra mennesker som bodde der er hellristinger fra stein- og jernalderen. Vekstforholdene på Frostatingsområdet med mildt klima og fruktbar jord er så god at det dyrkes det rundt 100 forskjellige vekster. I tillegg er Frostatinget og Frostaloven er Norges eldste tingsted og lovverk.¹³

Dessuten er regional og nasjonalt viktige naturlandskap Ytterøya i Levanger kommune, Forra innsjøen i Levanger og Stjørdal kommune, Sul og Sulstua gård i Verdal kommune, Gressåmoen fjellgård i Snåsa kommune, Hovd ved Verrasundet i Inderøy kommune, Skånes i Levangersundet og Brakstad på Inderøy.¹⁴ Disse områder innebærer verdifulle kulturminner og områder med biologisk mangfold.

Kulturminner og -miljøer har en viss grad av overlapping med kulturlandskaper, som viser også §2 av Kulturminneloven:

«Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng. Reglene om kulturminner og kulturmiljøer gjelder så langt de passer også for botaniske, zoologiske eller geologiske forekomster som det knytter seg kulturhistoriske verdier til.

Etter denne lov er det kulturhistorisk eller arkitektonisk verdifulle kulturminner og kulturmiljøer som kan vernes. Ved vurdering av verneverdier kan det i tillegg legges vekt på viktige naturverdier knyttet til kulturminnene.»¹⁵

Men kulturminner er også historiske og arkeologiske steder som finnes mange i Innherredsbyen. Eksempler for det er Tautra eller Trehusmiljøet i Levanger sentrum, de er også beskrevet i «Verneplan for kulturmiljø» (1995).¹⁶

---

¹¹ Snåsa Næringsforum (u.d.): Seterbygda Snåsa – Seterliv i Snåsa. <https://www.snasa.no/besok-oss/seterbygda-snasa/> (13.10.20)

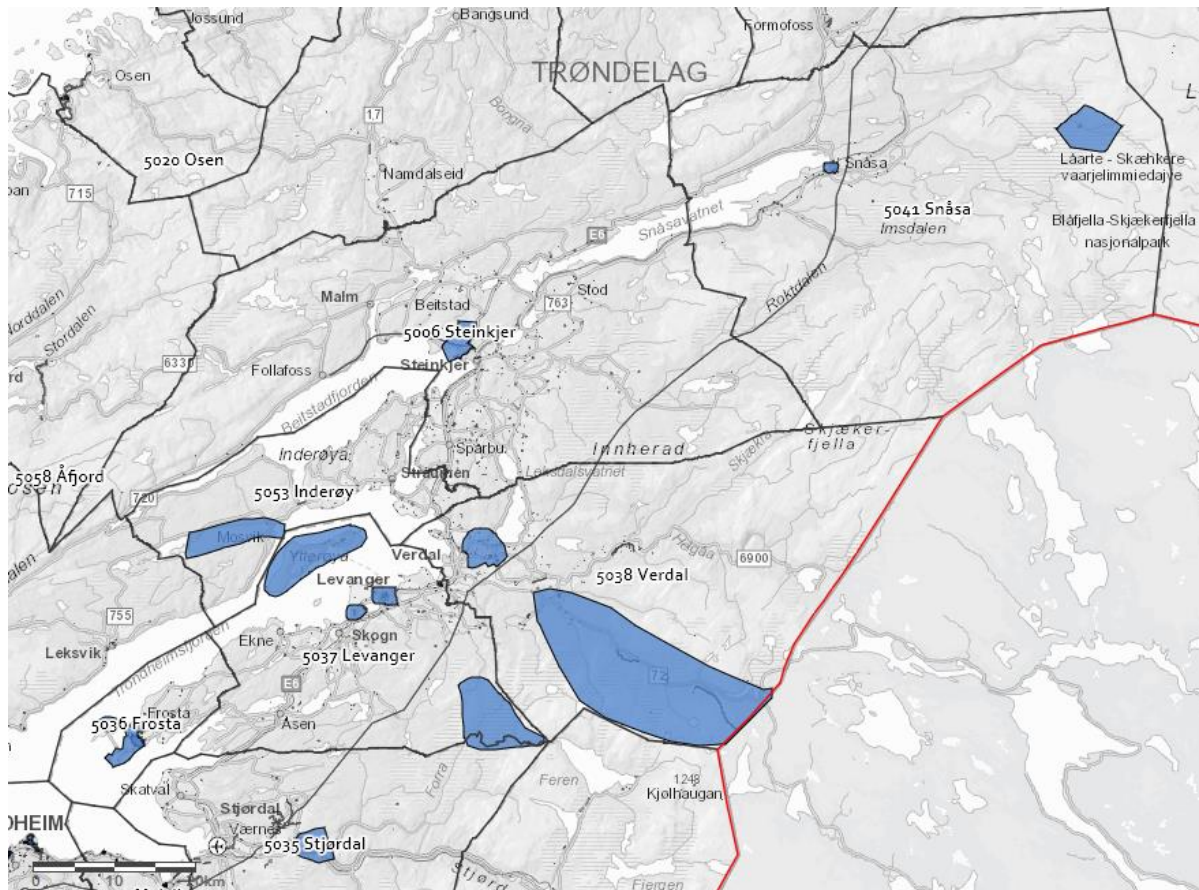
¹² Trøndelag fylkeskommune (2017): Utvalgte kulturlandskap i landbruket. <https://www.trondelagfylke.no/vare-tjenester/kulturminnevern/verdensarv-kulturmiljo-landskap/utvalgte-kulturlandskap/> (13.10.20)

¹³ Landbruksdirektoratet (u.d.): Utvalgte kulturlandskap – Trøndelag: Frostating. <https://www.landbruksdirektoratet.no/no/miljo-og-okologisk/kulturlandskap/utvalgte-kulturlandskap/trondelag/frostating> (13.10.20)

¹⁴ Se fotnote 10

¹⁵ Kulturminneloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1978-06-09-50> (13.10.10)

¹⁶ Trøndelag fylkeskommune (2017): Kulturmiljø. <https://www.trondelagfylke.no/vare-tjenester/kulturminnevern/verdensarv-kulturmiljo-landskap/andre-utvalgte-kulturmiljo/> (13.10.20)

Figur 4.6: Kulturminner og kulturmiljø i Innherredsbyen Kilde: Kartverket, Geovekst, kommuner og OSM - Geodata AS¹⁷

¹⁷ Karttjeneste fra Trøndelag fylkeskommune om kulturminner <https://stfk-gis.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=65b489dc115643fb817d510b05fe1f1c>

4.4 Rett virksomhet på rett plass

Vi har gjort en kartlegging av lokalisering av næringsvirksomhet i Innherredsbyen etter ABC-prinsippet med fokus på rett virksomhet på rett sted. Målet med «Rett virksomhet på rett sted» er å minimalisere det samlede transportarbeidet og samtidig legge til rette for et konkurransedyktig næringsliv med gode vilkår for trafikkavvikling.

Arbeidet er inspirert av tilsvarende kartlegging i Mjøsbyen¹⁸ og Buskerudbyen¹⁹. Beskrivelse av metode er hentet fra disse to kildene.

ABC-metoden

Rett virksomhet på rett sted baserer seg på ABC-metoden, som er et planleggingsverktøy for å lokalisere virksomheter slik at de får dekket sine transportbehov på en samfunnsmessig mest gunstig måte. ABC-metoden er utviklet i Nederland på 1990-tallet og er videreutviklet og tilpasset norske forhold av blant annet Katrine Strømmen. Metoden er prøvd ut i flere norske byer.

Ansatte, besøkende og godstransport bidrar til en virksomhets samlede transportbehov. I utgangspunktet bør virksomheter med høy besøksintensitet lokaliseres nær kollektivknutepunkt, mens virksomheter med lav arbeidsplass- og besøksintensitet kan lokaliseres i mindre sentrale områder, men gjerne i tilknytning til kollektivtrasene. Optimal lokalisering bestemmes ut ifra virksomheters mobilitetsprofil og områders tilgjengelighetsprofil.

Virksomheters mobilitetsprofil

Virksomhetens generering av transport, som kjennetegnes ved de transportskapende egenskaper hos de ansatte, besøkende og behovet for godstransport.

Transportbehovet må sees i sammenheng med bebygd areal, mens bilavhengigheten vil være andel biltransport i forhold til samlet transport for en virksomhet.

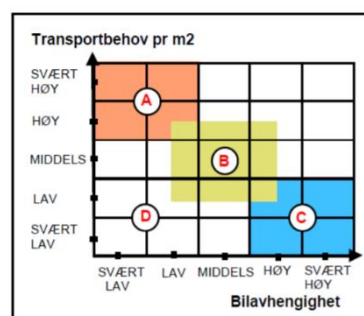
Virksomheter med stor bilavhengighet bør i utgangspunktet lokaliseres til C-områder. Arbeidsplassintensiteten og besøksintensiteten angir antall ansatte/besøkende pr m² bebygd areal.

Høy arbeidsplassintensitet indikerer mange ansatte pr m², og dermed mulighet for høy arealutnyttelse, slik at virksomheten i utgangspunktet kan lokaliseres i et tett utbygd område.

Områders tilgjengelighetsprofil

Hvor tilgjengelig områdene er med bil, kollektiv transport og for gående og syklende er områdets tilgjengelighetsprofil.

Kriterier for å definere A-, B-, og C-områder vil til en viss grad variere fra region til region, blant annet i forhold til lokalt og regionalt kollektivtilbud, samt regionens og de enkelte tettsteders størrelse og geografi.

Figur 4.7: Virksomheters mobilitetsprofil.

¹⁸ https://www.mjosbyen.no/wp-content/uploads/2019/03/kartlegging-av-dagens-virksomheter-og-naeringsomrader-i-mjosbyen_150319.pdf

¹⁹ <https://www.drammen.kommune.no/globalassets/tjenester/arealplan-kart-og-geodata/dokumenter/gjeldende-kommuneplaner/drammen/19-arbeidsplasslokalisering.pdf>

Kriterier for lokalisering av næringsvirksomhet

Kriterier for å definere A-, B-, og C-områder vil til en viss grad variere fra region til region, blant annet i forhold til lokalt og regionalt kollektivtilbud, samt regionens og de enkelte tettsteders størrelse og geografi.

I Innherredsbyen er det ikke eksplisitt bestemt kriterier for lokalisering av næringsvirksomhet.

Vi begynner med næringsvirksomhet med høyest transportbehov av arbeidstakere og besøkende, såkalt arbeidsplassintensiv og besøksintensiv virksomhet. I kartene på de kommende sidene vises kontorvirksomhet med oransje sirkel, der størrelsen på sirkelen avhenger av antall sysselsatte registrert på virksomheten i foretaksregisteret. Handel, kultur og daglig service vises med blå sirkel og virksomheter innen undervisning, helse og omsorg vises med grønn sirkel.

Kartleggingen er basert på foretaksregisteret per juni 2020. Virksomhetene er fordelt på hovedkategorier basert på NACE-kode i registeret. Å kategorisere virksomhetene etter standard næringskode er en forenkling.

- Virksomheter i samme næringsgruppe kan ha forskjellig mobilitetsprofil, for eksempel dersom den geografiske rekkevidden er forskjellig.
- Registerdataene er ikke i alle tilfeller dekkende. Oppmøtested for ansatte er for eksempel ikke på bedriftsadressen for alle virksomheter.

Klassifisering av virksomheter basert på NACE-koder må derfor tolkes med et visst skjønn. Det bør derfor jobbes videre med denne klassifiseringen på et mer detaljert nivå med den lokalkunnskap som kommunene selv sitter på om den enkelte virksomhet sitt areal- og transportbehov.

Eksempel på kriterier for lokalisering fra Mjøsbyen:

A-område

- Avgrenset av 830m gangavstand fra regionalt kollektivknutepunkt (10 min til fots)

B-område

- Minimum 5 avganger på en strekning uavhengig av rute og retning i tiden 07-09 på morgenen og innenfor en avstand på 500 m til rutetilbudet.
- Maks 1.500 m til hovedveg

C-område

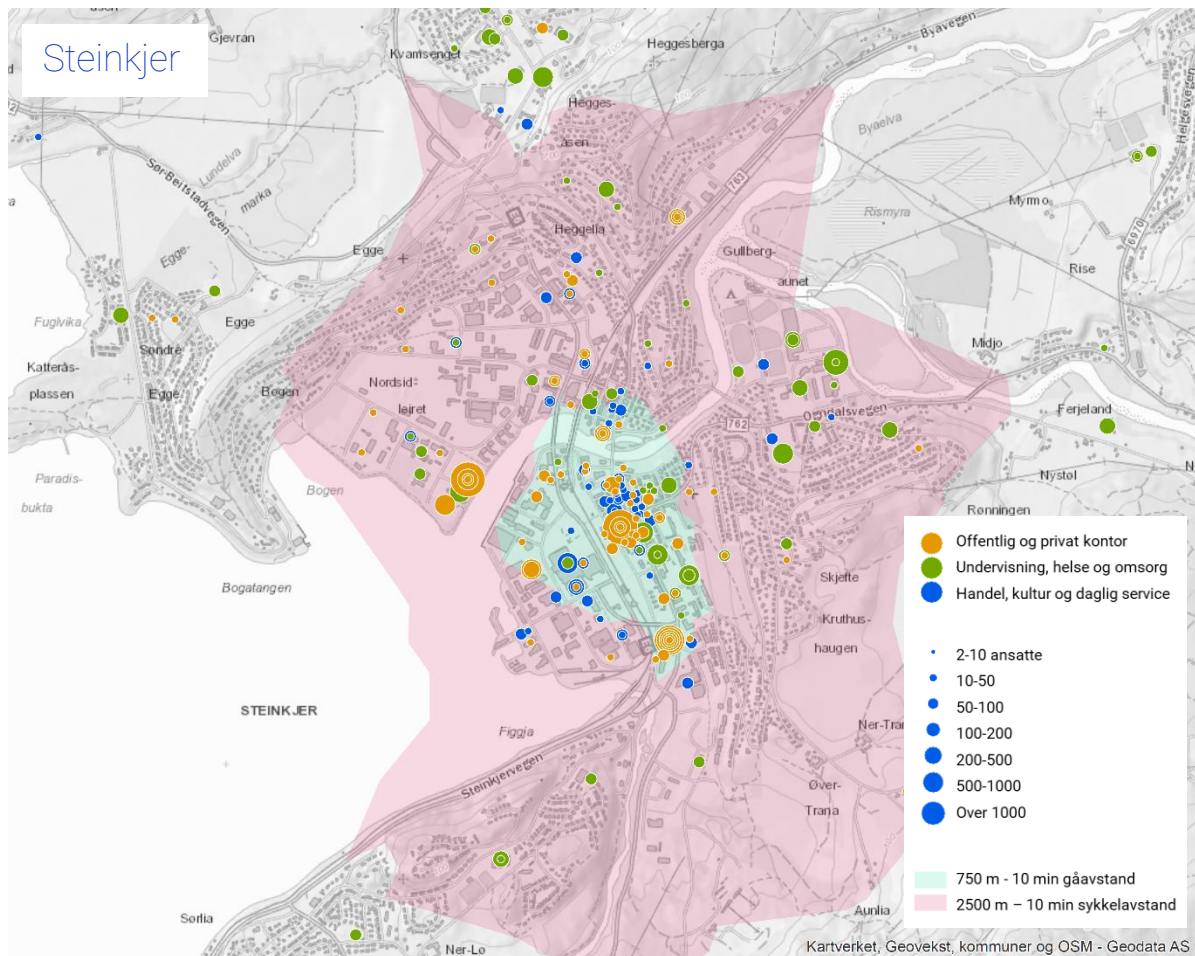
- Maks 1.000 m til hovedveg

Virksomheter med lokalisering anbefaling A- og B områder

Bransje	Virksomhetstyper	Lokalisering-anbefaling
Offentlig og privat kontorvirksomhet	Offentlig administrasjon og forvaltning; juridisk og regnskapsmessig tjenesteyting; energiselskaper; eiendomsutvikling, -forvaltning og -megling; hovedkontorer og administrasjonsheter; forlagsvirksomhet; medievirksomhet; tjenester tilknyttet IKT, bank- og forsikringsvirksomhet; administrativ rådgivning; arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet; annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet; arbeidstakerorganisasjoner m.fl.	A-områder
Handel, kultur og daglig service	Detaljhandel med dagligvare, klær, sko, sportsutstyr, bøker, apotekvarer, blomster, elektronikk o.l., unntatt handel med arealkrevende varer; detaljhandel med drivstoff til motorvogner, postkontor og bankvirksomhet; hotell-, restaurant-, café- og serveringsvirksomhet; kantiner drevet som selvstendig virksomhet; kino, teater, museum og annen kulturell virksomhet; treningssenter; badeanlegg; frisør m.fl.	A- og B-områder
Undervisning, helse og omsorg	Grunn-, ungdoms-, og videregående skoler; høgskoler; privatskoler; sykehustjenester; lege- og tannlegetjenester; fysioterapi, kiropraktor, akupunktør o.l.; barnehager; SFO; andre sosialtjenester m.fl.	A- og B-områder

Tabell 4.1: Næringer med lokalisering anbefaling A- områder og B-områder.

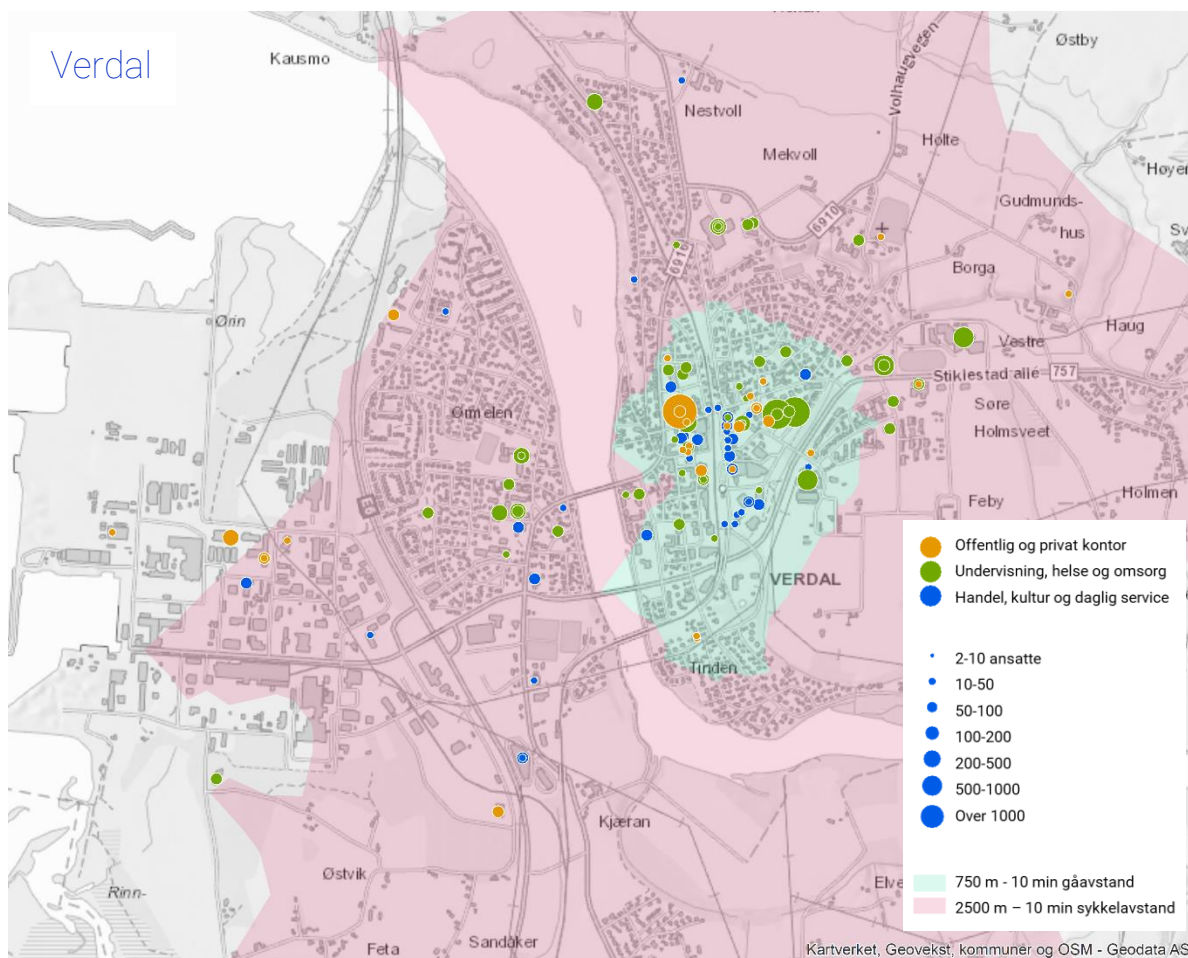

Figur 4.8: Lokalisering av virksomheter med lokaliseringsanbefaling A og B i Steinkjer. Kilde: Brønnøysundregisteret, Geovekst, kommuner og OSN - Geodata AS

Kontorvirksomhet har lokaliserings anbefaling til A-områder og det er Fylkets hus som peker seg ut med å ligge litt langt unna bykjernen. Statens Hus ligger innenfor 10 minutter gange fra stasjonen, men det er flere andre kontorvirksomheter som legger enda bedre lokalisert inne i bykjernen, blant annet kommunen.

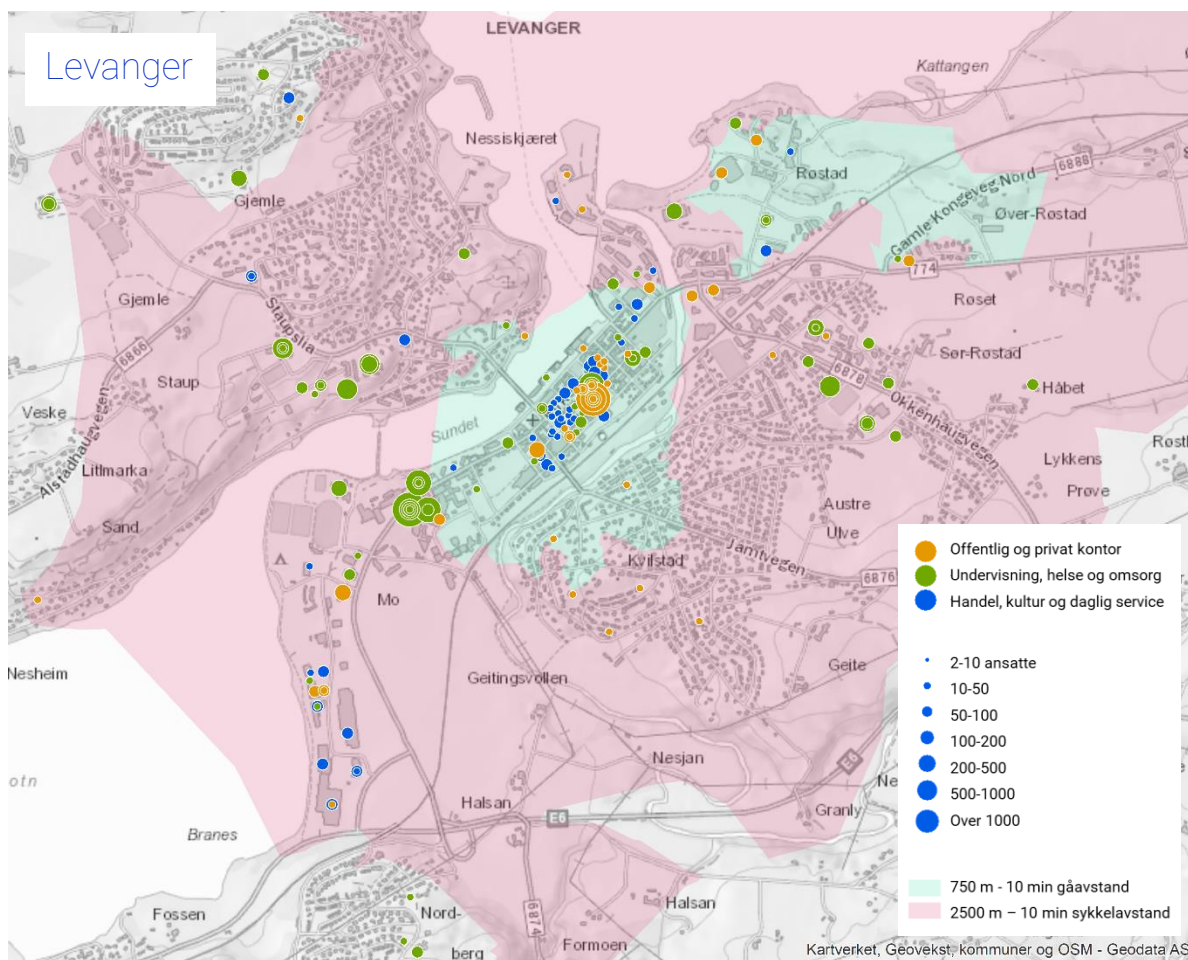
Virksomheter innen undervisning, helse og omsorg har noe mer plass- og arealbehov og kan etableres i randsonen av sentrumskjernen, men da helst med god kollektivdekning. Regionale institusjoner bør likevel gis så sentral lokalisering som mulig. Lokale skoler og helsevirksomheter plasseres gjerne sentralt i det geografiske omland det betjener.

Handel og service finnes i stor skala på Sørsileiret og i sentrum. Bildet gir ikke så godt inntrykk av hvor mange som jobber på kjøpesenteret fordi sirklene ligger oppå hverandre i kartplottet.

Figur 4.9: Lokalisering av virksomheter med lokaliseringsanbefaling A og B i Verdal. Kilde: Brønnøysundregisteret, Geovekst, kommuner og OSN - Geodata AS

Virksomheter med kontorarbeid er med noen få unntak plassert i Verdal sentrum. Det er ut til at en del virksomheter innen helse og omsorg i registeret er plassert på rådhuset. Derfor blir det mange store sirkler der. Handelsvirksomhet er det mest av i sentrum, men Amfi kommer ikke tydelig fram i kartet. Dette fordi det er mange virksomheter som er plassert på akkurat samme punkt og sirklene ligger oppå hverandre. Det er relativt få virksomheter med kontor på Ørin, utfra hvordan de er klassifisert i NACE.

Figur 4.10: Lokalisering av virksomheter med lokaliseringsanbefaling A og B i Levanger. Kilde: Brønnøysundregisteret, Geovekst, kommuner og OSN - Geodata AS

De fleste kontorvirksomhetene ligger i sentrum, men det finnes en del også på Moan.

Sykehuset og videregående skole er store arbeidsplasser som ligger omtrent 10 minutter gangavstand til stasjonen. På Røstad ligger campus for Nord universitet, som skulle kommet tydeligere fram i kartet med 200 ansatte. Gangavstand fra Røstad stasjon er ca. 5 minutter, mens det er 15 minutter å gå til sentrum.

Det er mange virksomheter med handel i sentrum, og kartet viser ikke hvor mye handelsarbeidsplasser som ligger på Moan ettersom virksomhetene på kjøpesentrene ligger på samme punkt og sirklene legger seg over hverandre.

Tilsvarende kart for virksomheter med lokaliseringsanbefaling A- og B- områder er laget for større deler av geografien i Innherredsbyen, og finnes på <https://www.innherredsbyen.no/faktabank/>.

Virksomheter med lokalisering anbefaling B- og C områder

Bransje	Virksomhetstyper	Lokalisering anbefaling
Arealkrevende	Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater; detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner; butikkhandel med møbler og hvitevarer; Fretex, m.fl.	B- og C-områder
Plasskrevende	Handel med biler, lette motorvogner og motorsykler; handel med tømmer, trelast, byggevarer og sanitærutstyr; butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer; fargevarer og andre byggevarer m.fl.	Fortrinnsvis C-område (alt B-område)
Logistikk, engros og transport	Godstransport med jernbane, på vei og med båt; lagring; drift av gods- og transportsentraler; spedisjon; postterminal; andre post- og budtjenester m.fl. Engros-/agenturhandel med maskiner, husholdningsvarer, næringsmidler, jernvarer, møbler, klær, IKT-utstyr, elektronikkutstyr og telekommunikasjonsutstyr m.m.	C-områder
Industri og verksted	Bryggerivirksomhet; bilverksted; produksjon/reparasjon av metallkonstruksjoner, kjemikalier, gummiprodukter, klær, elektrisk utstyr, maskiner o.l.; trykking og tjenester tilknyttet trykking m.fl.	C-områder

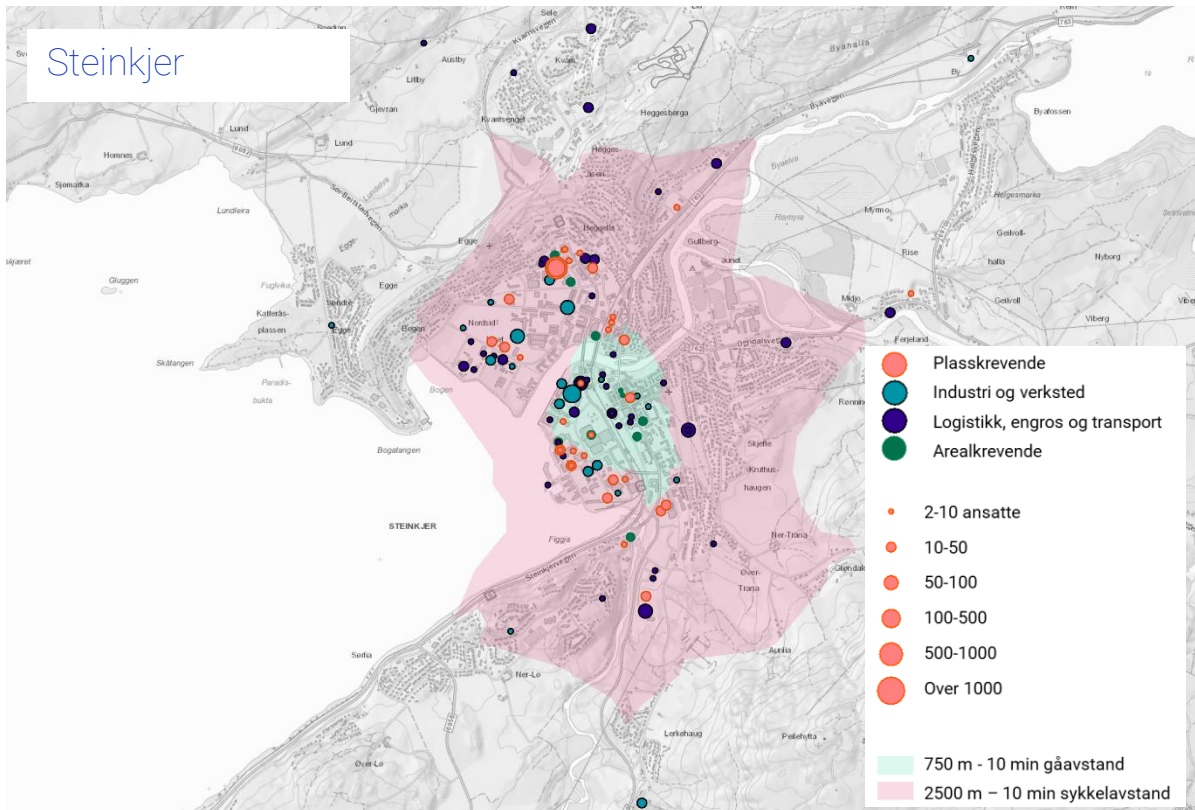
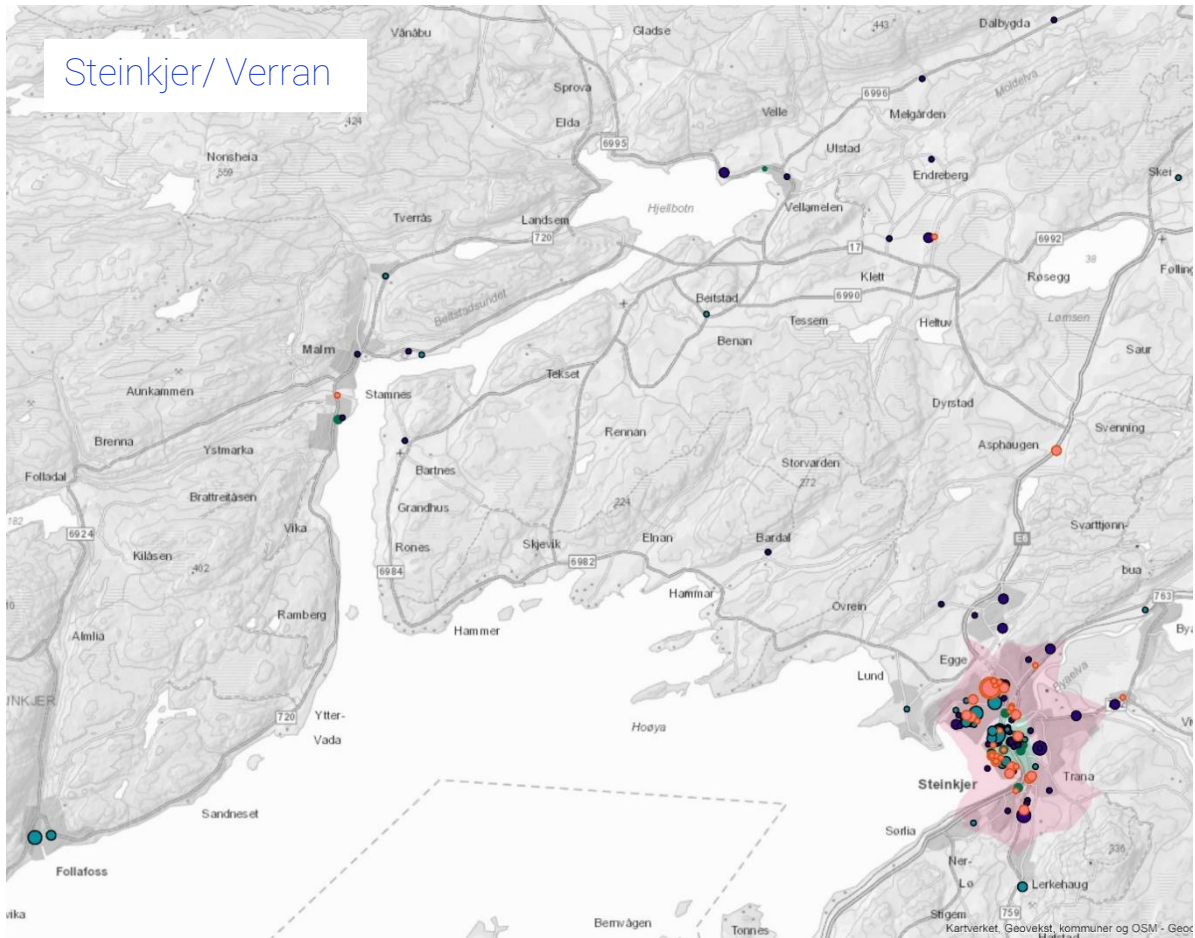
Tabell 4.2: Næringer med lokalisering anbefaling B- områder og C-områder.

Arealkrevende handel krever store butikkarealer og er typisk varehus med elektronikk, møbelvarehus og varehus med bredt sortiment som Jula og Biltema.

Plasskrevende virksomhet krever i tillegg til store butikkarealer store utendørsarealer til oppstilling og lagring. I denne kategorien finner vi typisk byggevarehus og bilforretninger.

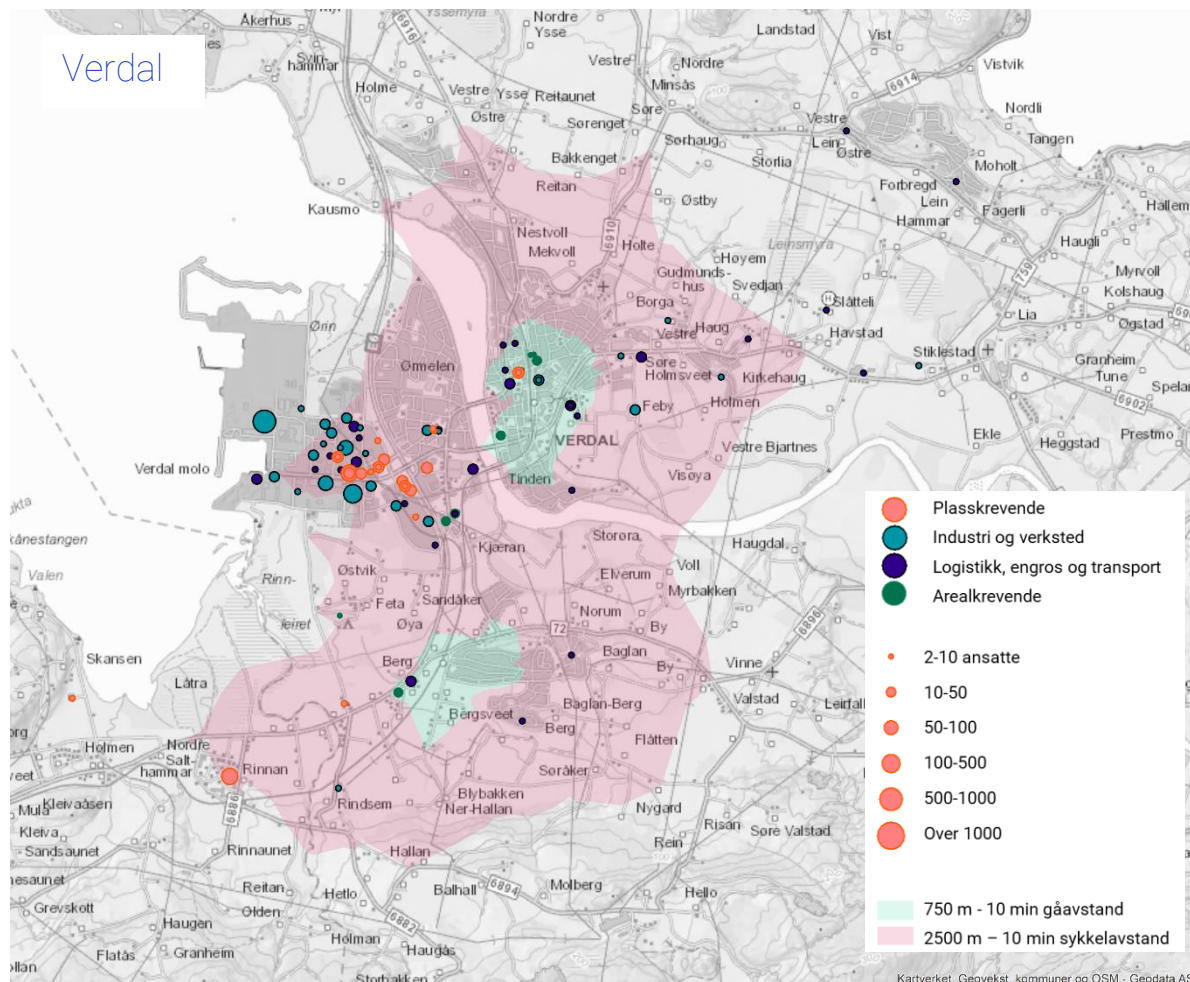
Logistikk, engros og transport kan romme mange typer virksomhet, som har til felles at de ønsker arealer og geografisk lokalisering som gir effektiv omlasting av gods. Aktiviteten vil i en del tilfeller generere en del trafikk og støy som det må tas hensyn til ved lokalisering.

Industri og verksted er også en meget sammensatt gruppe virksomheter. Industrien krever i mange sammenhenger store arealer, og har spesielle krav til infrastruktur både i form av energi, vann og avløp og transport. Dersom industrivirksomhet gir trafikk, støy og luftforurensing som det må tas hensyn til ved lokalisering.

Figur 4.11: Lokalisering av virksomheter med lokaliseringsanbefaling B og C i Verran og Steinkjer. Kilde: Brønnøysundregisteret, Geovekst, kommuner og OSN - Geodata AS

Steinkjer har mye mange virksomheter i disse kategoriene innenfor sykkelavstand av sentrum spesielt på Sørsileiret og Nordsileiret. På Sørsileiret er nye boligområder omkranset av arealkrevende virksomhet som gir lavere kvalitet for bomiljøet. Transformasjon og flytting av virksomhet på deler av Sørsileiret er nødvendig for å knytte disse boligområdene tettere til sentrum.

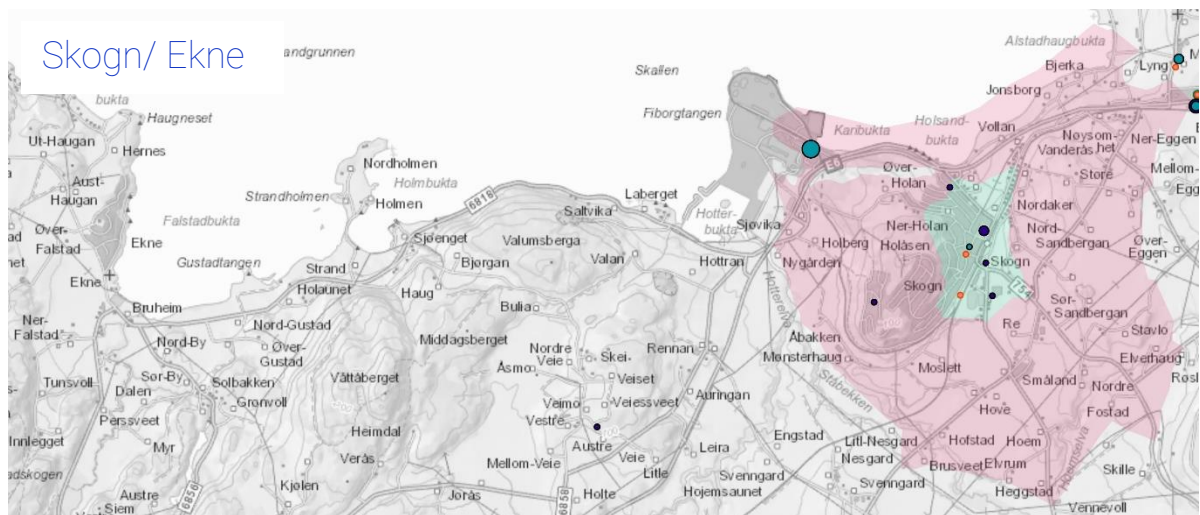
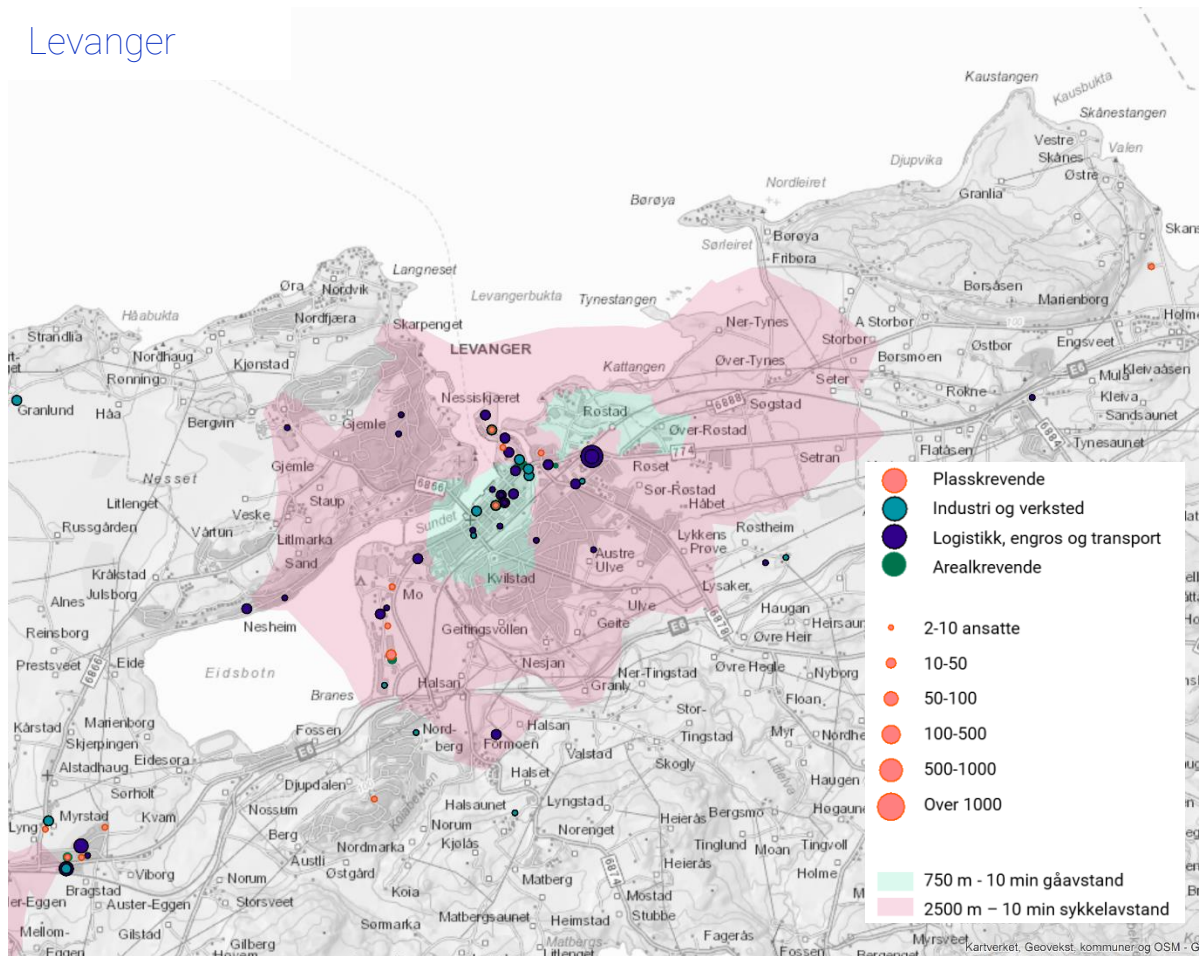

Figur 4.12: Lokalisering av virksomheter med lokaliseringsanbefaling B og C i Verdal. Kilde: Brønnøysundregisteret, Geovekst, kommuner og OSN - Geodata AS

Industriparken på Ørin er det store industriområdet i regionen med omsetning på 8,0 milliarder, 202 bedrifter og 3256 ansatte²⁰. Kartet viser at det i tillegg til industri er store virksomheter innen plasskrevende virksomhet og logistikk og transport på området. Øst for E6 er det færre virksomheter, og i bykjernen er det kun noen få.

²⁰ <https://verdalindustripark.no/>

Levanger

Figur 4.13: Lokalisering av virksomheter med lokaliseringsanbefaling B og C i Levanger, Skogn og Ekne. Kilde: Brønnøysundregisteret, Geovekst, kommuner og OSN - Geodata AS

Norske skog er den største Industriarbeidsplassen i Levanger ligger på Fiborgtangen. Gråmyra er også et område som her en del virksomheter med større arealbehov. Det er også en del virksomhet i sentrum i denne kategorien. Området ved havna er i ferd med å transformeres fra arealkrevende til bolig og annen bæringvirksomhet.

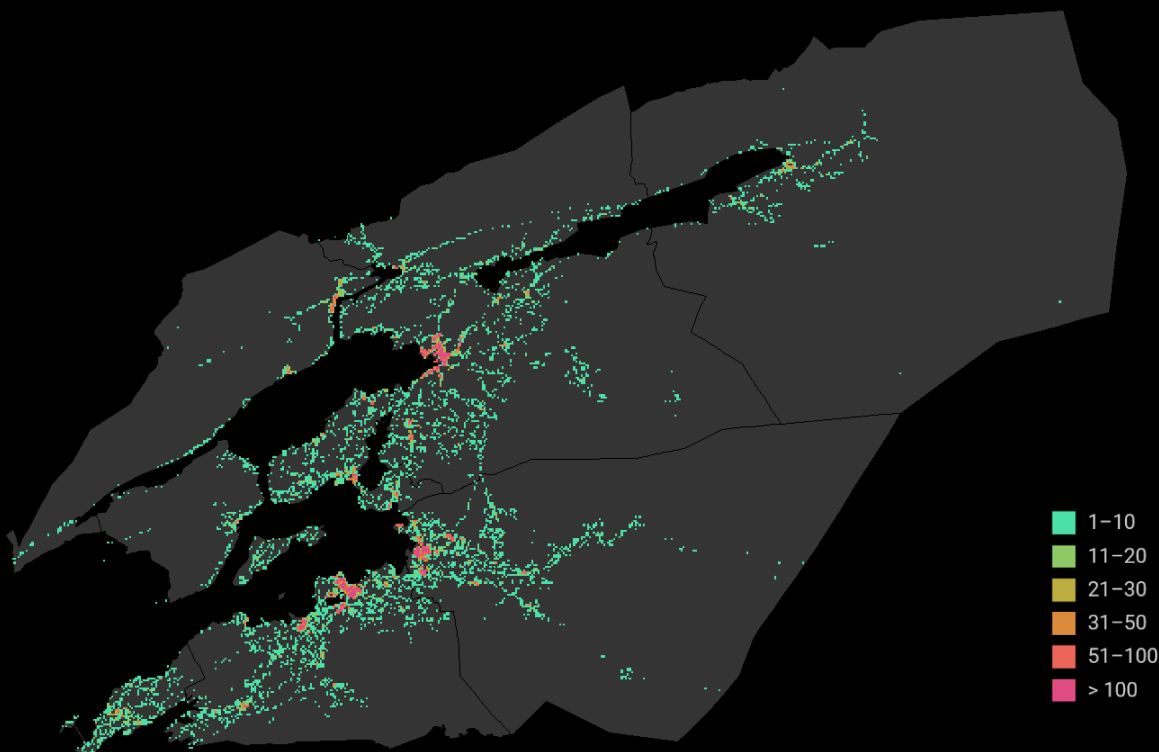
Tilsvarende kart for virksomheter med lokaliseringsanbefaling B- og C- områder er laget for større deler av geografien i Innherredsbyen, og finnes på <https://www.innherredsbyen.no/faktabank/>.

5 Reisevaner i Innherredsbyen

Dette kapitlet er det samme som sammendraget i Nøkkeltallsrapporten Reisevaner på Innherred, som ligger på hjemmesiden: <https://www.innherredsbyen.no/faktabank/>.

Undersøkelsen ble gjennomført blant respondenter med bosted i kommunene Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer, Verran og Snåsa. Det er stor variasjon i både innbyggertall, arealstruktur og bosettingsmønster i disse kommunene, noe som gjør at reisemønstre varierer mye dem imellom.

Innherred utgjør et samlet bo- og arbeidsmarked. Dette gjør at mange reiser krysser kommunegrensene, og derfor er det ikke formålstjenlig å alene se på reiser innenfor hver enkeltkommune. Det samlede arealet kommunene utgjør er stort, men bosetting, næring og arbeidsplasser er likevel konsentrert på et relativt lite areal.

Figur 5.1: Bosetting på Innherred, antall bosatte innenfor 250x250 meter rutenett.

Bosettingsmønsteret gir også utslag i hvordan respondentene i reisevaneundersøkelsen er fordelt. De mest folkerike kommunene har flest respondenter. Av den grunn har det vært nødvendig å vekte resultatene for å sikre best mulig representativitet for reisevanene i- og mellom kommunene.

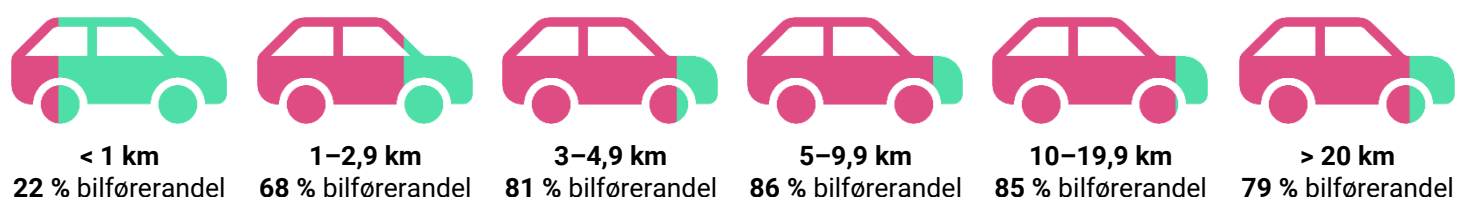
Samtidig gjør bosettingsstrukturen og den tette arbeidsmarkedsintegrasjonen i regionen det mulig å foreta analyser og sammenlikninger på tvers av kommunegrensene, så vel som på avgrensede områder innenfor en kommune. Dette er nyttig, ettersom forskjeller i reisevaner mellom tettbygde og spredtbygde strøk kanskje er vel så interessant som reisevaneforskjeller mellom kommuner på overordnet nivå.

Reisevaner

Mer enn 80 % av reiser over 3 km gjennomføres som bilfører på Innherred – men mange av de lengste reisene går med tog

Samlet sett gjennomføres 61 % av alle reiser på Innherred som bilfører. Dette omfatter også svært korte reiser, hvor bilandelen er lavere. Allerede på reiser som er mellom 1 og 3 km lange kjører 68 % av de reisende bil. På reiser som er lengre enn 3 km gjennomføres mer enn 80 % av reisene i regionen som bilfører, og i reiselengdesegmentet 5–10 km er bilførerandelen hele 86 %. Det betyr at kun 14 % av reiser av denne lengden gjennomføres til fots, med sykkel, buss, tog, motorsykkel eller som bilpassasjer – til sammen.

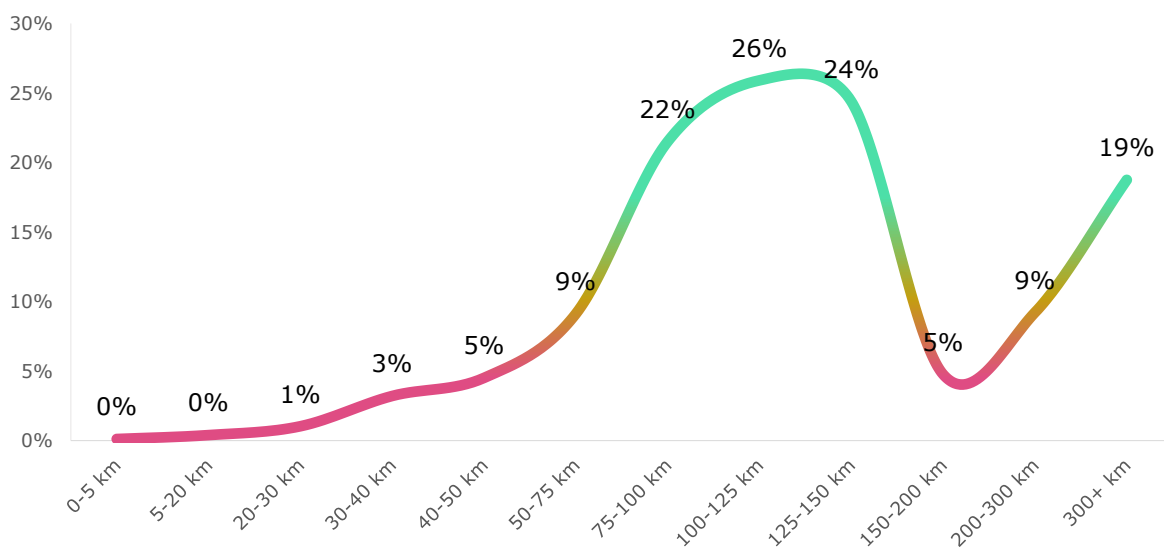

Figur 5.2: Bilførerandel fordelt på reiselengde. RVU Innherredsbyen.

Selv om bilførerandelen på Innherred er relativt høy er den synkende i det reiselengden overstiger 20 km. Årsaken er at togreiser da går fra å ha en markedsandel på under én prosent på korte reiser til 7,4 % samlet for reiser som er lengre enn 20 km. Togreiser utgjør en fjerdedel av alle reiser på/til/fra Innherred som er mellom 100 og 125 km lange. Også på reiselengdene 75–100 km og 125–150 km er togandelen høy, og utgjør hhv. 21 % og 23 % av alle reiser. Figuren under viser andelen reiser i regionen som gjennomføres med tog etter ulike kilometerintervaller.

Den samlede kollektivtransportandelen på Innherred er med dette høyest på relativt lange reiser, og togreiser står for majoriteten av de lange kollektivreisene. Dette gjelder for reisende uavhengig av bostedskommune, utdanningsnivå, husholdningsinntekt, alder eller kjønn. Fra Innherred unntatt Snåsa ligger Trondheim ca. 50–150 km unna, som korresponderer godt med lengdeintervallene der togandelen er høyest. På reiser mellom 150 og 200 km er det en dupp i togandelen, som indikerer at det er lite reiseaktivitet til Trøndelag sør for Trondheim.

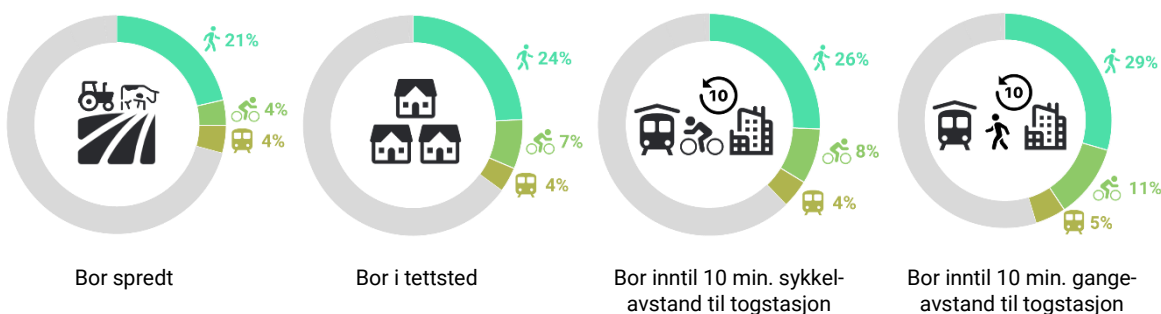
Trønderbanen er dermed det klart mest brukte og viktigste kollektivtilbudet på tvers av alle demografiske inndelinger i regionen. Toget spiller en viktig rolle for pendlere inn og ut av regionen, og som tilbringer mellom Innherred, Trondheim og Trondheim lufthavn.

Figur 5.3: Andel reiser som gjennomføres med tog fordelt på reiselengde.

Hvor sentralt du bor betyr mer for reisevanene dine enn i hvilken kommune du bor

Sammenlagt har bykommunene Steinkjer, Levanger og Verdal marginalt høyere andel gange, sykling og kollektivbruk enn Inderøy, Frosta og Snåsa. Den viktigste enkeltfaktoren for en persons reisemiddelfordeling er imidlertid ikke bostedskommune, men bostedssentralitet internt i kommunen, særlig vis-à-vis kollektivknutepunkt. Spredtbodde er generelt mer bilavhengige enn de som er bosatt i tettsteder. Personer som har mindre enn 10 minutters gange- eller sykkelavstand til en togstasjon har en høyere grønn reiseandel enn de som bor lengre unna. Jo høyere antall service- og tjenestefunksjoner som ligger nært bosted, desto høyere er befolkningens grønne mobilitetsandel.

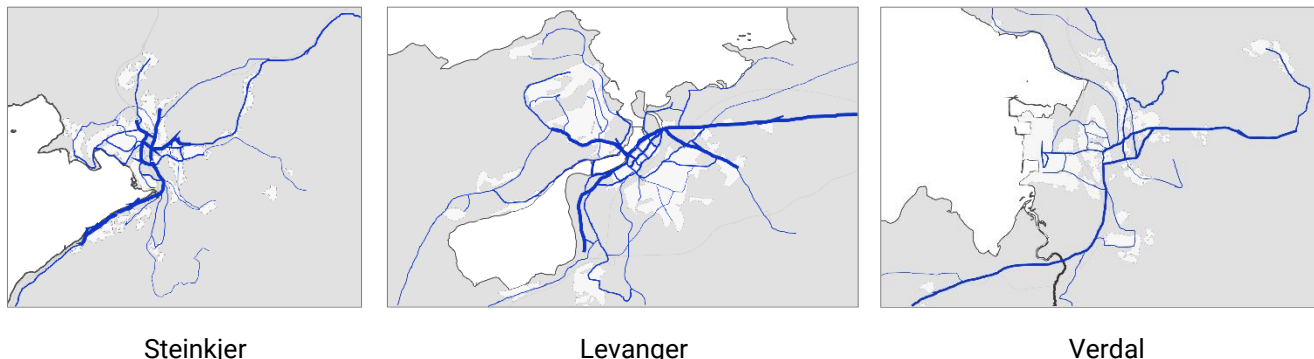
Figur 5.4: Andel grønne reiser etter hvor tett man bor på et kollektivknutepunkt.

Det finnes klart definerte sykkeltraseer inn og ut av bysentraene på Innherred

Til tross for en beskjeden sykkelandel når alle reiser ses under ett viser reisevaneundersøkelsen at majoriteten av sykkelreiser til og fra sentrum i alle Innherredsbyene følger en håndfull definerte reiseruter. Kartene under viser disse rutene for de tre byene i regionen – desto tykkere linje i kartet, jo flere sykkelreiser foretas på strekningen.

Kunnskap om dagens rutevalg for syklister er nyttig for å vite hvor man bør tilrettelegge bedre for sykling – både med tanke på sikkerhet og slik at flere potensielt velger bort bilen på reiser inn og ut

av sentrum. Det finnes et stort- og til dels uforløst potensiale for dette på Innherred. Data fra undersøkelsen viser at en gjennomsnittlig sykkelreise, og i enda større grad elsykkelreiser, er adskillig lengre enn en gjennomsnittlig reise til fots. Dette gjør sykkelen til et alternativ til bil på langt flere reisestrekninger enn gange.

Figur 5.5: Tydeligste reiseruter for sykkel i byene på Innherred.

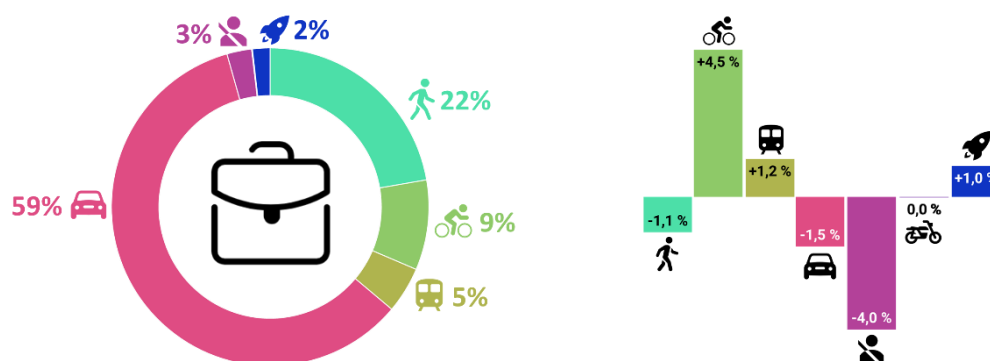
40 % av reisene til og fra Trondheim går med kollektivtransport

Den samlede kollektivandelen på reiser mellom Innherred og Trondheim er på 40 % hvorav 31 % foretas med tog. Dette er langt høyere kollektivandel enn på noen andre relasjoner innad- eller til og fra Innherred. Den høye togandelen til og fra Trondheim skyldes trolig en kombinasjon av relativt lang reiseavstand, nokså hyppige togavganger tilpasset arbeidsreiser, økte bilførererkostnader knyttet til bomringen rundt Trondheim og restriktive parkeringstiltak i Trondheim sentrum.

Reiseformål

Nesten en tredjedel av alle reiser på Innherred er arbeidsreiser – som er grønnere enn andre reiser

27 % av alle reiser på Innherred har arbeid som reiseformål, og majoriteten av disse er reiser mellom hjemmet og arbeidsplassen. Reisemiddelbruken på arbeidsreiser skiller seg noe fra øvrige reiser. Den samlede andelen grønne reiser (gange, sykling og kollektivbruk) er 36 % på arbeidsreiser sammenliknet med 32 % for alle andre reiseformål. Særlig sykling er mer utbredt på arbeidsreiser enn øvrige reiser, på bekostning av både bilpassasjer- og bilførerereiser.

Figur 5.6: Reisemiddelfordeling på arbeidsreiser (t.v.) og forskjell i reisemiddelfordeling på arbeidsreiser kontra andre reiseformål (t.h.).

En del pendler, men de fleste arbeidsreiser er relativt korte

78 % av alle arbeidsreisene som gjennomføres på Innherred starter og slutter i samme kommune, mens 22 % har målpunkt i en annen kommune enn startpunktet. Dette inkluderer alle reiser der arbeid er formål og ikke bare reiser mellom hjemmet og arbeidsplassen.

De som bor mest sentralt i regionen, innenfor 10 minutters gange- eller sykkelavstand til en togstasjon, har i gjennomsnitt de korteste arbeidsreisene. Hhv. 69 % og 66 % av deres arbeidsreiser er under 5 km lange, mens andelen for de som bor spredt er 49 %.

Blant arbeidsreisene som krysser kommunegrensene går de største strømmene i absolutte antall reiser mellom Verdal og Levanger. Det er likevel betydelig arbeidsreiseinteraksjon mellom alle kommunene på Innherred.

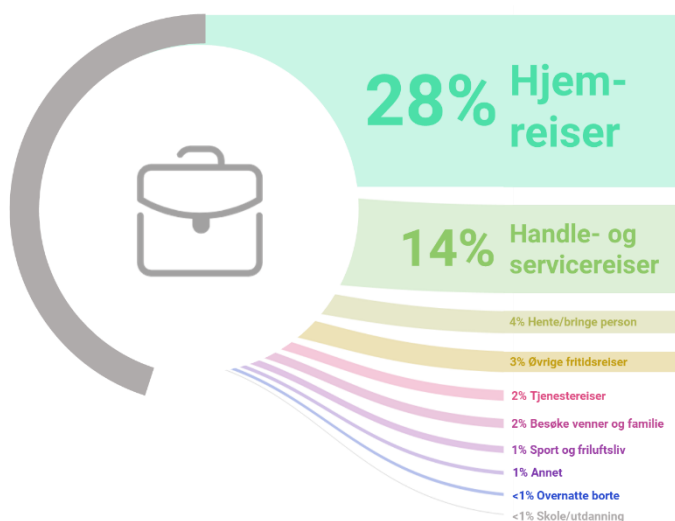

Figur 5.7: Andel arbeidsreiser med start og slutt i samme kommune og med slutt i en annen kommune.

De fleste handler lokalt på Innherred og kun 5 % av handle- og servicereiser går til Trondheim

Bosatte på Innherred foretar langt på vei de fleste handle- og servicereiser i egen region. Steinkjer er målpunkt for den største andelen av disse reisene med 34 %, fulgt av Levanger med 20 % og Verdalsøra med 13 %. Med unntak av Straumen (4 %) går en relativt liten andel av de samlede handle- og servicereisene til de øvrige tettstedene på Innherred (1–2 %), men de er likevel viktige handelssentra for befolkningen som bor der. 11 % av handle- og servicereisene går til spredtbygde strøk; da hovedsakelig til dagligvarebutikker.

Trondheim er målpunkt for kun 5 % av handle- og servicereisene til de som er bosatt på Innherred. Disse reisene er gjerne en del av en kjede reiser med ulike reisemål, som for eksempel kultur, besøk eller arbeid.

Figur 5.8: Målpunkt for reiser med startpunkt arbeid.

Tilgang til transportressurser

De som må betale for å parkere på arbeidsplassen kjører mindre til jobb

Figur 5.9: Reisemiddelfordeling på reiser til arbeid etter parkeringsforhold på arbeidsplassen. (gratis t.v., betalt t.h.).

De som må betale for parkering på jobb finner i større grad andre måter å komme seg til arbeidsplassen enn med bil. Figuren over viser reisemiddelfordelingen på reiser med målpunkt arbeid fordelt på om den reisende oppgir å ha gratis eller betalt parkering på arbeidsplassen. Andelen bilførerereiser er 59 % blant de med gratis parkering og 46 % blant de med betalt parkering. Særlig kollektivandelen er høyere blant de som må betale for parkering (15 %) sammenliknet med de som har gratis parkering på arbeidsplassen (3 %). Gange- og sykkelandelen er også marginalt høyere blant de som må betale for å parkere på jobb.

Reisemiddelfordelingen på arbeidsreiser påvirker ikke bare reisestrømmene til og fra arbeidsplassen. Særlig på returreiser fra jobb foretas mange delreiser, som innkjøp og andre ærend, før man reiser hjem. Hvilket reisemiddel som ble valgt til jobben om morgenen har derfor ringvirkninger for reisemiddelbruken også på mange andre reiser. Figuren til høyre viser fordelingen i reisemål til alle reiser som har startpunkt arbeid. 45 % av reisene som har startaktivitet arbeid har også målaktivitet arbeid, og inkluderer da trolig også reiser i arbeidstiden. 28 % av reisene går direkte til hjemmet, mens de resterende 27 % har ulike andre reisemål.

Nesten fire av fem personer på Innherred har tilgang til sykkel, mens en av sju har elsykkel

Folk på Innherred har jevnt over god tilgang til sykkel selv om den samlede sykkelandelen blant reisene er relativt lav (6 %). 78 % av de som deltok i undersøkelsen oppgir å ha tilgang til en sykkel som er i brukbar stand mens 17 % eier eller disponerer elsykkel.

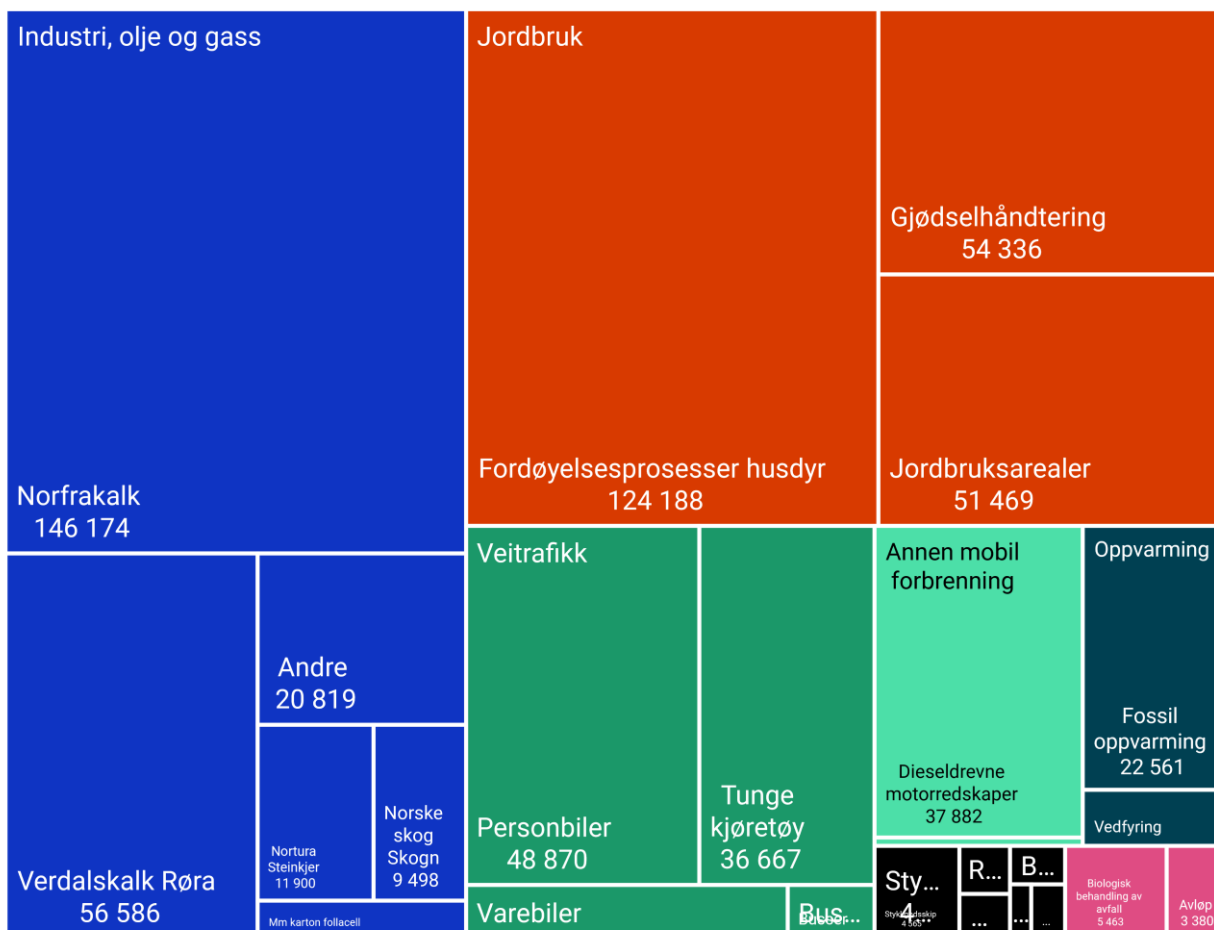
Høy sykkeltilgang er ikke ensbetydende med høy sykkelandel, men er en viktig forutsetning for at andelen som sykler kan økes. Reisemønsteret i regionen tilsier at langt flere reiser enn i dag potensielt kan foretas med sykkel, da hele 63 % av alle reiser på Innherred er under 5 km lange. Gjennom bedre fysisk tilrettelegging for sykling, særlig i tettstedene, finnes det et potensial for at flere relativt korte bilreiser kan erstattes av sykkelreiser.

Figur 5.10: Andel med tilgang til sykkel og elsykkel på Innherred.

6 Klimagasser etter kilde

Klimagassutslippene fra Innherred slik de kommer frem av Miljødirektoratets statistikk²¹ utgjør 663 037 tonn CO₂-ekvivalenter i 2019. Industri (38%), Jordbruk (35%) og Veitrafikk (15%) er de sektorene med størst utslipp. Innen industri er det et fåtall store virksomheter som står for det meste av utslippet. Kalkproduksjonen fra Norfrakalk Verdal og Verdalskalk Røra står for 81 % av klimagassutslippet fra industrien og 31% av samlet utslipp fra Innherredsbyen.

Figur 6.1: Klimagassutslipp etter kilde. Kilde Miljødirektoratet²²

²¹ <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=319&sector=-2>

Figurer

Figur 1.1: Bosetting på Innherred i rutenett på 250x250 meter. Antall bosatte.	5
Figur 1.2: Befolkning etter kommune per 1. januar 2020.....	5
Figur 1.3: Endring i folketall 2010-2020 per kommune.	6
Figur 1.4: Befolkningsutvikling fordelt på fødselsoverskudd og nettoflytting i løpet av årene 2010-2019.	6
Figur 1.5: Innvandring, utvandring og nettoinnvandring per kommune, 2010–2019.	7
Figur 1.6: Antall innvandrere og norskfødte i Innherred 2020 etter landbakgrunn.....	8
Figur 1.7: Befolkning på Innherred etter kjønn og alder.	9
Figur 1.8: Kvinneandel på Innherred fordelt på aldersgrupper.	9
Figur 1.9: Indeks for forsørgerevne på Innherred. Befolkning 16–66 år delt på befolkning 67+.....	9
Figur 1.10: Innflytting, utflytting og nettoinnflytting på Innherred fordelt på alder. Perioden 2008-2018.	10
Figur 1.11: Flytting mellom Innherred og andre fylker og utlandet. Perioden 2008-2018.....	10
Figur 1.12: Aldersfordelt befolkningsprognose for Innherred. Endring 2020-2050. SSB hovedalternativet (MMMM).	12
Figur 1.13: Antall bosatte innenfor 100x100 meters rutenett i Steinkjer, Levanger og Verdalsøra.....	13
Figur 1.14: Grenser for tettsteder (grønn) og sentrumssoner (blå) for Steinkjer, Levanger og Verdalsøra.....	13
Figur 2.1: Fordeling etter boligtype per kommune, 2007 og 2019.....	14
Figur 2.2: Gjennomsnittlig kvadratmeterpris for eneboliger, 2002–2018.....	15
Figur 2.3: Gjennomsnittlig kvadratmeterpris for blokkleiligheter (selveier), 2002–2019.	16
Figur 2.4: Omsatte boliger på Innherred (selveier), 2002–2019.....	16
Figur 2.5: Husholdninger etter husholdningstype på Innherred.	17
Figur 2.6: Boligbygging siste 10 år etter boligtype i Steinkjer.....	18
Figur 2.7: Boligbygging siste 10 år etter boligtype i Verdalen.....	19
Figur 2.8: Boligbygging siste 10 år etter boligtype i Verdalen.....	20
Figur 2.9: Boligbygging i Levanger siste 10 år. Etter geografi og bygningstype.....	20
Figur 3.10: Boligbygging i Innherredsbyen siste 10 år. I og utenfor tettsteds. Etter bygningstype.	21
Figur 2.11: Boligbygging i Innherredsbyen siste 10 år. Etter avstand fra knutepunkt og bygningstype.	22
Figur 3.1: Sysselsatte fordelt på næringsgrupper på Innherred i 2019.....	23
Figur 3.2: Utvikling i antall sysselsatte i Innherredsbyen, 2009–2019.....	23
Figur 3.3: Endring i antall sysselsatte etter næring, 2008–2018.....	24
Figur 3.4: Sammenheng mellom sysselsettingsvekst og befolkningsvekst, 2010–2019.....	25
Figur 3.5: Fordeling av sysselsatte i Steinkjer i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.	26
Figur 3.6: Fordeling av sysselsatte i Levanger i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.	27
Figur 3.7: Fordeling av sysselsatte i Verdalen i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.	28
Figur 3.8: Fordeling av sysselsatte i Inderøy i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.	29
Figur 3.9: Fordeling av sysselsatte i Verran i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.	30
Figur 3.10: Fordeling av sysselsatte i Frosta i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.	31
Figur 3.11: Fordeling av sysselsatte i Snåsa i 2018 etter næring og endring i antall sysselsatte 2008–2018.	32
Figur 4.12: Omsetning i detaljhandel per innbygger i 2018 og KPI-justert prosentvis endring fra 2011.	33
Figur 4.13: Andel sysselsatte i offentlig og privat sektor på Innherred, 2000 og 2018.....	33
Figur 3.14: Utdanningsnivå i Innherredsbyen og Trøndelag for personer over 16 år i 2018.....	34
Figur 3.15: Utdanningsnivå i kommunene for personer over 16 år i 2018.....	34
Figur 3.16: Utdanningsnivå etter kjønn i Innherredsbyen for personer over 16 år i 2018.....	35
Figur 4.17: Pendlerstrømmer mellom de fire største kommunene på Innherred.	37

Figur 3.18: Pendlerstrømmer Frosta og Snåsa. Relasjoner over 10 personer.....	37
Figur 3.19: Største pendlestrømmer hhv. ut fra- og inn til Innherredsbyen. Relasjoner over 50 personer.....	38
Figur 4.20: Sysselsatte i detaljhandel, unntatt med motorvogner Innherredsbyen per 4. kv. 2019.	40
Figur 4.21: Utvikling i sysselsatte i detaljhandel, unntatt med motorvogner i Innherredsbyen 2009-2019.	40
Figur 5.1: Andel av kommunenes areal som er jordbruksareal, 2018.	42
Figur 4.2: Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord per kommune, 2005–2018 (daa).	42
Figur 4.3: Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord på Innherred etter formål, 2015–2019 (daa).	43
Figur 5.4: Antall dekar faktisk nedbygd dyrka jord per år (gjennomsnitt årene 2004–2015).	43
Figur 4.5: Kulturlandskaper (oransje) og inngrepsfri natur (grønn) i Innherredsbyen.....	44
Figur 4.6: Kulturminner og kulturmiljø i Innherredsbyen.....	46
Figur 5.7: Virksomheters mobilitetsprofil.	47
Figur 4.8: Lokalisering av virksomheter med lokaliseringsanbefaling A og B i Steinkjer.....	49
Figur 4.9: Lokalisering av virksomheter med lokaliseringsanbefaling A og B i Verdal.	50
Figur 4.10: Lokalisering av virksomheter med lokaliseringsanbefaling A og B i Levanger.....	51
Figur 4.11: Lokalisering av virksomheter med lokaliseringsanbefaling B og C i Verran og Steinkjer.	53
Figur 4.12: Lokalisering av virksomheter med lokaliseringsanbefaling B og C i Verdal.	54
Figur 4.13: Lokalisering av virksomheter med lokaliseringsanbefaling B og C i Levanger, Skogn og Ekne.....	55
Figur 5.1: Bosetting på Innherred, antall bosatte innenfor 250x250 meter rutenett.	56
Figur 5.2: Bilførerandel fordelt på reiselengde. RVU Innherredsbyen.	57
Figur 5.3: Andel reiser som gjennomføres med tog fordelt på reiselengde.	58
Figur 5.4: Andel grønne reiser etter hvor tett man bor på et kollektivknutepunkt.	58
Figur 6.5: Tydeligste reiseruter for sykkel i byene på Innherred.	59
Figur 6.6: Reisemiddelfordeling på arbeidsreiser (t.v.) og forskjell i reisemiddelfordeling på arbeidsreiser kontra andre reisemål (t.h.).....	59
Figur 6.7: Andel arbeidsreiser med start og slutt i samme kommune og med slutt i en annen kommune.....	60
Figur 6.8: Målpunkt for reiser med startpunkt arbeid.....	60
Figur 5.9: Reisemiddelfordeling på reiser til arbeid etter parkeringsforhold på arbeidsplassen. (gratis t.v., betalt t.h.).....	61
Figur 6.10: Andel med tilgang til sykkel og elsykkel på Innherred.	61
Figur 6.1: Klimagassutslipp etter kilde.....	62

Tabeller

Tabell 1.1: Aldersfordelt befolkningsprognose for Innherred 2020-2050. SSB hovedalternativet (MMMM).....	12
Tabell 1.2: Tettsteder og innbyggertall.	13
Tabell 2.1: Prisindeks for brukte boliger. 2019. Gjennomsnittlig kvadratmeterpris og antall omsetninger i 2019.	15
Tabell 2.2: Boligbygging i Steinkjer siste 10 år. Etter geografi og bygningstype.....	18
Tabell 2.3: Boligbygging i Verdal siste 10 år. Etter geografi og bygningstype.	19
Tabell 3.1: Jordbruksproduksjon på Innherred 2008 og 2018.....	24
Tabell 3.2: Utdanningstilbud i kommunene i Innherredsbyen.....	36
Tabell 3.3: Største arbeidsplasser på Innherred, 2019.....	38
Tabell 3.4: Største virksomheter per kommune etter omsetning, 2019.....	39
Tabell 4.1: Næringer med lokaliseringsanbefaling A- områder og B-områder.	48
Tabell 4.2: Næringer med lokaliseringsanbefaling B- områder og C-områder.	52

Innherredsbyen

sammen for attraktivitet og grønne reiser